

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO – 19. KVĚTNA 2024

Sešli svého Ducha, Hospodine, a obnovíš tvář země.

KOPULE LETNIC BAZILIKY SV. MARKA V BENÁTKÁCH, *Peregrinatio ad Loca Sanctitatis et Historiae*, 29.6.2018, Venezia, Itálie.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, v síle Ducha svatého máme jistotu, že naše modlitba bude vyslyšena. Vyprosme si na Zmrtvýchvstalém hojnost darů Ducha: **L: PŘIJĚ, DUCHU SVATÝ.**

● Všem křesťanům vyprošujme dary moudrosti, rozumu, rady, síly, umění, zbožnosti a bázně Boží.

● Prosme za děti, které letos poprvé přistoupí k eucharistickému stolu, aby je Duch svatý proměňoval v tajemství Boží slávy, jako proměňuje chléb a víno v Kristovu přítomnost.

● Prosme Ducha svatého - Osvětitele, ať uvede na cestu pravdy všechny, kdo šíří lži, ať zastaví ruskou válku proti Ukrajině a v Palestině a Izraeli dá vzejít jitřence pokoje.

● Za řeholnice, řeholníky a seminaristy, aby dozrávali na své cestě povolání díky lidské, pastorační, duchovní a komunitní formaci, a stávali se tak věrohodnými svědky evangelia.

● Za sportovce a diváky mistrovství světa v hokeji, aby dostali novou inspiraci v úsilí o férový přístup k životu a o harmonii duše a těla.

● Prosme za všechny věrné zemřelé, ať ve světle Ducha pravdy patří na tvou slávu.

K: Otče, ať nás Duch svatý uvádí do společenství s Tebou a činí naše modlitby hodnými tvé milosrdné lásky. Skrze Krista, našeho Pána. **L: Amen.**

**SALVE RITA VAS AMORIS, SPONSA CHRISTI DOLOROSA,
TU DE SPINIS SALVATORIS PULCHRA NASCERIS UT ROSA.**
(ZDRÁVAS, RITO, LÁSKY SCHRÁNO, CHOTI KRISTA
BOLESTNÁ, Z TRNU SPASITELE CO RŮŽE KRÁSNA ZROZENÁ).
Slova na portále baziliky sv. Rity.

VLEVO: poutníci v klášteře svěťice a při eucharistii v bazilice.
DOLE: Relikviář svatě Rity, *Peregrinatio In Corde Ecclesiae*,
3. července 2011; *Iter ad christianae religionis divitias
in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent*,
4. července 2016; *Peregrinatio In Honorem Apostolorum
Gentium Slavorum*, 28. června 2019, Cascia, Umbrie, Itálie.

AUXILIUM CHRISTIANORUM, ORA PRO NOBIS - POMOCNICE KŘEŠŤANŮ, ORODUJ ZA NÁS.

Poutníci v bazilice Panny Marie, Pomocnice křesťanů v Turíně,
Peregrinatio ad Loca Amoris quo maior nullus ita splendet, 22.6.2015, Torino, Itálie.

V TĚCH DNECH SE MARIA VYDALA NA CESTU A SPĚCHALA DO JEDNOHO JUDSKÉHO MĚSTA V HORÁCH.
 „POŽEHANÁ TY MEZI ŽENAMI A POŽEHANÝ PLOD ŽIVOTA TVÉHO! JAK JSEM SI ZASLOUŽILA, ŽE MATKA MÉHO
 PÁNA PŘIŠLA KE MNĚ?“. Poutníci v rodišti sv. Jana Křtitele. *Peregrinatio ad Fontes Salutis, 3.3.2013, Izrael.*

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE – 26. KVĚTNA 2024

Blaze lidu, který si Hospodin vyvolil za svůj majetek.

„JDĚTE TEDY, ZÍSKEJTE ZA UČEDNÍKY VŠECHNY NÁRODY,
KŘTĚTE JE VE JMÉNU OTCE I SYNA I DUCHA SVATÉHO A UČTE JE ZACHOVÁVAT VŠECHNO, CO JSEM VÁM PŘIKÁZAL.“

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, skrze našeho Pána Ježíše Krista máme vírou přístup k naději, neboť Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého. V tomto Duchu prosme:

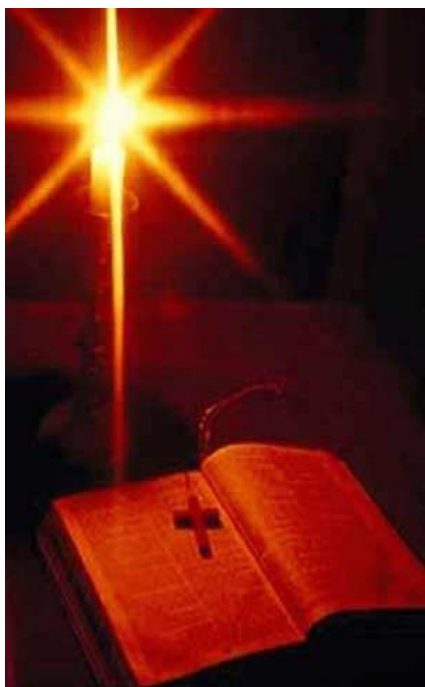
L: BOŽE, V TROJICI JEDINÝ, VYSLYŠ NÁS.

- Prosme za všechny, kdo byli křtem svatým povoláni do společenství trojjediného Boha, aby svou životní sílu hledali v Bohu a jeho všemohoucnosti.
- Prosme Trojjediného Boha ať uvede na cestu pravdy všechny, kdo žijí ve lži, ať zastaví ruskou válku proti Ukrajině a v Palestině a Izraeli dá vzejít jistěnce pokoje.
- Prosme za děti, které letos poprvé přistoupí k svátosti smíření a přijmou eucharistii, aby s upřímností připravovaly svá srdce na den Tvého příchodu.
- Za řeholnice, řeholníky a seminaristy, aby dozrávali na své cestě povolání díky lidské, pastorační, duchovní a komunitní formaci, a stávali se tak věrohodnými svědky evangelia.
- Za sportovce a diváky mistrovství světa v hokeji, aby dostali novou inspiraci v úsilí o férový přístup k životu a o harmonii duše a těla.
- Prosme za všechny věrné zemřelé, aby navěky patřili na slávu Trojjediného Boha.

K: Otče, pohleď na tvář svého Syna a přijmi modlitbu této své rodiny, aby posílena darem tvého Ducha byla znamením a prvotinou lidstva, které má účast na trojjediném tajemství tvé lásky. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO

1. ČTENÍ – SKT 2,1-11

Čtení ze Skutků apoštolů.

Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přičene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali. V Jeruzalémě bydleli zbožní židé ze všech možných národů pod nebem. Když se ten zvuk ozval, hodně lidí se sběhlo a byli ohromeni, protože každý z nich je slyšel, jak mluví jeho vlastní řečí. Žasli, divili se a říkali: „Ti, co tak mluví, nejsou to Galilejci? Jak to tedy, že každý z nás slyší svou mateřštinu? My Partové, Médové, Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judska a Kapadokie, Pontu a Asie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a lybijského kraje u Kyrény, my, kteří jsme připutovali z Říma, židé i proselyté, Kréťané i

Arabové: slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky.“

ŽALM 104

Veleb, duše má, Hospodina! – Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru velký! – Jak četná jsou tvá díla, Hospodine! – Země je plná tvého tvorstva. Hynou, když vezmeš jim život, – a vracejí se do svého prachu. – Když sešleš svého ducha, jsou stvoření, – a obnovuješ tvář země. Necht' věčně trvá Hospodinova sláva, – ať se Hospodin těší ze svého díla! – Kéž se mu líbí má píseň: – má radost bude v Hospodinu.

2. ČTENÍ – 1 KOR 12,3B-7.12-13

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

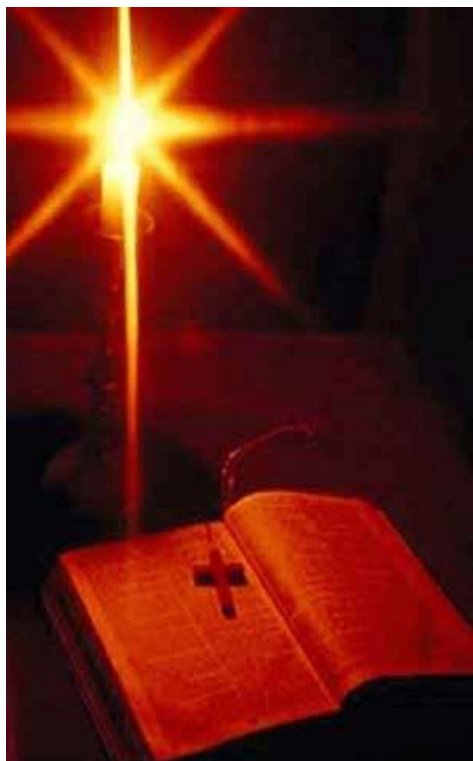
(Bratři!) Jenom pod vlivem Ducha Svatého může někdo říci: „Ježíš je Pán.“ Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly, ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha jsou však dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jako tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů; ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista. Neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo, ať už jsme židé nebo pohané, otroci nebo svobodní, všichni jsme byli napojeni jedním Duchem.

EVANGELIUM – JAN 15,26-27; 16,12-15

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: "Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, který vychází od Otce, ten vydá o mně svědectví. Vy také vydávejte svědectví, neboť jste se mnou od začátku. Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. Všechno, co má Otec, je moje; proto jsem řekl, že z mého vezme a vám to oznámí."

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

1. ČTENÍ – DEUT 4,32-34.39-40

Čtení z páté knihy Mojžíšovy.

Mojžíš řekl lidu: „Ptej se dávných dob, které tě předcházely ode dne, kdy Bůh stvořil člověka na zemi: (ptej se) od jednoho konce nebes k druhému, stalo se někdy něco tak velkého nebo bylo něco podobného slyšet, aby nějaký národ slyšel hlas Boha, mluvícího z ohně, jako jsi slyšel ty, a zůstal naživu? Nebo zkusil nějaký bůh přijít a vyvolit si národ uprostřed jiného národa zkouškami, znameními, divy, bitvami, mocnou rukou, napřaženým ramenem, úžasnými děsnými činy, jak pro vás to všechno učinil Hospodin, váš Bůh, před vašimi zraky v Egyptě? Uznej to dnes a uvaž v srdci: je to Hospodin, Bůh nahoře na nebi jako dole na zemi; není jiného boha. Zachovávej jeho nařízení a jeho příkazy, které ti dnes prikazuji, abys byl šťastný ty a tvoji synové po tobě, abys dlouho žil na zemi, kterou ti Hospodin, tvůj Bůh, dává navždy.“

ŽALM 33

Hospodinovo slovo je správné, – spolehlivé je celé jeho dílo. – Miluje spravedlnost a právo, – země je plná Hospodinovy milosti. Jeho slovem vznikla nebesa, – dechem jeho úst všechn jejich zástup. – On totiž řekl — a stalo se, – on poručil — a vše povstalo. Hospodinovo oko bdí nad těmi, kdo se ho bojí, – nad těmi, kdo doufají v jeho milost, – aby jejich duše vyrval ze smrti, – aby jim život zachoval za hladu. Naše duše vyhlíží Hospodina, – on sám je naše pomoc a štít. – Ať spočíne na nás, Hospodine, tvé milosrdenství, – jak doufáme v tebe.

2. ČTENÍ – ŘÍM 8,14-17

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: „Abba, Otče!“ Spolu s naším duchem to potvrzuje sám Duch (svatý), že jsme Boží děti. Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojit slávy.

EVANGELIUM – MT 28,16-20

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kam jim Ježíš určil. Uviděli ho a klaněli se mu, někteří však měli pochybnosti. Ježíš k nim přistoupil a promluvil: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a uče je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.

Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“

Věřím v Ducha svatého

Tomáš kardinál Špidlík, S.J., čestný občan Pustiměře

S Tomášem kardinálem Špidlíkem, S.J. v kapli Redemptoris Mater v Apoštolském paláci ve Vatikánu, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, 13. 6. 2007.

Působení Ducha svatého je všeobecné. Lze je popsat podle titulů, které mu dávají Písmo svaté a tradice. Na prvním místě je nazýván *Posvětitel*, protože posvěcuje, činí křesťany svatými. Kdo však může být nazýván svatým? Ve Starém zákoně se trvá na tom, že jen Bůh je svatý. Jeho svatost je pro lidi nepřístupná. Nesmí se tedy ani přibližovat k místům, kde se zjevuje Bůh, kde se cítí jeho přítomnost. Když chtěl Mojžíš zblízka vidět hořící keř, slyšel hlas: «Nepřibližuj se sem! Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá» (Ex 3,5). Později, když Mojžíš dorazil na totéž místo s veškerým lidem, který vyšel z Egypta, Boží svatost se zjevila na hoře Sinaj ještě velebnějším způsobem. Bylo mu řečeno: «Jdi k lidu a dnes i zítra je posvěcuj; ať si vyperou pláště a ať jsou připraveni na třetí den, neboť třetího dne sestoupí Hospodin před zraky všeho lidu na horu Sinaj: Vymeziš kolem lidu hranici a řekneš: Sťezte se vystoupit na horu, nebo i dotknout se jejího okraje. Kdokoliv se hory dotkne, musí zemřít. (Ex 19.10-12).

Ještě působivější je vidění proroka Izaiáše:

«Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. Volali jeden ke druhému: «Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy». Od hlasu volajícího se pohnuly podvaly prahů a dům se naplnil dýmem. I řekl jsem: «Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a bydlím mezi lidem nečistých rtů, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů». Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů. V ruce měl

žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře, dotkl se mých úst a řekl: «Hle, toto se dotklo tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích usmířen», (Iz 6,1-7)

Tyto úryvky jsou poučné. Především se v nich zdůrazňuje, že svatost je výlučná vlastnost Boha. Od těch, kteří se mu přibližují, se vyžaduje mravní očistění. Avšak v Izaiášově vidění se objevuje i opačný aspekt: samo přiblížení se k Bohu očišťuje, činí neposkvrněným. Z toho lze lépe pochopit, jak se užívají slova. V současné řeči označujeme termínem «svatý» mravně dokonalého člověka. P. Maria je nejsvětější, protože není poskvrněna žádným hříchem. Církev předpisuje, aby se člověk očistil od hříchu, než přistoupí ke sv. přijímání. Jsme však s to vykonat to? Bez Boží milosti nikdo nemůže dosáhnout mravní čistoty. Jsou to dva póly téže skutečnosti: musíme se udržovat čistými, abychom se přiblížili k Bohu a na druhé straně očišťuje už samo přiblížení se k němu. Proto se v teologii mluví o «mravní svatosti» — která se projevuje bezúhonným životem — a o «ontologické svatosti», již je přítomnost Boha v duši.

Tajemství Nového zákona se ověřuje tímto způsobem: Duch svatý, který přebývá v našem srdci, nás činí svatými a neposkvrněnými před Bohem, ale na druhé straně se musíme snažit uchovávat tuto svatost, která nám byla dána při křtu, odpovídajícím mravním chováním. Dává život Tento titul známe z Kréda, kde vyznáváme, že Duch «dává život», je oživující, dává žít. Při stvoření světa se život jeví jako korunování díla, nejprve rostliny, pak živočichové, nakonec člověk. Bůh mu vdechl do chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem [Gn 2,7) obrazem živého Boha.

Z tohoto popisu se vidí, že se život, jenž je vždy božským darem, uskutečňuje postupně. Život, který nám dává Duch svatý, je božský účast na Svaté Trojici, jak jsme už připomenuli. A přece řečtí Otcové jsou přesvědčení, že právě ten je naším «přirozeným životem». Kdyby lidé žili podle přirozenosti, nebyl by ve světě hřích. Termín «přirozenost» má týž kořen jako sloveso «rodit se».

Podobný původ má také řecký výraz *physis*. V této souvislosti, žít «přirozeným životem», znamená pro první mnichy návrat k rajskému životu: pokušení zla je překonáno, tělo poslouchá duši, duše Boha. Dokonce i vesmír se vrací k původní podřízenosti člověku: v životě svatých pouště se čte, že divoká zvířata, lvi, hadi, vlci se dávali do jejich služeb. Otcové také zdůrazňují, že v ráji byl velký pramen, který dával život celé zahradě, i když v ráji nepršelo. V symbolickém slova smyslu je v životě křesťana tímto pramenem Duch svatý, živá voda slíbená Kristem, která je s to dát znovu rozkvést každé poušti duše, způsobené hříchem.

Světlo

V Písmu svatém se často setkáváme s námětem světla. Při prvním činu stvoření Bůh odděluje světlo od temnot (Gen, 1,3). A na konci dějin spásy, bude mít nové stvoření Boha jako své světlo (Z/ 21,5). Střídání dnů a nocí jsou symbolem naší situace, situace těch, kteří ještě nedosáhli plnosti, vykoupení, ale očekávají světlo, které nepomíjí, a tím bude sám Bůh (7 Jan 1,5). V této souvislosti chápeme, proč se Kristus zjevil jako světlo světa {Jan 9,5), které svítí ve tmě a které se temnoty snaží pohltit (Jan 1,4). I křesťané se mají ukazovat jako synové světla (Lk 16,8; Jan 12,36). K tomu dostávají světlo shůry, osvětlení Duchem svatým. Výraz «světlo» je metafora, příměr, proto poskytuje možnost různých výkladů. Židé spojovali světlo s životem. Řekové spíše s poznáním pravdy, protože jen za

světla se může člověk pohybovat a vidět, s čím se setkává. V tomto druhém aspektu lze vidět i vztah mezi Kristem a Duchem svatým. Ježíš se sám definoval jako pravda (Jan 14,6) a tedy i světlo světa. Otcové vysvětlují verš žalmu (35,10) - ve tvém světle uválíme světlo - v tomto smyslu: ve světle Ducha vidíme světlo světa, jímž je Kristus.

Je Světlo

Nejde jen o slovní hříčku, nýbrž o potvrzení toho, co říká svatý Pavel větou: Nikdo nemůže říci: «Ježíš je Pán, leč v Duchu svatém (1 Kor 12,3). I kdyby někdo prostudoval celé Písmo svaté a kdyby si vážil církevní tradice, nestal by se křesťanem bez daru Ducha svatého. Potvrzují to ti, kteří se obrátili na křesťanství v dospělém věku. Zakusili, že jim byla dána víra v určitém okamžiku jako nezasloužený dar. A sami křesťané vědí, že nejlepší chápání Kristova učení přichází jako osvětlení shůry. Proto se církev modlí při různých příležitostech: «Přijď, Světlo mysli».

Jeden kazatel naší doby užil při vysvětlování této pravdy příklad: některé podzemní jeskyně jsou navštěvovány turisty, kteří obdivují krásu stalaktitů a stalagmitů. Před sto léty to byly jen nebezpečné a temné jeskyně. Zavedení elektrického světla z nich vytvořilo tato úchvatná místa. K něčemu podobnému dochází v lidském životě, i když je plný smutku, jestliže oči srdce jsou osvětleny světlem Ducha.

Inspirátor

Kolik myšlenek táhne hlavou, zvláště když je člověk sám a není zavalen činností! Odkud pocházejí? Podle Origena může mít myšlenka čtyři příčiny: z naší mysli, to je vzpomínka nebo úvaha; může být vnuknuta zlým duchem; může být vnuknutím andělů a konečně může pocházet od Ducha svatého. Je možné uznat tyto různé původy? Základní pravidlo je prosté: dobří duchové vnukají dobré skutky, zlí duchové špatné. Není však snadné uvědomit si hned na počátku, kam nás myšlenka přivede. Proto mělo v životě světců zvláštní důležitost «rozlišování duchů». Stanovili různá pravidla, aby se člověk dobře orientoval v této oblasti. Mezi těmito pravidly podtrhneme jedno jediné: Autoři se naučili rozlišovat myšlenky, které přicházejí «zvenčí», od těch, které přicházejí «zevnitř». Ty «zvenčí» jsou velmi hojné a mají vnější příčinu: nějaký viděný předmět, slyšené vyprávění, úryvek přečtené knihy; anebo vliv někoho, s nímž jsme mluvili, který nám «vnukl» nějakou myšlenku či obraz. Tyto myšlenky se liší od těch, které pocházejí z nitra. Otcové to zjišťují. Jejich vznešenost přesvědčuje Otce, že je to sám Duch svatý, který žije v srdci a dává slyšet svůj hlas «v hradu nitra» našeho «já», jeví se jako nějaké osvětlení plné pokoje.

Syrští autoři o tom často mluví a popisují tuto zkušenost metaforou. Říkají, srdce se podobá fontáně. Je-li čistá, zrcadlí se v ní nebe. I v srdci se zrcadlí božské myšlenky. Kdo je zvyklý je slýchat, nemá zapotřebí dalšího poučování. O těch platí Ježíšovo slovo k Nikodémovi, že se narodili z Ducha svatého: Vítr vane, kam chce, jeho zvuk slyšíš, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje (Jan 3,8). Je snadné přirovnávat Ducha svatého k dýchání, vanutí, k větru, ale nevíš, odkud přichází a kam směřuje.

Chvíle, v nichž Duch sám hovoří k člověku, mohou být mocné, takže umlčí vnímání tělesných smyslů i rozumu, jsou «extatické». Dochází k tomu zřídka, ale není to proti přirozenosti. Proti přirozenosti je pravý opak, když nižší část, tělesné pocity, udusí hlas

Ducha. Proto se recitují na počátku modlitby hodinek jako varování slova žalmu 94,8: «Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce!».

Utěšitel

Čteme, že Ježíš při Poslední večeři říkal: «Zármutek naplnil vaše srdce. Říkám vám však pravdu: Prospěje vám abych odešel. Když neodejdu, Utěšitel k vám nepřijde. Odejdu-li pošlu ho k vám (Jan 16,6-7). Smutní býváme často. Tento pocit vzniká z přesvědčení, že by něco nemělo být, že svět je špatný, nebo stále horší. Je to tedy jakýsi druh nenávisti ke skutečnosti. Spásonosným smutkem je pokání. Jestliže však propadáme smutku z života jako takového, kvůli společnosti druhých, to pak je nedostatek víry v Prozřetelnost, v Boží dobrotu, která se ukazuje v jeho díle.

Překonat malomyslnost však není snadné. Jde-li o malé problémy, dokážeme je překonat přirozenými potěšeními, nějakou zábavou. Přijdou-li však těžká utrpení, protivenství, pronásledování, cítíme se slabí, bezmocní tváří v tvář tak velkému kříži. Sám Ježíš, když předvídal své utrpení v Olivetské zahradě, byl smutný až k smrti (Mt 26,38), takže se mu zjevil anděl z nebe a dodával mu síly (Lk 22,43).

Je zajímavé všimnout si, že v nejstarších křesťanských dokumentech bývá Duch svatý nazýván «Anděl». Anděl je řecké slovo a znamená posel. Duch svatý je totiž Kristem poslán jako jeho posel k zarmouceným, protože jen on může odhalit lidem kladný smysl kříže a potěšit je tam, kde přirozené útěchy zklamou.

Moderní čtenář je překvapen, když se dočítá ve spisech dávných mnichů, jak přísně odsuzovali žerty, smích, taškařiny. Tyto úsudky jsou bezpochyby přehnané a někdy také nespravedlivé. Můžeme však pochopit, proč byly hlášány. Askétové pochopili, že pravá radost nemůže být vynucována «zabavováním se», abychom zapomněli sami na sebe. Neotřesitelná radost vyvěrá jen z nitra a z nitra nás utěšuje jen Duch Utěšitel.

Poučné je z tohoto hlediska vyprávění v «Kvítcích» sv. Františka z Assisi, nazvané «Kde je pravá radost». Světec to vysvětluje bratru Lvovi. Vraceli se z dlouhého putování promoklí na kůži, zkrehlí, ale už byli blízko svému klášteru. Když František řekl: «Jestliže nám neotevřou bránu, jestli nás vyženou a my kvůli tomu nepropadneme do smutku, hle, to je pravá radost!». Nebýt schopen rozesmutnit se v takových situacích není v lidských silách. Ale světec věřil, že nám to Duch může dát.

Oheň

Starobylé národy považovaly oheň za božský prvek. V bibli jsou doprovázena zjevení Boha viděním ohně: v hořícím keři (Ex 3,2 nn); na vrcholu hory Sinaj (19,18); prorok Eliáš je odnesen do nebe na ohnivém voze (2 Kr 2,11); Ježíš, podle slov Jana Křtitele, musí křtít Duchem svatým a ohněm (Mt 3,11). Vždyť při seslání Ducha se ukázaly nad hlavami apoštolů ohnivě jazyky (Sk 2,3). Obraz ohně nabízí mnoho výkladů. Přenesen do duchovního života znamená především horlivost zapálenou pro dobro, pro Boží slávu. V tomto smyslu se říká o proroku Eliášovi, že jeho horlivost byla podobna ohni a že jeho slovo pálilo jako pochoděň. I při lidské činnosti pozorujeme, jak je to dobré, když je někdo nadšen pro studium, pro umění, pro svou práci. Koná ji dobře a s velkým potěšením. Horlivost je opakem chyby, která se nazývá «vlažnost». Ta je, podle svatého Bernarda, «stínem smrti»; vlažný člověk se podobá neobdělávané vinici, domu bez dveří, bez zámků.

Nedbalost okrádá člověka o radost. Zvyšuje tedy námahu všedního dne. Je to červ v kořeni, požívá zevnitř, i když navenek vše pokračuje jako obvykle.

Vlažnost pro božské věci nazývali řečtí Otcové sklerokardia, tvrdé srdce, «sklerotické», a na takového člověka vztahovali slova knihy Zjevení: «Vím o tvých skutcích; nejsi studený ani horký. Kéž bys byl studený nebo horký! Ale že jsi vlažný, a nejsi ani horký ani studený, nesnesu tě v ústech» (3, 15-16). Evagrius nazývá tuto neřest «démonem poledne», (sr. Sal 90.6). Když vyhasne mladistvé nadšení «v poledni života», leckteří se cítí unaveni a ztratí chuť pracovat pro dobro. Autor je přesvědčen, že jde o velmi nebezpečného «démona», protože znechucený a lenivý člověk nemá vůli k odporu.

Naopak Duch svatý uchovává v srdci křesťana mladistvé nadšení, radostnou ochotu vykonat dobro, k němuž se naskytne příležitost. Svatý Martin už umíral, ale když viděl, jak jsou jeho učedníci smutní, prosil: «Pane, mohu-li být ještě užitečný, neodmítám námahu». Ruský spisovatel Tolstoj vydává z tohoto hlediska pěkné svědectví o své tetě, která u nich nahrazovala zemřelou matku: vždy byla k službám všech, ale na její tváři bylo vidět, že veliké štěstí je to, když člověk může milovat a uskutečnit svou lásku. Tak se jeví světci ve službách Bohu, oheň Ducha svatého zářil v jejich očích.

Holubice

Holubice se stala nejznámějším obrazem Ducha svatého podle vidění při Ježíšově křtu (Mt 3,16). Při výkladu scény je snadné vzpomenout si na text Genese o prvním stvoření, který říká, že Boží Duch se vznášel nad vodami; křest je «druhé stvoření». Holubice byli jediní ptáci, kteří se směli v jeruzalémském chrámu obětovat. Symbolizovaly čistotu, prostotu (Mt 10,16). Protože holubice přilétávaly shůry a vzlétaly k nebi, staly se pro duchovní autory symbolem modlitby.

Když se modlíme, jsme uváděni do věčného rozhovoru mezi třemi božskými Osobami, což by bez přispění Ducha svatého nebylo možné. Teofan Zatvornik vysvětluje trojí rozdělení člověka, jak je znají Otcové, v tomto smyslu: Máme tělo, duši a Ducha svatého. Tělo se živí, dýchá, pohybuje. Duše myslí, chce a cítí. Charakteristická činnost Ducha je modlitba, kterou lze nazývat «dýcháním Ducha». Tělesným dýcháním proniká kyslík do krve a ta jej přenáší do celého těla. Tímto způsobem modlitba vsřebává Ducha svatého a dává mu pronikat do veškeré naší činnosti. Duch je jako oheň, který hoří v srdci. Aby oheň neuhasl, potřebuje vzduch. Modlitba rozdmýchává tento plamen.

V liturgii se užívá po slovech proměnění chleba a vína také tzv. epiklesis, výslovné vzývání Ducha svatého, aby sestoupil na dary, položené na oltář, a na lidi, kteří stojí kolem. Tím se vyjadřuje zásadní pravda, že žádná modlitba tedy ani eucharistická modlitba — by nebyla účinná, kdyby se, jak říká Origenes, sám Duch svatý neobracel našimi slovy k Otci, kdyby nevolal ve skrytu Abba, Otče (Gal 4,6). Volá mocněji než my, jeho hlas takřka překrývá naše slabounké volání. Tímto způsobem Origenes vysvětluje, že v každé modlitbě prosíme o lepší věci, než jsme sami schopni pochopit. Ke každé modlitbě tedy patří epiklesis, prosba, přání, aby se Duch svatý modlil s námi. V nejdůležitějších liturgických funkcích se zpívá hymnus «Přijď, ó Duchu přesvatý!». Každá modlitba, byť sebekratší, má tedy nekonečný výhled. Lidským slůvkem nebo zbožným citem srdce pronikáme do života nejsvětější Trojice, do božského světa, kde vládne jen štěstí a kde se rozhodují za naší spolupráce osudy celého vesmíru.

Papež František

DARY DUCHA SVATÉHO

Dar moudrosti

Víte, že Duch svatý tvoří duši, životní mízu církve i každého jednotlivého křesťana. Je Boží láskou, která z našeho srdce činí Svůj příbytek a vstupuje s námi do společenství. Duch svatý je stále s námi, vždycky v nás, v našem srdci.

Duch samotný je povýtce „Božím darem“ (srov. *Jan* 4,10). Je to dar Boží a uděluje tomu, kdo jej přijímá, rozmanité duchovní dary. Církev jich vypočítává *sedm*. Toto číslo symbolicky vyjadřuje *plnost, úplnost*. Jsou to ty dary, které se probírají při přípravě na svátost biřmování a o něž prosíme ve starobylé modlitbě zvané „Svatodušní sekvence“. Dary Ducha svatého jsou: *moudrost, rozum, rada, síla, umění, zbožnost a bázeň Boží*.

1. První dar podle tohoto seznamu je tedy *moudrost*. Nejde však o pouhý lidský důvtip, který je plodem poznání a zkušenosti. Bible podává, že Šalomoun ve chvíli své korunovace na izraelského krále prosil o dar moudrosti (srov. *1 Král* 3,9). Moudrost je milost *dívat se na každou věc Božíma očima*. Je zkrátka viděním světa, viděním situací, okolností, problémů a všeho Božíma očima. To je moudrost. Někdy hledíme na věci podle svého zalíbení či podle stavu svého srdce, tedy s láskou či nenávisí, se závistí... To však není Boží vidění. Moudrost v nás působí Duch svatý, abychom viděli všechny věci Božíma očima. To je dar moudrosti.

2. Vyplývá to samozřejmě z *důvěrnosti s Bohem*, z niterného vztahu k Bohu, ze vztahu dětí s Otcem. Máme-li tento vztah, Duch svatý nás obdarovává moudrostí. Jsme-li ve společenství s Pánem, Duch svatý jako by proměňoval naše srdce a dával mu vnímat veškerou svoji vřelost a náklonnost.

3. Duch svatý tedy činí křesťana „moudrým“. Nikoli však v tom smyslu, že má odpověď na všechno, ví všechno, ale v tom smyslu, že *»zná« Boha*, ví, jak jedná Bůh, pozná, co je Boží a co nikoli, má moudrost, kterou dává našim srdcím Bůh. V tomto smyslu má srdce moudrého člověka *chuť a příchut' Boží*. Je velice důležité, aby v našich společenstvích byli takovíto křesťané. Všechno v nich mluví o Bohu a stává se krásným a živým znamením Jeho přítomnosti a Jeho lásky. A to je něco, co si nelze vytvořit a co si nemůžeme opatřit sami ze sebe. Je to dar, který Bůh dává těm, kteří se poddávají Duchu svatému. Máme v sobě, ve svém srdci Ducha svatého; můžeme Mu naslouchat a můžeme Mu nenaslouchat. Nasloucháme-li Duchu svatému, učí nás této cestě moudrosti, obdarovává nás moudrostí, která je viděním Božíma očima, slyšením sluchem Božím, milováním srdcem Boha, souzením věcí Božím soudem. Toto je moudrost, kterou nám dává Duch svatý a všichni ji můžeme mít. Jenom o ni musíme prosit Ducha svatého.

Pomyslete na maminku, které je doma s dětmi. Když dělá jednu věc, už myslí na druhou, jde od jedné věci ke druhé a řeší problémy s dětmi. Když se maminky unaví a křičí na děti, je to moudrost? Je moudré - ptám se vás - křičet na děti? Co říkáte je moudrost nebo ne? Ne! Když však maminka vezme dítě a něžně mu něco vytkne slovy: *»To se nedělá, proto a proto...«* a trpělivě mu vysvětluje, je toto moudrost? Ano! A to nám v životě dává Duch svatý. Potom např. v manželství, když se manželé hádají, potom se na

sebe ani nepodívají nebo se dívají jen úkosem. Je to moudrost Boží? Ne! Když však řeknou: »Dobře, bouře přešla, udobřeme se« a vykročí dál v pokoji. Je toto moudrost? Ano! Toto je dar moudrosti. Kéž přijde do našich domovů, kéž přijde k nám všem!

A toto se nedá naučit. Je to dar Ducha svatého. Proto máme prosit Pána, aby nám daroval Ducha svatého a dal nám dar *moudrosti*, oné *moudrosti Boží*, která nás učí dívat se Božíma očima, vnímat srdcem Božím, mluvit Božími slovy. A s touto moudrostí pojďme vpřed, tvořme rodinu, církve a všichni se posvěcujme. Prosme nyní o milost moudrosti. A prosme o tento dar Matku Boží, která je Trůnem moudrosti. Kéž nám dá Ona tuto milost.

Dar rozumu

Druhým ze sedmi darů Ducha svatého je *rozum*. Nejedná se zde o lidskou inteligenci, o intelektuální schopnost, kterou můžeme být nadáni více či méně. Jde o milost, kterou jenom Duch svatý může dát a která v křesťanovi probouzí schopnost překročit vnější aspekt reality a *probádat hlubiny Božího myšlení a Jeho plán spásy*. Apoštol Pavel, který se obrací ke Korintské obci, dobře popisuje účinky tohoto daru, tedy toho, co působí dar rozumu v nás, a říká: „co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk nikdy ani nepomyslel, připravil Bůh těm, kdo ho milují“ (1 Kor 2,9-10). Neznamená to samozřejmě, že křesťan může porozumět všemu a mít úplné poznání Božích plánů. To vše je nadále očekáváno, dokud se to v plné zřejmosti nevyjeví, až se ocitneme tváří v tvář Bohu a budeme s Ním opravdu jedno. Ale jak naznačuje samo slovo, rozum čili intelekt umožňuje *intus legere*, tedy „číst vevnitř“. Tento dar nám umožňuje rozumět věcem, jak jim rozumí Bůh, tedy Božím porozuměním. Někdo totiž může chápat určitou situaci lidskou inteligencí, rozvážností, a to je dobře. Avšak účinkem tohoto daru je chápání této situace do hloubky tak, jak ji chápe Bůh. A Ježíš seslal Ducha svatého, aby se nám tohoto daru dostalo a mohli jsme rozumět věcem, jak jim rozumí Bůh, Božím chápáním. Je to krásný dar, který dal Pán nám všem. Je to dar, kterým nás Duch svatý uvádí do důvěrnosti s Bohem a dává nám účast na dobrotivém plánu, který s námi má.

Je tedy jasné, že dar rozumu je *se úzce pojí k víře*. Když *Duch svatý* přebývá v našem srdci a osvětluje naši mysl, umožňuje nám den za dnem růst v *chápání toho, co Pán řekl a učinil*. Sám Ježíš řekl svým učedníkům: pošlu vám Ducha svatého, který vám umožní chápat vše, co jsem vás učil: rozumět Ježíšovu učení, chápat Jeho Slovo, Jeho evangelium, rozumět Božímu Slovu. Někdo může číst evangelium a něčemu rozumět, ale čteme-li evangelium s tímto darem Ducha svatého, můžeme porozumět hloubce Božích slov. A to je velký dar, o který máme prosit všichni a společně: Dej nám, Pane, dar rozumu.

Lukášovo evangelium podává jednu epizodu, která velmi dobře vyjadřuje hloubku a sílu tohoto daru. Dva učedníci, kteří byli svědky Ježíšovy smrti na kříži a Jeho pohřbu, jsou zklamáni a zdrceni, odcházejí z Jeruzaléma a vracejí se do vesnice jménem Emauzy. Cestou se k nim připojí zmrtvýchvstalý Ježíš a rozmlouvá s nimi. Jejich oči však byly zastřeny smutkem a beznadějí a nebyli s to Jej rozpoznat. Ježíš jde s nimi, ale oni jsou natolik sklíčení a zklamáni, že jej nepoznají. Když jim však Pán odhaluje Písmo, aby porozuměli, že musel trpět, zemřít a vstát z mrtvých, *otevřeli se jim oči a jejich srdce*

vzplanula nadějí (srov. Lk 24,13-27). A toto s námi činí Duch svatý: otevírá nám mysl, otevírá nás, abychom lépe chápali věci Boží i lidské, situace a všechny věci. Dar rozumu je důležitý pro náš křesťanský život. Prosme Pána, aby dal nám a všem tento dar a mohli jsme chápat, jako chápe On, věci, které se dějí, a zejména Boží Slovo v evangeliu.

Dar rady

Další z darů Ducha svatého, je *rada*. Víme, jak důležitá je možnost spolehnout se v delikátních situacích na radu moudrých lidí, kteří nás mají rádi. Skrze dar rady osvěcuje sám Bůh svým Duchem naše srdce, aby nám dal pochopit, jak máme správně mluvit či jednat a kterou cestou se ubírat. Jak ale tento dar působí v nás?

1. Duch svatý, jakmile Jej přijmeme a uhostíme ve svém srdci, nás ihned vybavuje vnímavostí ke Svému hlasu a usměrňuje naše myšlenky, citění a úmysly podle Božího srdce. Současně nás stále více nabádá, abychom svůj vnitřní zrak obrátili k Ježíši jakožto vzoru našeho způsobu jednání a vztahování k Bohu Otci a bratřím. Rada je tedy dar, kterým Duch svatý *uschopňuje naše svědomí učinit konkrétní rozhodnutí ve společenství s Bohem* podle Ježíšovy logiky a Jeho evangelia. Takto nám Duch svatý dává vnitřně růst, umožňuje nám růst pozitivně a ve společenství a pomáhá nám nepropadnout egoismu a vlastnímu způsobu vidění věcí. Duch nám tak pomáhá růst a také vidět ve sdílení. Podstatnou podmínkou uchování tohoto daru je modlitba. K tématu modlitby se stále vracíme. Modlitba je velmi důležitá. Modlit se modlitbami, které známe od dětství, ale modlit se také vlastními slovy. Prosit Pána: „Pomoz mi, Pane, porad' mi, co mám nyní dělat.“ Modlitbou vytváříme prostor pro příchod Ducha, aby nám v oné chvíli pomohl, poradil v tom, co máme konat. Nikdy nezapomínejme na modlitbu. Nikdo si nevšimne, když se modlíme v autobuse, na ulici; když se modlíme mlčky srdcem. Využijme těchto chvil k modlitbě a modleme, aby nám Duch udělil dar rady.

2. V důvěrném kontaktu s Bohem a nasloucháním Jeho Slova postupně odkládáme svoji osobní logiku, diktovanou nezřídka uzavřeností, předsudky a ambicemi a učíme se naopak klást Pánu otázky: Jaká je Tvoje vůle? Co se líbí Tobě? Takto v nás uzrává *hluboké*, takřka přirozené *souznění* v Duchu, a zakoušíme, jak pravdivá jsou Ježíšova slova z Matoušova evangelia: „Nedělejte si starosti, jak nebo co máte mluvit, protože v tu chvíli vám bude dáno, co máte mluvit“ (Mt 10,19-20). Duch svatý nám radí, ale my musíme dát prostor Duchu, aby nám mohl poradit. A dát Mu prostor znamená modlit se, aby přicházel a stále nám pomáhal.

3. Jako všechny ostatní dary Ducha je také rada pokladem *celého křesťanského společenství*. Pán k nám promlouvá nejenom ve skrytu srdce, ale také skrze hlas a svědectví bratří. Je to opravdu velký dar, můžeme-li se setkat s muži a ženami víry, kteří nám v komplikovaných a významných životních situacích pomohou osvětit naše srdce, abychom rozpoznali Pánovu vůli!

Vzpomínám si, že jsem jednou v mariánské svatyni Lujan byl ve zpovědnici, před níž byla dlouhá fronta. Stál tam také jeden úplně moderní hoch s náušnicemi, tetováním a podobně... A přišel mi říci, co se mu přihodilo. Byl to velký, obtížný problém. A řekl mi:

„Vyprávěl jsem to svojí mámě a ta mi řekla: »Jdi k Matce Boží a ona ti poví, co máš dělat.« Ano, to byla žena, která měla dar rady. Nevěděla, jak synův problém vyřešit, ale ukázala mu správnou cestu: „Jdi za Matkou Boží a ona ti poví.“ Toto je dar rady. Ona pokorná a prostá žena dala synovi tu nejoprávněnější radu. A ten hoch mi pak řekl: „Hleděl jsem na Matku Boží a slyšel, že mám udělat to a to...“ Nemusel jsem dotyčnému vůbec nic říkat, všechno již řekla jeho maminka a on sám. To je dar rady. Vy maminky, které máte tento dar, vyprošujte jej svým dětem. Umět radit svým dětem je dar Boží.

Drazí přátelé, 16. Žalm, který jsme slyšeli, nás vybízí, abychom se modlili těmito slovy: „Velebím Hospodina, že mi byl rádcem, k tomu mě i za noci vybízí mé nitro. Hospodina mám neustále zřeteli, nezakolísám, když je mi po pravici“ (Žl 16, 7-8). Kéž Duch svatý stále plní naše srdce touto jistotou a tím i Svou útěchou a Svým pokojem. O dar rady prostě neustále.

Dar síly

1. Jedno podobenství, které vypráví Ježíš, nám pomáhá pochopit důležitost tohoto daru. Rozsévač vychází rozsévat. Ne každé sémě, které zaseje, však přinese plody. To, které padne na cestu, sezobou ptáci; to, které padne na kamenitou půdu nebo do trní, vzklíčí, ale brzy je spálí slunce nebo uschne. Jedině to, které padne na dobrou půdu, může vyrůst a přinést užitek (srov. Mk 4,3-9; Mt 13,3-9; Lk 8,4-8). Jak vysvětluje sám Ježíš svým učedníkům, rozsévačem je Otec, který svoje slovo hojně rozsévá. Sémě však často narazí na vyprahlost našeho srdce, a třebaže je přijato, hrozí mu, že nepřinese plod. Darem síly však Duch Svatý osvobozuje půdu našeho srdce, osvobozuje srdce od apatie, nejistot a všech obav, které jej brzdí, aby tak Pánovo slovo bylo opravdově a radostně uváděno ve skutek. Tento dar síly nám vpravdě pomáhá, dodává nám sílu a také nás zbavuje mnoha zábran.

2. Stane se, že se vyskytnou také obtížné chvíle a mezní situace, ve kterých se dar síly projevuje mimořádně, příkladně. Je to případ těch, kteří čelí obzvláště tvrdým a bolestným zkušenostem, jež otrásají jejich životem a životem jejich drahých. Církev vyzařuje svědectví mnoha bratří a sester, kteří neváhali dát vlastní život jen proto, aby zůstali věrni Pánu a jeho evangeliu. Rovněž dnes nechybějí křesťané, kteří v mnoha částech světa slaví a dosvědčují svoji víru s hlubokým přesvědčením a klidem, a vytrvávají, ačkoli vědí, že je to může stát vysokou cenu. Každý z nás také zná lidi, kteří prožívali obtížné a velmi bolestné situace. Pomysleme jen na ony muže a ženy, kteří se perou s těžkým životem, zápasí o to, aby zajistili rodinu a vychovali děti. Umožňuje jim to dar síly, který jim pomáhá. Kolik je takovýchto mužů a žen, jejichž jména neznáme, ale kteří jsou ctí našeho lidu a naší církve, protože jsou silní. Jsou silní v tom, jak vedou kupředu své životy, rodiny, práci a víru. Tito naši bratři a sestry jsou svatí. Jsou to skrytí světci každodennosti. Mají právě tento dar síly, aby pokračovali v konání svých povinností jako lidé, otcové, matky, bratři, sestry a občané. Takovýchto světců máme mnoho. Děkujeme Pánu za tyto křesťany, kteří ztělesňují skrytou svatost a které vede dál Duch Svatý. Prospěje nám, když

se nad těmito lidmi zamyslíme. Mohou-li dělat něco takového, proč bych nemohl také já? A prosíme pak Pána o dar síly.

3. Netřeba si myslet, že dar síly je nezbytný jenom v některých okolnostech či zvláštní situacích. Tento dar musí být základním rysem naší křesťanské existence, v běžnosti našeho každodenního života. Jak jsem řekl, musíme být silní v každém dni svého každodenního života. Potřebujeme tuto sílu, abychom šli dál ve svém životě, v péči o rodinu a ve víře. Apoštol Pavel pronesl větu, jejíž obsah je pro nás blahodárný: „Všechno mohu v tom, který mi dává sílu“ (Flp 4,13). Když ve všedním životě nastanou těžkosti, připomeňme si: Všechno mohu v tom, který mi dává sílu. Pán nám dává sílu, dává ji stále a dostatečně. Pán nás nezkouší více, než jsme schopni snést. Je vždy s námi. „Všechno mohu v tom, který mi dává sílu.“

Drazí přátelé, někdy můžeme být pokoušeni nechat se strhnout leností či, ještě hůře, sklíčeností, zvláště tváří v tvář námahám a životním zkouškám. V těchto případech neklesejme na mysli, ale vzývejme Ducha Svatého, aby darem síly pozvedl naše srdce a vлил novou sílu a nadšení našemu životu a našemu následování Ježíše.

Dar vědění

Dalším darem Ducha svatého, je dar *vědění (scientia)* (*Katechismus katolické církve má umění*, č.1845). Když se mluví o vědění, myslí se přímo schopnost člověka poznávat stále lépe skutečnost, která jej obklopuje, a objevovat zákonitosti, jimiž se řídí příroda a veškerenstvo. Vědění, které přichází od Ducha svatého se však neomezuje na lidské poznání. Je to zvláštní dar, který nám skrze stvoření dává chápat velikost a lásku Boží a Jeho hluboký vztah ke každému tvoru.

1. Když jsou naše oči osvíceny Duchem svatým a otevřeny kontemplaci Boha v kráse přírody a velikosti kosmu, *objevují, že všechno mluví o NĚM a Jeho lásce*. To v nás vzbuzuje velký úžas a hluboký pocit vděčnosti! Je to dojem, který zakoušíme také když obdivujeme umělecká díla nebo jakýkoli div, který je plodem génia a tvořivosti člověka. Vzhledem k tomu všemu nás Duch svatý nabádá chválit Pána z hloubi svého srdce a rozpoznávat ve všem, co máme a co jsme, nedocenitelný dar Boží a znamení Jeho nekonečné lásky k nám.

2. V první kapitole Geneze, tedy na začátku celé Bible, je zdůrazněno, že Bůh má zalíbení ve svém stvoření, a opakovaně je poukazováno na krásu a dobrotu všech věcí. Každý den končí slovy: „Bůh viděl, že je to dobré“ (1,12.18.21.25). Pokud Bůh vidí, že stvoření je dobré a krásné, musíme si také my osvojit tento přístup a vidět, že stvoření je dobré a krásné. Dar vědění nám umožňuje spatřovat tuto krásu. Proto chválíme Boha a děkujeme Mu, že nám daroval tolik krásy. Když Bůh dokončil stvoření člověka, neřekl, „že je to dobré“, ale řekl, „že je to *velmi dobré*“ (1,31). V Božích očích jsme tím nejkrásnějším, největším a nejlepším z celého stvoření. I andělé jsou pod námi, jsme více než andělé, jak jsme dnes slyšeli v Žalmu. Pán nás má rád! Máme Mu za to děkovat. Dar vědění nás staví do hlubokého *souladu se Stvořitelem* a dává nám účast na jasnosti Jeho pohledu a Jeho soudu. Z tohoto hlediska dovedeme postřehnout v muži a ženě vrchol

stvoření, dovršení plánu lásky, který je vtištěn do každého z nás a umožňuje nám rozpoznávat se jako bratři a sestry.

3. To vše je důvodem klidu a pokoje, činí křesťana radostným svědkem Boha ve stopách svatého Františka z Assisi a mnoha svatých, kteří uměli chválit a opěvovat Jeho lásku v kontemplaci stvoření. Současně nám však dar vědění pomáhá neupadat do některých nepřiměřených či pomýlených postojů. Prvním z nich je riziko považovat se za vládce stvoření. Stvoření není náš majetek, kterého se můžeme zmocnit podle svého zalíbení, a tím méně vlastnictvím jen některých či málokterých. Stvoření je dar, podivuhodný dar, kterým nás obdařil Bůh, abychom *jej opatrovali a užívali ku prospěchu všech, vždy s velkou úctou a vděčností*. Druhým pomýleným postojem je pokušení zastavit se u stvoření jako by mohlo nabídnout odpověď na všechna naše očekávání. Darem vědění nám Duch pomáhá neupadnout do tohoto omylu.

Chtěl bych se však ještě vrátit k té první pomýlené cestě, kdy je stvoření opanováno místo opatrováno. Máme stvoření opatrovat, poněvadž je darem, který nám daroval Pán, Božím darem, a my jsme opatrovníky stvoření. Když vykořisťujeme stvoření, ničíme znamení Boží lásky. Ničit stvoření, znamená říkat Bohu: „nelíbí se mi“. A to není dobré, to je hřích.

Opatrovat stvoření znamená pečovat o dar Boží a říkat Bohu: „děkuji, opatruji stvoření, aby rostlo, nikoli proto, abych ničil Tvůj dar“. Toto musí být náš postoj ve vztahu ke stvoření, tedy pečovat o ně, neboť budeme-li stvoření ničit, zničí stvoření nás! Nezapomínejme na to. Jednou na venkově jsem zaslechl, jak jeden prostý člověk, jenž měl velmi rád květiny, o které pečoval, mi řekl: „Musíme pečovat o tyto krásné věci, které nám dal Bůh. Stvoření je pro nás, abychom z něho měli užitek. Nikoli proto, abychom je vykořisťovali, nýbrž opatrovali, protože Bůh nám odpouští vždycky, my odpouštíme někdy, ale stvoření neodpouští nikdy. Pokud je nebudeš opatrovat, zničí tě.“

Měli bychom se nad tím zamyslet a prosit Ducha svatého o dar vědění, abychom dobře chápali, že stvoření je nejkrásnějším darem Božím. Bůh učinil mnoho krásného pro to nejkrásnější, jímž je člověk.

Dar zbožnosti

Tento dar Ducha Svatého, dar *zbožnosti (pietas)*, je často chápán špatně nebo povrchně, ale týká se jádra naší identity a našeho křesťanského života. Je třeba hned objasnit, že tento dar neznamena soucítit s někým, mít slitování s bližním, nýbrž označuje naši příslušnost k Bohu a naše hluboké spojení s ním, spojení, které dává smysl celému našemu životu a dodává nám stálost ve společenství s ním i v těch nejobtížnějších a pohnutých chvílích.

1. Toto spojení s Pánem se nemá chápat jako povinnost nebo zadání. Je to spojení, které vychází z nitra. Jde o *vztah žitý srdcem*. Je to naše přátelství s Bohem, které nám daroval Ježíš. Přátelství, které mění náš život, naplňuje nás nadšením a radostí. Proto v nás dar zbožnosti vzbuzuje především vděčnost a chválu. Právě to je totiž motiv a *nejautentičtější smysl naší bohoocty a adorace*. Duch Svatý nám dává vnímat Pánovu přítomnost a

veškerou jeho lásku k nám, zahřívá nám srdce a skoro přirozeně nás přivádí k modlitbě a bohoslužbě. Zbožnost je tedy synonymum autenticky náboženského ducha, dětské důvěry k Bohu, oné schopnosti prosit jej s láskou a jednoduchostí, která je vlastní lidem pokorného srdce.

2. Dar zbožnosti nám umožňuje růst ve vztahu a ve společenství s Bohem, vede nás, abychom žili jako jeho děti, a současně nám pomáhá *zahrnovat touto láskou také ostatní a rozpoznávat v nich bratry*. Potom námi budou hýbat city zbožnosti – nikoli pietismus! – vůči těm, kteří jsou kolem nás a které denně potkáváme. Proč říkám „žádný pietismus“? Protože někteří si myslí, že zbožnost znamená mít zavřené oči, tvářit se jako svatý obrázek, dělat se svatým. V piemontském nářečí říkáme: „nosit se jako jeptiška“ (fare la mugna quacia). To není dar zbožnosti. Dar zbožnosti znamená mít opravdovou schopnost radovat se s radujícími, plakat s plačícími, být nablízku tomu, kdo je osamocen či znepokojen, napravovat pomýlené, těšit zarmoucené, přijímat ty, kdo se ocitli v nouzi, a pomáhat jim. Dar zbožnosti se velmi těsně pojí k mírnosti. Dar zbožnosti darovaný Duchem Svatým nás činí mírnými, klidnými a trpělivými, přivádí nás k pokoji s Bohem a k ochotě sloužit druhým.

Drazí přátelé, v listě Římanům apoštol Pavel píše: „Všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znovu žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: „Abba, Otče!““ (Řím 8,14-15) Prosme Pána, aby dar jeho Ducha přemohl naše obavy a nejistoty i našeho neklidného a netrpělivého ducha a učinil z nás radostné svědky Boha a jeho lásky klaněním se Pánu v pravdě a také službou bližnímu v ochotě a s úsměvem, který nám vždycky Duch Svatý v radosti udělí. Kéž nás všechny obdaří Duch Svatý tímto darem zbožnosti.

Dar bázně Boží

Dar *bázně Boží* uzavírá řadu sedmi darů Ducha Svatého. Není to strach z Boha. Víme dobře, že Bůh je Otec, má nás rád, chce naši spásu a vždycky odpouští. Není tedy důvod mít z něho strach! Bázeň Boží je darem Ducha Svatého, který nám připomíná, jak jsme před Bohem a jeho láskou nepatrní a že naším dobrem je svěřit se s pokorou, úctou a důvěrou do jeho rukou. Mít bázeň Boží tedy znamená spočinout v dobrotě našeho Otce, který nás má rád.

1. Jakmile Duch Svatý začne přebývat v našem srdci, vlévá nám útěchu a pokoj a umožňuje nám cítit se takovými, jací jsme, to znamená nepatrnými, a mít onen Ježíšem v evangeliu doporučovaný postoj toho, kdo své starosti a očekávání klade v Boha, cítí se zahrnut a nesen jeho vroucností a jeho ochranou, podobně jako dítě u svého tatínka! Toto působí Duch Svatý v našich srdcích: umožňuje nám cítit se jako děti v náruči svého tatínka. V tomto smyslu se tedy stává zřejmým, jak v nás bázeň Boží nabývá podoby poddajnosti, vděčnosti a uznanosti a naplňuje naše srdce nadějí. Častokrát totiž neumíme chápat Boží plán a pozorujeme, že nejsme schopni sami si zajistit štěstí a věčný život.

Avšak právě ve zkušenosti našich omezení a naší ubohosti nás Duch Svatý utěšuje a umožňuje nám vnímat, že jedinou důležitou věcí je nechat se vést Ježíšem do Otcovy náruče.

2. Proto máme velice zapotřebí tohoto daru Ducha Svatého. Bázeň Boží nám umožňuje uvědomovat si, že všechno dostáváme z milosti a že naše pravá síla spočívá jedině v následování Pána Ježíše a v tom, že dovolíme Otcovi, aby nás zahrnul svojí dobrotou a svým milosrdenstvím. Otevřít srdce, aby k nám vešly Boží dobrota a milosrdenství. Toto činí Duch Svatý darem bázně Boží: otevírá srdce. Otevírá srdce, aby Otcovo odpuštění, milosrdenství, dobrota a něha vešly k nám, neboť jsme jeho nekonečně milovanými dětmi.

3. Jsme-li prostoupeni bázní Boží, pak následujeme Pána v pokoře, poddajnosti a poslušnosti, avšak nikoli rezignovaně, pasivně a s bédováním, nýbrž s úžasem a radostí dítěte, které poznává, že mu Otec slouží a má ho rád. Bázeň Boží z nás tudíž nečiní křesťany bojácné a servilní, ale rodí v nás odvahu a sílu! Tento dar z nás činí křesťany, kteří jsou přesvědčení a nadšení, nepodřizují se Pánu ze strachu, nýbrž proto, že jsou pohnuti a uchvázeni jeho láskou! Být uchvázeni Boží láskou je něco nádherného. Nechme se uchvátit touto láskou tatínka, který nás miluje nesmírně a z celého svého srdce.

Budme však bdělí, protože bázeň Boží, dar bázně Boží je také jakýmsi „poplašným signálem“ před zatvrzelostí v hříchu. Žije-li člověk ve zlu, rouhá-li se Bohu, vykořisťuje-li druhé a tyranizuje je, žije-li jenom pro peníze, ješitnost, moc či hrdost, pak svatá bázeň Boží bije na poplach: Pozor! S celou touto mocí, se všemi těmito penězi a s celou svojí hrdostí a samolibostí nedojdeš štěstí. Nikdo si s sebou odtud nemůže vzít peníze a moc, samolibost a hrdost. Nic! Můžeme si odnést jenom lásku, kterou nám dává Bůh Otec, Boží něhu, kterou jsme s láskou přijali a obdrželi. A můžeme si odnést to, co jsme učinili pro druhé. Pozor, abychom nevkládali naději do peněz, hrdosti, moci a samolibosti, protože to vše nám nemůže zaručit nic dobrého! Myslím například na lidi, kteří mají odpovědnost za druhé a nechávají se korumpovat. Myslíte, že zkažený člověk bude na onom světě šťastný? Nikoli, veškerá zkaženost se projeví ve zkaženém srdci a bude těžké přijít k Pánu. Myslím na ty, kdo žijí z obchodování s lidmi a z otrocké práce. Myslíte, že tito lidé, kteří obchodují s lidmi, vykořisťují lidi otrockou prací, mají v srdci bázeň Boží? Nemají bázeň Boží a nejsou šťastní. Myslím na ty, kteří vyrábějí zbraně, aby podněcovali války. Pomyslete, co je to za řemeslo! Jsem si jist, že zeptám-li se vás nyní, kdo z vás vyrábíte zbraně, nenajde se mezi vámi nikdo. Výrobci zbraní nepřicházejí naslouchat Božímu slovu! Vyrábějí smrt, obchodují a kupčí se smrtí. Kéž jim bázeň Boží umožní pochopit, že jednoho dne vše skončí a budou se muset zodpovídat Bohu.

Draží přátelé, 34. žalm podává tuto modlitbu: „Hle, ubožák zavolal, a Hospodin slyšel, pomohl mu ve všech jeho strastech. Jako ochránce se utábořil Hospodinův anděl kolem těch, kdo Hospodina ctí, a vysvobodil je. Bojte se Hospodina, jeho svatí! Těm, kdo se ho bojí, nic nechybí.“ (Žl 34,7-9) Prosme Pána, aby náš hlas sjednotil s hlasy ubožáků, aby se nám dostalo daru bázně Boží a mohli jsme společně s nimi, oděni milosrdenstvím a láskou Boží poznat, že on je naším Otcem, naším tatínkem. Ať se tak stane.

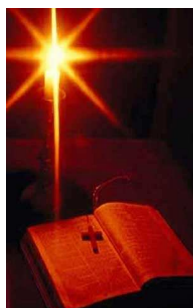
"Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu."

(Mk 16,15)

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,

čestným občanem Pustiměře

PANNA MARIA, MATKA CÍRKVE - 20. KVĚTNA 2024

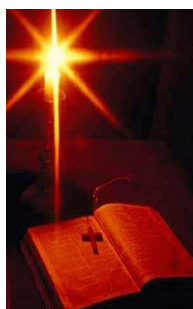
U Ježíšova kříže stála jeho matka, příbuzná jeho matky Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš uviděl svou matku a jak při ní stojí ten učedník, kterého měl rád, řekl matce: „Ženo, to je tvůj syn.“ Potom řekl učedníkovi: „To je tvá matka.“ A od té chvíle si ji ten učedník vzal k sobě. Potom, když Ježíš věděl, že už je všechno dokonáno, řekl ještě: „Žízním.“ Tak se mělo splnit Písmo. Stála tam nádoba plná octa. Nasadili tedy na yzop houbu naplněnou octem a podali mu ji k ústům. Když Ježíš přijal ocet, řekl: „Dokonáno je!“ Pak sklonil hlavu a skonal. Protože byl den příprav, takže mrtvá těla nesměla zůstat na kříži přes sobotu – tu sobotu totiž byl velký svátek – požádali židé Piláta, aby byly ukřižovaným přeraženy nohy a aby byli sňati. Přišli tedy vojáci a přerazili kosti prvnímu i druhému, kteří s ním byli ukřižováni. Když však přišli k Ježíšovi, viděli, že už je mrtvý. Proto mu kosti nepřerazili, ale jeden z vojáků mu kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda. (Jan 19,25-34)

Titul "Maria - Matka církve" se může zdát nový. Polští biskupové se na II. Vatikánském sněmu přičinili o to, aby se mu dostalo úředního potvrzení. Ale v mariologii, jak poznamenává VI. Losský, úřední církev následuje jenom to, v čem ji křesťanský lid už dávno předešel. Dá se říci, že jsou všechna mariánská dogmata typicky církevní, z víry církve. Mariánská úcta tedy vyrostla z kořenů církve, proto na ní lid tolik lpí. Ale v tradici se stala současně Maria symbolem církve samé. Víme, že si to těžko dovedou představit ti, kdo mají na mysli jenom právní instituce, rozdělení na diecéze, vatikánské úřady. Vzpomínáme si sice, jak na mariologickém kongresu v Římě, už před vícero lety, hájil jeden nadšený jurista, že je Panna Maria patronkou kanonického práva, protože je ochránkyní církve. Potlesk byl velký, protože v nudné atmosféře kongresů každá taková perlička potěší. Víme ovšem, že je církev v hloubce bytí něco daleko víc než jenom právní struktura. Je to lidstvo, které je pod vlivem Ducha svatého. Světci jsou ti, kteří mají jeho milost. Kněží jsou ti, kteří silou Ducha sv. odpouštějí hříchy, ožívují svátostmi mystické tělo Kristovo. Maria z Ducha svatého počala a zrodila Krista, dala Slovu Boha lidskou podobu. Církev dává lidskou podobu a strukturu Duchu svatého. Tuto podobnost Bohorodičky s církví vyčteme i ve známých typech mariánských obrazů. Jeden z nejstarších, připisovaný i legendárně sv. Lukáši, se jmenuje řecky *Hodigitria*, Ukazovatelka cesty. Na levé ruce drží vtěleného

Božího Syna, který žehná a pravou rukou na něj ukazuje, jakoby chtěla říci. On je cesta, pravda a život (srov. Jn 14,6). Toho typu je i obraz Panny Marie Sněžné v Římě, kterým je inspirována i velehradská Matka jednoty. I církev má tuto funkci: ukazovat lidem Krista, který je cesta, pravda a život. Je "znaméním mezi národy". Ukazuje Ježíše svým učením, svými dokumenty, spisy. Ideální by ovšem bylo, kdyby jej ukazovala i svým životem jako Maria. Proto je Matka Boží nedostižný příklad kněžím, biskupům. Laici se ovšem nevylučují. I oni jsou církev, i oni tedy mají funkci ukazovat na Krista dětem, bližním, slovy i skutky. Legendárního původu je také obraz, který se dodnes vyskytuje na křesťanském východě. Spojuje se se svátkem uvedení do chrámu Panny Marie. Podle apokryfních vypravování přivedli sv. Joachim a sv. Anna Marii jako děvčátko do chrámu, aby ji tam zasvětili službě svatého místa. Nemělo to být ostatně ani daleko, protože jeruzalémská tradice ukazuje dnes kostel sv. Anny, který by měl stát na místě jejího domu, docela nedaleko od místa chrámu. V biblické souvislosti si sice nedovedeme dobře představit, co by malé děvče v chrámu dělalo. Ale ikona, která odpovídá apokryfům, má příhodnou odpověď. Maria tkala a vyšívala chrámovou oponu, která zahalovala svatostánek. Na některých obrazech zvěstování ji anděl přistihne právě při této typicky dívčí práci. Jde ovšem o legendu. Ale staré legendy vznikaly z nutnosti vyjádřit symbolicky dogmatické pravdy. Chrámová opona zahalovala svaté místo, které si zvolil za svůj příbytek na zemi Hospodin Bůh nebeských zástupů. Origenes vysvětluje chrámovou oponu symbolicky jako Tělo Krista, které zahalovalo a přitom bylo příbytek jeho božství. Ježíšův obličej byl lidský, ale za ním se skrýval pohled Boha samého. Malé děvče Maria, která podle apokryfů tká a vyšívá chrámovou oponu, je symbol té, která má brzy nato tkát lidské tělo Božímu slovu. Dnes pak, jak věříme, Duch Boží má svůj příbytek mezi námi. Církev je opona, která jej zahaluje. Všecko, co tu vidíme, je lidské: papež je člověk, biskupové, kněží i laici jsou lidé, lidské formy má liturgie, lidské jsou struktury právní a administrativní. Ale za nimi, jako za oponou, cítíme přítomnost Ducha sv. Jaká je tato Boží přítomnost? Je pravá. Ale přesto není úplná. Kdyby byla úplná, zablýskla by v plné slávě tak, jak to bude na konci věků. Občas se setkáváme se svatými, o kterých se dá říci, že kdo se setkal s nimi, setkal se s Kristem. Ale v denním životě jsme daleko od ideálu. Duch sv. působí, když kněz na oltáři proměňuje chleba a víno v tělo a krev Páně. Ale není vždycky z Ducha sv. to, co kněz v denním životě mluví a jak jedná. Děti mají poslouchat rodiče a vidět v nich obraz Boha samého. Vtipně však prohodil rozumný dospělý syn, který vedl opilého otce domů: "To si, Pane Bože, ten svůj obraz dáváš někdy nepovedeně malovat". Tato žertovná poznámka vyjadřuje jak pietní shovívavost ke slabosti otcově, tak i hlubokou dogmatickou pravdu. Boží obraz v církvi, tj. v konkrétních lidech, skutečně je, ale je nedokreslený, neúplný, nevyčištěný. Teologové říkají, že církev svolává Ducha sv. ve formě neustálého vzývání, *epiklese*, modlitby, aby přišel a doplňoval to, nač lidské síly nestačí. Není proto divu, že vidí symbol církve i v obraze Panny Marie, kterému Slované říkají "*znamenie*". Představuje Bohorodičku modlící se s rozpjatýma rukama. Typu "*orans*" známého z katakomb a na prsou má v disku, kotouči, paténě, podobu stejně se modlícího Krista. Modlí se tedy spolu s Kristem, aby sestoupil Duch svatý na církev, zdokonalil ji, očistil, posvětil, posílil. Mariina modlitba je silná. Teologové nazývají Bohorodičku "*omnipotentia orans*", modlící se všemohoucnost. Starý titul nazývá Marii "záštita křesťanského lidu" a jedna z nejstarších mariánských modliteb, dochovaná na egyptském papyru, je "Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží rodičko". Ve slovanském východním obřadu se slaví zvláštní svátek "*pokrov*", spojený s obrazem stejného jména.

Panna Maria svým pláštěm pokrývá všechny, kteří se pod něj uchylují. Na starých obrazech Nanebevstoupení Páně stojí Maria uprostřed apoštolů a andělů, s rukama zdviženýma k modlitbě. Je to obraz církve, která svolává příchod Ducha sv. Při zvěstování podle ikonografické tradice přistihl anděl Marii při modlitbě a zvěstoval příchod Ducha sv. k ní, aby zrodila Krista. Nyní, při Nanebevstoupení, se Maria modlí za příchod Ducha sv. do celé církve, aby i církev svým způsobem zrodila Kristovo mystické tělo v dějinách věků. Jako je silná modlitba Mariina, tak je silná i modlitba celé církve a modlitba těch, kdo se jménem celé církve modlí. Spojitost Marie s církví je také na byzantském typu obrazů, kterým dali jméno „*Mariin majestát*“. Bohorodička sedí na trůně jako císařovna a na kolenou drží dítě Ježíše. Je na trůně, ale sama slouží jako trůn svému synu. Mívá nad hlavou nápis: "Širší než nebesa". Šalomounova modlitba při zasvěcení chrámu mluví o tom, že Boha nemohou obsáhnout nebesa nebes (1 Král 8,267). Tu sedí Bůh na klíně Mariině, je tedy, obrazně řečeno, "širší než nebesa". I církev svým způsobem sedí na trůnu: ne, aby měla lidskou vládu, ale aby držela na kolenou Krista, který má nebe i zemi ve své moci. Z podobnosti Marie s církví plynou důsledky i pro náš duchovní život. Každý z nás je církev v malém, kámen v budově chrámu. To, co jsme doposud řekli, platí i o nás: i skrze nás, v našem prostředí se má Kristus zrodit, máme ho nést a ukazovat světu, ve kterém žijeme. V tom je každý křesťan "širší než nebe".

ÚTERÝ 7. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 21. KVĚTNA 2024

Ježíš a jeho učedníci procházeli Galilejí, ale on nechtěl, aby o tom někdo věděl. Poučoval totiž své učedníky a říkal jim: „Syn člověka bude vydán lidem do rukou a zabijí ho, ale za tři dni po své smrti vstane.“ Oni však té řeči nerozuměli, ale báli se ho zeptat. Potom přišli do Kafarna. Když byl v domě, zeptal se jich: „O čem jste cestou rozmlouvali?“ Oni mlčeli, protože cestou mezi sebou rozmlouvali o tom, kdo z nich je největší. (Ježíš) se posadil, zavolal si svých Dvanáct a řekl jim: „Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.“ Pak vzal dítě, postavil ho před ně, objal ho a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.“ (Marek 9,30-37)

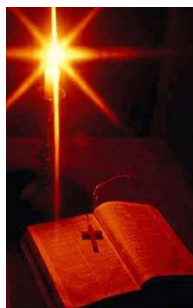

Kdo přijímá takové dítě, přijímá mne. „Jak byste vyjádřil krátce rozdíl mezi Starým a Novým zákonem?“ ptali se jednoho exegety. Usmál se a řekl: „Všelijak. Ale možná by se dalo říci i toto: Starý zákon je setkání s Bohem, který se zjevuje mnohokrát a mnoha způsoby (srv. Žid 1,1), v Novém zákoně se setkáváme s Kristem.“ Bůh se tedy jakoby zkonkretizoval do jedné historické osoby Ježíše z Nazareta. Jeden slovinský malíř tu ideu vyjádřil barvami. Převzal z ikon symbolismus červené barvy jako božství, modré jako lidství. Namaloval tedy velké červené kruhy v pozadí jako plnost božství. Ale ty se přibližují a v popředí stojí lidská osoba v modrém – Ježíš Kristus. Bůh se stal člověkem. Ale tuto myšlenku bychom mohli prodloužit ve formě další otázky: V evangeliu se setkávají lidé s Kristem historickým,

dnes se s ním setkáváme mysticky, tj. ve všech lidech, se kterými se ztotožnil, tj. i v malých dětech.

Kdo přijímá mne, přijímá toho, kdo mne poslal. V denním životě máme dvojí zážitek: navštěvujeme lidi a lidé navštěvují nás. Není to úplně stejné. Smět navštívit někoho, kdo má vysoké postavení, se považuje za privilegium. Daleko větší je však pocta, když velká osobnost navštíví nás. V životopise jedné středověké světice se čte, že její muž, hradní pán, vyslovil přání, aby v den jeho narozenin přišli na hostinu nějakí významní hosté. Žena slíbila, že to zařídí. Muž se ovšem rozzlobil, když uviděl, že přišli k večeři žebráci z okolí. Žena ho však dokázala usmířit, vždyť byl i on duchovní člověk. „Přijmi je s úctou, pak přijímáš samého Krista. Co si můžeš přát většího?“ A přece se jde o stupeň výše. Kdo přijímá Krista, přijímá samého Boha Otce a s ním všechno požehnání. Ve starých mytologiích se vypravují pověsti, že někdy bohové navštívili lidi. Dali jim pak náhradou za pohoštění nesmrtelnost. Báje jsou zvláštní literární útvar. Vyjadřují skrytá přání lidstva. Křesťanství je vyplňuje.

Koho Bůh poslal ... Mnoho lidí k nám přichází. Posílá skutečně každého Bůh? Vždyť i samo evangelium nás napomíná: „Varujte se těch a těch...!“ (srv Mt 10,17). O hereticích staré doby čteme v listě sv. Jana, že je nemáme ani pozdravit na ulici (2 Jan 10). Jak si tedy počínat prakticky? Je tu něco podobného jako s myšlenkami. Přichází nám jich do hlavy mnoho, ale musíme se naučit rozlišovat, dobré podržet, zlé odhánět. Které však jsou dobré a které zlé? Ty, které nás vedou k dobrému nebo ke zlému skutku. Takové jsou i rozhovory a setkání s lidmi. Kdo přináší příležitost k dobrému skutku, toho nám poslal Bůh. Těch příležitostí k dobru je ovšem mnoho, ale i tu se musíme učit, jak jich správně využívat. Zvláštní umění pro duchovní osoby je pak v tom, že umějí odmítnout i příležitosti k dobru malému, aby zbyl čas a síly k dobru většímu, „k větší cti a slávě Boží“, jak říkal sv. Ignác z Loyoly.

STŘEDA 7. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 22. KVĚTNA 2024

Jan řekl Ježíšovi: „Mistře, viděli jsme někoho, jak vyhání zlé duchy v tvém jménu. Bránili jsme mu, protože není tvým učedníkem.“ Ježíš však řekl: „Nebraňte mu! Přece žádný, kdo ve jménu mém vykoná zázrak, nemůže pak hned o mně mluvit špatně. Kdo není proti nám, je s námi.“ (Marek 9,38-40)

Kdo není proti nám, je pro nás. V mravouce se rozlišují skutky dobré, zlé a tzv. indiferentní. Ty poslední samy o sobě nejsou ani dobré ani zlé, záleží na tom, kdo je dělá a s jakým úmyslem. Je dobré zůstat doma nebo vyjít ven na procházku? Když neznáme člověka a okolnosti, abstraktně tu otázku nevyřešíme. Jinak tomu však je, jde-li o živé osoby, kterým byl svěřen nějaký úkol. Buď tu práci dělají dobře, nebo ji kazí, nebo zahálejí. Jinými slovy: buď dělají dobře, nebo zle. V Božím plánu bylo každému člověku něco svěřeno, má jisté poslání. Plní-li je, dělá dobře. Ten pak, kdo dělá dobře, je ve spojení, třebaš o tom neví a na to nemyslí, s nejvyšším dobrem, tím pak je Bůh a vtělené dobro je Kristus. Na tomto

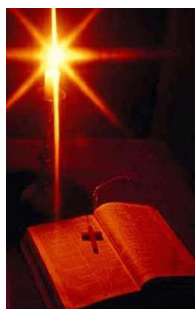
principu se zakládá tzv. katolický ekumenismus. Církev, v nejširším slova smyslu, je velká rodina všech lidí, kteří konají dobro. Takoví ovšem nemohou být jeden proti druhému. Respektují se navzájem a pracují společně k jednomu cíli: aby zvítězila láska všech ke všem.

Nikdo přece, kdo vykoná mocný čin v mém jménu, nemůže hned potom mluvit o mně špatně. Vzali-li jsme první větu za základ ekumenismu všelidského, tato druhá může sloužit k tomu, aby nás povzbudila k ekumenismu v hranicích křesťanských vyznání. Víra v Ježíše Krista je společná, bohužel se jeho vyznavači rozpadli na mnoho církví. Právně, institučně a často i věroučně se od katolické církve mnoho pokřtěných odloučilo. Ale ne docela. Zůstávají s všeobecnou církví spojeni dobrými skutky ve jménu Ježíše Krista. A přece nezdědka mluví špatně o církvi, o nás, katolicích. Jak to vysvětlit? Jsou-li dobré vůle, dělají to z omylu, protože myslí, že jsme se od Krista odloučili. Sv. Augustin mluvil také zle o církvi v době, kdy byl v manichejské sektě. Ale později dodává: Jsem rád, že jsem vlastně nikdy proti církvi nemluvil, bojoval jsem proti pomýlené představě, kterou jsem o ní měl. Smysl ekumenismu mezi křesťany by měl spočívat ve snaze opravovat pomýlené mínění jedněch o druhých.

Nebráňte mu. Spolu s ustanovením o katolickém ekumenismu vydal Druhý vatikánský koncil prohlášení o náboženské svobodě. Nakonec bylo prohlášení skoro jednomyslně schváleno, ale na počátku mělo proti textu mnoho Otců výhrady. Jsme-li věřící katolíci, přesvědčení o pravdě naší víry, nemůžeme přece připustit, že by byla všechna náboženství rovná. Je-li na jedné straně pravda a na druhé omyl, jak by mohla mít stejné právo na existenci a propagaci! Ale brzy se tato potíž vyjasnila. Koncil nemluví o náboženských vyznáních, ale o lidech, kteří je vyznávají, tj. kteří si je zvolili a hledají v nich pravdu. K tomu se zaujímá zásadní postoj: každý člověk má přirozené právo, aby pravdu a styk s Bohem svobodně hledal. Když vidíme, že tápe, můžeme mu s láskou ukazovat správnější cestu, ale odsuzujeme jakékoliv násilí a zabraňování, které by se přičilo svobodě. Respektovat lidskou svobodu je křesťanský skutek lásky.

ČTVRTEK, 23. KVĚTNA 2024 – SVÁTEK JEŽÍŠ KRISTUS, NEJVYŠŠÍ A VĚČNÝ KNĚZ

Když jedli, vzal chléb, požehnal ho, lámal a dával jim ho se slovy: „Vezměte. To je mé tělo.“ Potom vzal kalich, vzdal díky, podal jim ho a pili z něho všichni. A řekl jim: „To je má krev, krev nové smlouvy, která se prolévá za všechny. Amen, pravím vám: Už nikdy nebudu pít z plodu révy až do toho dne, kdy z nového plodu budu pít v Božím království.“ (Marek 14, 22-25)

„Nic není vznešenějšího,“ píše sv. Albert Veliký, „než zpřítomňovat tělo Kristovo. Proto není nic vyššího než kněžství“. Ve všech náboženstvích se vyskytuje nějaký druh kněží. Reformace 16. století popřela jejich svátostný charakter, ale přesto zůstala nebo se znovu vyvinula občanská i kultovní privilegia evangelických duchovních. Anglikánská církev episkopální se v té věci ukázala velmi konzervativní. Z toho plyne, že duchovní tvoří ve společnosti určitý stav, jasně oddělený od ostatních zaměstnání, který se obvykle odlišuje od svého okolí i svým zevnějškem, šatem. Než všichni víme dobře, že to jsou

problémy druhotného rázu. I při stejném sociálním postavení a stejné veřejné funkci v kultu, v kostele a při bohoslužbách je v různých náboženstvích různé věroučné mínění o kněžství. Můžeme říci ve velkých rysech, že se tu střetají dva odlišné názory. Jsou církve, které považují svého duchovního za toho, kdo byl pověřen službou v kostele. Má úřední moc, ale ta pochází od společnosti věřících nebo od státu. Má určité zvláštní vědomosti. Ty však musí mít i učitel, lékař, soudce. Společnost věřících nebo stát má právo si jeho znalosti a schopnosti ověřit, jeho činnost kontrolovat, sesadit ho. Duchovní, který byl svého úřadu zbaven, se zase zařadí mezi obyčejné věřící. Opačný názor na kněžství se projevuje u těch náboženství, kde se ke kněžství vyžaduje nějaké zvláštní schopnosti. Jen to jim umožňuje styk s božstvem. U primitivních kmenů bývají pro styk s božstvem určeni mágové, čaroději, tj. lidé, o kterých se předpokládá, že mají zvláštní moc a schopnosti. U židů ve Starém zákoně patřilo kněžství výlučně kmenu Lévi. Proto se jen oni směli dotýkat svatých věcí a konat službu v chrámě. Nepředpokládá se, že by k tomu měli nějaké zvláštní schopnosti, na příklad dar prorocství nebo vidění. Byli však k úřadu vybráni a povoláni samým Bohem. Jaké je kněžství katolické? Je náš duchovní reprezentantem lidu pro službu v církvi, nebo je spíše nástupce starozákonního Levity, kterého si vybral Bůh sám a kterého musí lid přijmout tak, jak je, spíše jako vyslance Božího k lidu než jako pověřence lidu u Boha? Nikdo nepochybuje o tom, že katolická církev věří ve svátostný charakter kněžství. Jaký je rozdíl mezi požehnáním bochníku chleba modlitbou otce rodiny, a konsekrací, proměněním eucharistického chleba na oltáři, takový je i rozdíl mezi mocí kněze a mocí laika ve slavení mše svaté, v modlitbě rozhřešující hříchy po zpovědi, při biřmování, pomazání nemocných. Apoštolům řekl Kristus rozhodná slova: „Nevyvolili jste vy mne, nýbrž já jsem vyvolil vás“ (*Jan 15, 16*). Platí to tedy i o jejich nástupcích, tj. biskupech, a o pomocnících biskupů, kněží. Církevní autorita proto vždy považovala za svou vlastní kompetenci, pravomoc, rozhodovat o povolání ke kněžství. Staří církevní právníci byli v této otázce velmi struční. Je podle nich ke kněžství povolán ten, koho biskup připustí, a není povolán, koho biskup odmítne. A co když biskup odmítne mladíka zbožného a vzorného, a přijme méně vhodného? Neděje se tu nespravedlnost? Právníci odpovídají: „Neděje, protože na kněžství nemá nikdo nárok!“ Toto právní pojetí není zásadně nesprávné, ale cítíme, že je příliš jednostranné. Církevní autorita sice o povolání ke kněžství definitivně rozhoduje, ale nedává je. Svátý Tomáš Akvinský a svátý Bonaventura a jiní řeholníci, kteří psali o kněžském povolání si všimli i hlediska psychologického, jak se povolání ke kněžství projevuje obyčejně velmi záhy, často už od dětství, ve formě touhy, zájmu, záliby ve všem, co se týká Boží služby. Milost ke kněžskému stavu se objevuje jako zvláštní kvítek tu a tam v láně klasů. Církev musí tato kvítka shledávat, pěstít, sbírat pro kytici na své oltáře. Od doby tridentského sněmu se snaží autoři, kteří píšou o katolickém kněžství, uvést v soulad dva hlavní prvky, které tvoří povolání k duchovnímu stavu: vnitřní a přímé působení Boží milosti, která sama chlapce vede ke svému oltáři, a práva církevní autority, její svobodné rozhodnutí připustit či nepřipustit k té nebo oné duchovní funkci. Z toho však neplyne, že by nebyl, jak sám svátý Pavel píše, brán z lidu a pro lid (*Žid 5, 1*). Po staletí musela církevní autorita bojovat o svobodné dosazování na církevní úřady a volné vykonávání kněžských funkcí. Došlo kdysi ve středověku až ke krvavým bojům o tzv. investituru. Stává se pak často, že se v

boji o jednu pravdu odsune do pozadí druhá. Lid, obec věřících, má totiž také svůj důležitý úkol ve vzniku, výchově a činnosti svých kněží. Přirovnali jsme kněžské povolání ke zvláštnímu květu, která se najednou vyskytne v lánu obilí. Chtěli jsme tím zdůraznit přímou a svobodnou volbu Boží prozřetelnosti. Je potřeba však přirovnání doplnit. Víme, že některé rostliny se vyskytují hojně v lese borovém, jiné v jedlovém, jiné v listnatém. Nerostou borůvky z kořenů borovic. Ale ve stínu borů se malé keříčky borůvek rychle rozmnoží, jakmile tam zapustí první kořínek. Je jasné, co chceme tímto přirovnáním vyjádřit. Jsou i dnes v církvi kraje, kde se množí kněžská a řeholní povolání tak, že posílají misionáře do celého světa. Jsou naopak diecéze, které si musí vyprošovat kněze odjinud, aby obsadily alespoň nejdůležitější místa. Jsou kraje, kde kněží mohou začít jakoukoli dobrou iniciativu, protože mají hned po ruce sto pomocníků. Jinde zase kněžím všechna práce padá z rukou, protože jsou sami. Nakonec se pak o nich říká, že ve službě církve špatně a málo pracují. Jsme v době, kdy církev otvírá mnohá nová pole činnosti laikům. Nejde jen o to, aby laici pracovali po boku kněží, ale i skrze kněze, kteří jsou jejich, a o kterých se dá říci, že v pravém slova smyslu vyšli z lidu. Podle slov svatého Jana Zlatoústého „stojí kněz uprostřed mezi Bohem a lidmi: Boží dary snáší k nám dolů a naše prosby vynáší vzhůru k Pánu.“

PÁTEK 7. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 24. KVĚTNA 2024

Ježíš se odebral do judského území a do Zajordání. Opět k němu přicházely zástupy a on je zas učil, jak to měl ve zvyku. Přišli k němu také farizeové a zeptali se ho, smí-li se muž se ženou rozvést. Chtěli ho tím přivést do úzkých. Odpověděl jim: „Co vám přikázal Mojžíš?“ Řekli: „Mojžíš dovolil vystavit jí rozlukový list a rozvést se.“ Ježíš jim řekl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal tento příkaz! Na začátku při stvoření však (Bůh) učinil (lidi) jako muže a ženu'. Proto opustí muž otce i matku, připojí se ke své ženě, a ti dva budou jeden člověk.' Už tedy nejsou dva, ale jeden. A proto: Co Bůh spojil, člověk nerozlučuje!“ V domě se ho učedníci ještě jednou na to zeptali. Řekl jim: „Kdo se rozvede se svou ženou a ožení se s jinou, dopouští se vůči ní cizoložství. Rozvede-li se žena se svým mužem a vdá se za jiného, dopouští se cizoložství.“ (Marek 10,1-12)

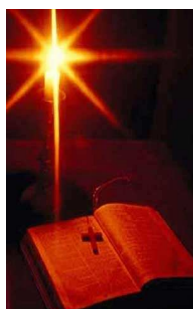

Na počátku stvořil lidi jako muže a ženu. Podle staré řecké báje se obři, giganti, vzbouřili proti bohu Jovišovi a ten je za trest rozsekal na půlky. Tak vznikli muži a ženy. Proto také jedna půlka hledá druhou jako doplnění. Dokonalý člověk prý byl androgynní, mužsko-ženský. Sv. Řehoř Nysský jediný mezi Otcí církve se k těmto teoriím trochu přibližuje, když píše, že byl Adam v ráji andělský. Rozdělení na mužské a ženské pohlaví prý přišlo až po hříchu, když Bůh podle biblického vypravování oblékl lidi „do kožených zástěr“ (Gn 3,21). Samozřejmě nikdo z křesťanských autorů toto mínění nepřijal jako pravověrné. Všichni jsou přesvědčení, že rozdělení lidstva a všech živočichů na dvě pohlaví pochází od samého Stvořitele. Plyne z toho ovšem to, co dalo základ ke staré řecké báji:

žádný člověk není sám dokonalý. Musí hledat doplnění u druhých a druzí doplňují jeho. U mužského a ženského charakteru je to zřejmé. Muž a žena jsou si rovni v tom smyslu, že mají v Božích očích stejnou hodnotu, ale nejsou stejní.

Proto opustí muž otce i matku a připojí se k ženě a ti dva budou jedna bytost. Vývoj v přírodě se děje rozlučováním a slučováním prvků. I v lidské společnosti se naše styky stále mění. Setkáváme se s lidmi, pak se zase s nimi rozloučíme. Jedeme např. vlakem. Seznámíme se s neznámými lidmi, pěkně si pohovoříme. Ale pak je potřeba vystoupit. Podáme si ruce, popřejeme si všechno dobré a dáme si sbohem. Není snad celý život jako ta jízda vlakem? Tak tomu rozumějí ti, kdo hájí rozlučitelnost manželství. Proč by měl být muž se ženou „v jednom kupé“, když se jejich cesty naprosto rozcházejí? A přece je velký rozdíl mezi setkáním ve vlaku a v rodině. Muž a žena opouštějí rodiče. Může být užší spojení v přírodě, než je to, které je mezi matkou a dítětem? Sotva. Nedá se nikdy zapřít, nedá se vymazat z duše a ani z těla. Jestli se přerušuje a příroda k tomu vede, pak se to může stát jenom proto, aby se navázalo stejně pevné a stejně nerozlučitelné spojení v nové rodině.

Rozlukový list pro tvrdost srdce. V moderní době často slyšíme námitku proti nerozlučitelnosti manželství u křesťanů. Říkají, že je to ideál, který máme ctít a obdivovat, ale že musíme uznat i slabost lidí. Všichni nemají dost síly k tomu, aby jej zachovali. Nerozlučitelnost rodiny by tedy byla jakoby evangelní „rada“ pro dokonalé, ale ne přikázání platné pro všechny. Hlavní důvod této námitky je neschopnost zachovat to, k čemu se tu vybízí. Tato námitka vychází z předpokladu, že se křesťan může zavázat jenom k tomu, k čemu má sílu a odvahu. Vypadá rozumně, ale nepočítá se zjevením. Bible nám totiž stále ukazuje, že člověk sám v sobě není schopen zachovat vůbec žádné přikázání Boží. Ezechiel to říká Židům velmi jasně: Aby mohli dodržet smlouvu s Bohem, musí jim on sám změnit jejich kamenná srdce a dát jim srdce lidská (srv. Ez 36,26). Bůh doopravdy slibuje a sílu k zachování věrnosti jim dává.

SOBOTA 7. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 25. KVĚTNA 2024

*(Matky přinášely k Ježíšovi) děti, aby jim požehnal. Ale učedníci (jim) to zakazovali. Když to Ježíš viděl, rozmrzelo ho to a řekl jim: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. Amen, pravím vám: Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde.“
Bral je do náručí, kladl na ně ruce a žehnal jim. (Marek 10,13-16)*

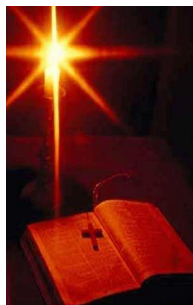
Přijmout Boží království jako dítě. Být dítětem je přirozená věc, je to první, začáteční stadium života. Být „jako dítě“ je úsilí a cíl, kterého se dosáhne až nakonec. Máme-li však o něco vědomě usilovat, musíme si uvědomit, jaké jsou typické vlastnosti dítěte, které nám mohou sloužit za vzor ctnosti. Je jich vícero. Na prvním místě je si dítě vědomo, že musí růst. Vytahuje se, vystupuje na židli, chce být brzo velké. Když dobře roste, je zdravé. Něco podobného se má projevit i v životě duchovním. Autoři diskutují o tom, můžeme-li si být jisti, že máme Boží milost. Jistotu ovšem nikdo mít nemůže, ale jsou jisté známky Ducha. Podle sv. Řehoře Velikého je jeho nejjistějším znamením stálá touha pokračovat,

růst v dokonalosti. Je tomu tak, dodává Řehoř, jako když se plave v proudu řeky. Kdo přestane plavat, hned ho voda unáší dolů. V přirozeném životě se roste jenom v mládí, v duchovním je třeba růst stále, protože Boží život nemá míru, je nekonečný.

Dítě, vzor důvěry. Dítě, které ztratilo důvěru k rodičům a ke kamarádům, ztratilo mládí a někdy jeho život skončí tragicky. K růstu patří vědomí, že „žádný člověk není ostrov“. Tím víc je toto přesvědčení potřebné tomu, kdo chce růst v církvi, která je „obcování svatých“. Víme však, jak je těžké uchovat si tuto důvěru mládí po zklamáních a smutných zkušenostech s lidmi. Ve skutečnosti mají konflikty se společníky i děti, a to dost ostré. Ale mají v těchto případech jedno řešení: „Řeknu to na tebe tatínkovi, mamince.“ Je tu pevná víra, že existuje vyšší instance, schopná urovnat rozpory. Podobně můžeme říci, že si i dospělý člověk uchová postoj důvěry k ostatním lidem, má-li víru, že nade vším bdí náš Otec, který je na nebesích, a že bez jeho dovolení nám nikdo nemůže zkřivit ani vlas na hlavě. On nás ochraňuje od těch, kdo by mohli uškodit, a je to on, který nám posílá ty, kteří pomáhají a potěšují. Boží poslové si ovšem zaslouží důvěry.

Nechte děti přicházet ke mně. Typicky dětské otázky jsou: „Co je to? Proč to je? K čemu to je?“ Dítě se neoddává snění. To bývá až v době dospívání. Na počátku se příroda stará o to, aby člověk zaujal správný postoj ke skutečnosti a věděl, k čemu mu v životě poslouží. Je-li tento postoj uvědomělý, nazýváme jej moudrost. Ta ovšem může být světská, když hledá, jak by mu co posloužilo ke štěstí zde na zemi. Křesťansky moudrý je ten, kdo se ptá, jak mu může všechno, s čím se setká, posloužit k lepšímu poznání Boha a k věčnému životu. Je zajímavé, že jsou této moudrosti schopny už i malé děti. Příklad sv. Terezy od Jezulátka to názorně ukazuje. Ne nadarmo Kristus prohlásil: „Nechte děti přicházet ke mně!“ Ale je také opačný jev. Světcí si uchovávají i ve stáří učenlivost mládí. Proto píše sv. Bernard, že se v duchovním životě mladí stávají starci a starci mladými.

PONDĚLÍ 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 27. KVĚTNA 2024

Když se Ježíš vydával na cestu, přiběhl nějaký (člověk), poklekl před ním a ptal se ho: "Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?" Ježíš mu odpověděl: "Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, jenom jeden: Bůh. Znáš přikázání: `Nezabiješ, nezczizoložíš, nepokradeš, nevydáš křivé svědectví, nebudeš podvádět, cti svého otce i matku!'" On mu na to řekl: "Mistře, to všechno jsem zachovával od svého mládí." Ježíš na něho pohlédl s láskou a řekl mu: "Jedno ti schází: Jdi, prodej všechno, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi. Pak přijď a následuj mě!" On pro to slovo zesmutněl a odešel zarmoucen, protože měl mnoho majetku. Ježíš se rozhlédl a řekl svým učedníkům: "Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!" Učedníci užasli nad jeho slovy. Ježíš jim však znovu řekl: "Děti, jak je těžké vejít do Božího království! Spíš projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý do Božího království." Oni užasli ještě víc a říkali

si mezi sebou: "Kdo tedy může být spasen?" Ježíš na ně pohleděl a řekl: "U lidí je to nemožné, ale ne u Boha. Vždyť u Boha je možné všechno!" (Marek 10,17-27)

Příkázání znáš. Není dnes sympatické slovo příkázání. Žijeme v době svobody, alespoň tomu věříme, a proto snášíme těžko, cokoliv se nařizuje. Do jiné atmosféry nás přenáší 119 žalm. Je alfabetický, to znamená, že strofy začínají podle písmen hebrejské abecedy. Ale obsah se pořád opakuje. Je to neustálá chvála Božích příkázání: „Blahoslavení, kdo jdou po cestě bez viny, kdo jednají podle Pánova zákona... Zvolil jsem si pravou cestu, dal jsem přednost tvým příkázáním.“ Všechny národy, které vyšly z barbarského, primitivního stadia a začaly žít ve spořádané společnosti, byly pyšné na zákony své země, na to, že patří do civilizované obce. V tom smyslu psali i naši moravští předkové do Cařihradu, nejen proto, aby odtud přišli misionáři, ale aby přinesli „dobrý zákon“. Jen tak se bude Morava cítit členem civilizovaného světa. Daleko větší hrdost se rozmáhala u Židů, když rozjímalí o svém Zákoně, který byl původu Božího. Jeden duchovní autor přirovnává Boží příkázání ke hvězdám na nebi, podle kterých plavci v noci určovali směr, aby dojeli do přístavu.

To všechno jsem zachovával. Máme v češtině zajímavý výraz: říkáme, že děvče nebo mladý muž jsou „zachovalí“. Staré šaty jsou „zachovalé“, když jsou jakoby nové, neroztrhané, nepošpiněné. Podobně tedy i člověk, který zachovává Boží příkázání, zůstává „zachovalým“, udrží si původní čistotu a sílu. Člověk, který nebyl mechanikem, měl přesto po letech velmi zachovalé auto. Ptali se ho, jak to dělá. Vysvětlil jim, že si hned od počátku opatřil sešit. Psal si do něho rady, co má dělat s vozem v létě, co v zimě, nač má dávat pozor při vyjíždění atd. Měl tedy jakousi knížku příkazů, ale byly mu milé a rád je zachovával, protože mu zachovaly v dobrém stavu auto. Podobný smysl mají i příkázání křesťanské morálky. Jsou k tomu, aby nám zachovala život. Viděl jsem v Americe na letišti, kde byla soukromá letadla, u každé garáže viset knihu. Tam musí zapsat každý, kdo chce vylétnout, že provedl všechny předepsané kontroly. Příkazuje se to přísně, vždyť jde o život. Tím závažnější jsou příkazy, když jde o život věčný.

Jedno ti schází. Je-li dokonalá harmonie tónů, co by zpěvu ještě chybělo? Jsou-li Boží příkázání k tomu, aby uchovala život čistý a bez poskvrny, co by mohlo být ještě vyššího? Ve skutečnosti byl ve Starém zákoně výraz, kterým se označovali dokonalí: spravedlivý muž (srv. například sv. Josef, Mt. 1,19). Tito spravedliví, ke konci už jich bylo málo, zachovávali všechny předpisy Zákona. Takový byl zřejmě i mladík, který přišel k Ježíšovi. Proto on na něj pohleděl vlídně. Ale přece mu dodal: Jedno ti schází... Křesťanská morálka rozlišuje příkazy a tzv. rady k vyšší dokonalosti, které nejsou pro všechny a jsou dobrovolné. Je to rozlišení, které je užitečné pro praxi. Ale je zajímavé, že Otcové církve o něm někdy zapochybovali. Tvrdili, že obojí patří k sobě. V jakém smyslu? Dá se to vyjádřit přirovnáním. V hudební škole se učí studenti pravidla harmonie. Ale ten, kdo chce být hudebním skladatelem, ví, že to byla jenom průprava, aby se naučil vyjádřit hudbou něco krásného. Podobně i ti, kdo chtějí v duchovním životě udělat víc, než se příkazuje, pochopili, že láska jde vždy dál za to, co je jenom příkázáno, ráda překračuje hranice povinného.

ÚTERÝ 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 28. KVĚTNA 2024

Petr řekl Ježíšovi: "My jsme opustili všechno a šli jsme za tebou." Ježíš odpověděl: "Amen, pravím vám: Nikdo není, kdo by opustil dům, bratry nebo sestry, matku nebo otce, děti nebo pole pro mě a pro evangelium, aby nedostal stokrát víc nyní v tomto čase: domy, bratry a sestry, matky a děti i pole, a to i přes pronásledování, a v budoucím věku život věčný! A tak mnozí první budou posledními a poslední prvními." (Marek 10,28-31)

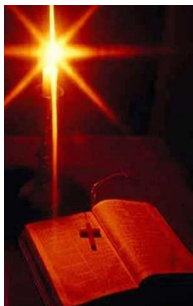

My jsme opustili všechno. Sv. Řehoř Veliký o tom mluví s jemnou ironií. Opustil sv. Petr opravdu mnoho? Starou rybářskou loďku. V dějinách církve byli takoví, kteří se zřekli obrovských jmění, jako např. v 5. století v Římě sv. Melánie Mladší, kterou považovali za nejbohatší nevěstu v římské říši. Rozdala všechno, aby mohla vést řeholní život. Ale sv. Řehoř, který trochu ironizuje výrok sv. Petra, hned k tomu dodává: nezáleží na tom, kolik kdo pro Krista opustí, ale s jakým vnitřním postojem. Je to divné, ale stává se často, že si dovedeme snadno odepřít velké věci, ale běda, kdyby nám někdo chtěl vzít maličkost, na které jsme ulpěli. Má to ovšem smutný výsledek. Nedosáhne se tím vnitřní svobody, která je cílem odříkání.

A. Rodriguez to vysvětluje přirovnáním: „Co na tom, uvážou-li ptáka silnými provazy nebo jemnými nitkami, když ani v prvním ani v druhém případě nemůže vyletět do výše?“ Svoboda ducha nesnáší přilnutí k zemským věcem, ať jsou velké nebo malé.

Stokrát tolik dostane v tomto životě. Když něco dostaneme od druhého, odpovídáme slušně: „Děkuji.“ Je to výraz, který jsme převzali z němčiny. Dříve říkali zbožní lidé: „Zaplat' Pán Bůh.“ Je to sice dlouhé, ale je to vyznání víry, že Bůh odplatí všechno, čeho jsme se z lásky k němu zřekli. Když odhodíme věc, je ztracená. Když ji dáme příteli, nějakým způsobem se nám odvděčí darem ze své strany. O Bohu pak říkával sv. Ignác z Loyoly, že je „kavalír“, který se nedá nikdy zahanbit, aby víc přijal, než dává. Proto každý dar, který mu dáváme, se vrací „stokrát“, a to už v tomto životě. Lidově to vyjadřuje staročeské přísloví: „Almužnou nezchudneš a modlitbou nezmeškáš.“ Skutek lásky je zadarmo, ale doopravdy jej zaplatí Pán Bůh tam, kde bychom to nejméně čekali. A když ve spěchu a shonu obětujeme trochu času modlitbě, sami zjistíme, že to naší práci prospělo, že nám to Bůh vynahradil. Světci, kteří prožívali tuto skutečnost, bývali proto neobyčejně velkodušní v obětování peněz a času Bohu, věděli, že tím nic neztratí.

Ovšem s pronásledováním. Když se cituje text evangelia, tuto poznámku kazatelé obvykle vypustí. Zdá se jim, že by tím zrušili to, co chtějí dokázat. Bůh vrací to, čeho jsme se z lásky zřekli. Ale je-li to s pronásledováním, není to nová ztráta? Představme si konkrétní příklad. Někdo se zřekl domu, dal jej řeholní společnosti, do které vstoupil. Přišlo pronásledování, řeholníky vyhnali a dům zabrali. Dárce tedy ztratil všechno, alespoň má ten dojem. Ale přece i zde se má projevit síla naší víry. Opustit něco pro Krista musíme dobrovolně, svobodně. Ale to neznamená, že vyjde první iniciativa od nás samých. Vzali nám něco násilně. Dovedeme-li se s tím smířit a přijmout to jako Boží vůli, stává se i to pronásledování svobodným zřeknutím a i o tom platí, že je Pán Bůh vynahradí. Vždyť i utrpení Kristovo je plno násilností ze strany jeho nepřátel, ale ze strany jeho je to svobodný skutek, a proto i jeho smrt znamená návrat do života.

STŘEDA 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 29. KVĚTNA 2024

Petr řekl Ježíšovi: Učedníci byli na cestě do Jeruzaléma a Ježíš spospíchal před nimi; byli zaraženi a následovali ho s bázní. Vzal si stranou zase svých Dvanáct a začal jim mluvit o tom, co na něj čeká: "Hle, jdeme do Jeruzaléma a Syn člověka bude vydán velekněžím a učitelům Zákona. Odsoudí ho k smrti a vydají pohanům a budou se mu posmívat a plivat na něj a zbičují a zabijí ho, ale po třech dnech vstane." Tu k němu přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan a řekli mu: "Mistře, rádi bychom, kdybys nám splnil, oč tě požádáme." Odpověděl jim: "Co chcete, abych pro vás udělal?" Řekli mu: "Dej, ať v tvé slávě zasedneme jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici." Ale Ježíš jim řekl: "Nevíte, co chcete. Můžete pít kalich, který já piji, nebo dát se ponořit v křest, ve který já budu ponořen?" Oni mu odpověděli: "Můžeme!" Ježíš jim řekl: "Kalich, který já piji, pít budete, a v křest, ve který já budu ponořen, ponoření budete. Ale posadit po mé pravici nebo levici není má věc, nýbrž je pro ty, kterým je to připraveno." Když to slyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na Jakuba a na Jana. Ježíš si je zavolal a řekl jim: "Víte, že ti, kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnou národům a velmoži jim dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny." (Marek 10,32-45)

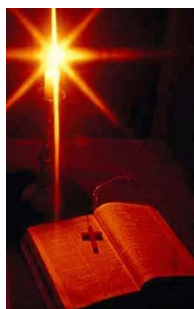

Nevíte, oč žádáte. Rostliny v přírodě rostou do výše, přerůstají se. I lidé touží po tom, aby vynikli nad druhé. O těch, kterým se to podařilo, říkáme, že věděli od počátku, co chtěli. Měli jasný cíl. „Sláb jenom ten, kdo ztratil v sebe víru, a malý ten, kdo zná jen malý cíl.“ Slova básníka vyjadřují radu, která se dává mladým lidem, když jdou do života. Německé rčení je hrubší: „Buď budeš kladivem, nebo kovadlinou.“ Buď budeš bít druhé, nebo budou druzí bít tebe. I apoštolové šli za Kristem, aby vynikli, aby měli v životě úspěch. Vždyť ho považovali za Mesiáše, budoucího panovníka. Ježíš jim nevytýká, že udělali špatně. Nemůže popírat přirozenou lidskou touhu po velikosti, po vyniknutí. Dodává však docela prostě: „Nevíte, oč žádáte.“ Všichni touží v životě vyniknout, ale málo je těch, kdo mají úspěch. Máme být proto pesimisty, zklamaní a s pocitem méněcennosti? Kristus dává možnost vyniknout všem, ale musíme změnit názor na to, co je velikost, naučit se to od něho samého.

Syn člověka přišel, aby sloužil. Kdo slouží, je menší než ten, komu slouží. Službou se tedy umenšuje osobnost, sestupuje se níž po žebříku kariéry. Proto v zaměstnání usilují lidé o to, aby se co nejdříve osamostatnili. Důstojnost člověka je v tom, že je svobodný, že má svou vůli. Když musí vyplňovat vůli někoho jiného, ztrácí svou svobodu. A přece tomu tak není vždycky. Ta vůle druhého je proti mé svobodě, když zůstane cizí, uložená. Zamilovaný, který chce udělat něco, co by se jeho děvčeti líbilo, nemá dojem, že by se umenšil, když ona mu dá znát, co by viděla ráda. V tomto případě se cizí vůle přijala za svou vlastní. Láska udělala ten div spojení. Její vrcholný příklad je v životě Nejsvětější Trojice. Syn miluje Otce, a proto koná stále jeho vůli. Ale tím se stává, že vůle Otce je i

jeho vlastní vůle, jsou jedno, je to vůle obou. A protože Otec chce spasit svět, Syn v tom vyplňuje jeho vůli, slouží. Ale sloužit Bohu znamená kralovat, proto se stává králem světa.

Kdo by chtěl být velkým, ať je vaším služebníkem. Spása je v tom, že máme účast na životě Božím. Má se tedy tajemství Nejsvětější Trojice promítnout do našich lidských vztahů. I my máme jeden druhému sloužit. Tato zásada popudila F. Nietzscheho. Nazval křesťanství náboženstvím služek a otroků. „Nadčlověk“, kterého propaguje, má být jak balvan, který se valí, rozdrťí všecko, co se mu staví do cesty. Zůstaneme-li jenom při tomto přirovnání, snad by měl filosof i pravdu. Ale pak z toho musí vzít všechny důsledky. Balvan je bez citu a zůstane sám. Člověk naopak je člověkem, protože má cit a chce žít s druhými. Chtějí-li lidé žít s ostatními bez citu, pak se navzájem zotročují a ponižují. Je-li naopak jejich citem láska, vzájemná služba ji posilňuje a upevňuje. A je-li tato láska k bližním současně i láskou k Bohu, uskutečňuje se to, zač se denně modlíme: „Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.“

ČTVRTEK 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 30. KVĚTNA 2024

Když (Ježíš) a jeho učedníci s velkým zástupem vycházeli z Jericha, seděl u cesty slepý žebrák, Timaiův syn Bartimaios. Jakmile uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, začal volat: „Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou!“ Mnozí ho okřikovali, aby mlčel. On však křičel ještě víc: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ Ježíš se zastavil a řekl: „Zavolejte ho!“ Zavolali tedy toho slepce a řekli mu: „Bud' dobré mysli, vstaň, volá tě!“ On odhodil plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi. Ježíš se ho zeptal: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“ Slepce odpověděl: „Mistře, ať vidím!“ Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila!“ A ihned začal vidět a šel tou cestou za ním. (Marek 10,46-52)

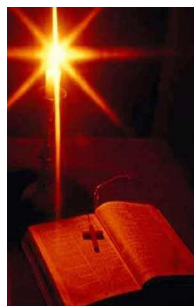

Slepý u Jericha. Kázání a výzvy k svornosti a jednotě slyšíme na všech stranách a v mnoha variacích. Ale není snadné jednoty dosáhnout a dokonce ani se rozhodnout, kde ji hledat. Často sníme o nějaké jednotě vyšší, nadosobní: jednota národa, lidstva, celého vesmíru. Bylo by to krásné, kdyby se jí dosáhlo? Zdá se, že ano. Ale má toto řešení slabou stránku. Jednotlivec jako osoba se musí do této jednoty zařadit, poddat se jí a případně se za ni i obětovat. Celek je víc nežli část. Ale můžeme člověka s jeho důstojností a svobodou považovat jenom za část celku? Smí se potlačit osobní mínění a jednání jenom proto, aby vládla jednota? Autoritativní režimy o to usilují, proto musejí omezit lidská práva. Máme takovou jednotu podporovat?

Okřikovali slepého, aby neprosil. Už Aristoteles pochopil, že jednota, která odpovídá hodnotě člověka, je ta, která vzniká ze svobodných osobních vztahů, z přátelství. To však má různé stupně. Aristoteles rozlišuje tři. Je přátelství ze zábavy. Je roztomilé, je-li zábava nevinná, ale jenom tak dlouho, jak je to baví. Pak se rozpadne. Druhé přátelství je z užitku: obě strany z toho mají zisk, pomáhají si. Jak dlouho? Dokud ten užitek a zisk ze spojení

trvá. Kdyby jim to bylo na škodu, rozejdou se. Trvalé přátelství je jenom třetí: z ctnosti. Spojuje-li lidi ctnost, nerozejdou se, protože ctnost je věčná. Aristoteles zůstal u této všeobecné zásady. Těžko se rozvádí do detailů. Křesťané jdou dál. Nejdůležitější ctnost je láska. Její nejdokonalejší vzor pak je v životě Nejsvětější Trojice. Tři Božské Osoby se navzájem tak milují, že jsou jeden Bůh. Neslily se v jedno, neobětovaly se pro jedno, ale vytvořily jedno svobodnou láskou.

Slepý kříčel ještě víc. Jsou lidé schopni jednoty v lásce? Do jisté míry. Proto je i jejich jednota jenom v jistém stupni. I ta je krásná, jako např. v dobré rodině. Ale je to láska smrtelných osob. Proto se i tato jednota rozpadá smrtí. Bůh se však rozhodl, že lidskou lásku zachová tím, že jí dá účast na své lásce, na životě Nejsvětější Trojice. Stalo se to sesláním Ducha svatého. Hned nato vznikla v Jeruzalémě první církevní jednota. O ní čteme ve Skutcích apoštolů, že „obec věřících měla jedno srdce a jednu duši“ (Sk 4,32). Tou jednotnou duší církve se stal Duch svatý, Duch Kristův. Měli tedy i jedno srdce: snažili se stejně myslet i jednat. Dnešní svět tolik usiluje o jednotu. Křesťané mu nabízejí svou pomoc k dosažení toho cíle: účastí na Božím životě, který je tajemství Tří v absolutní jednotě.

PÁTEK, 31. KVĚTNA 2024 – NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE, SVÁTEK

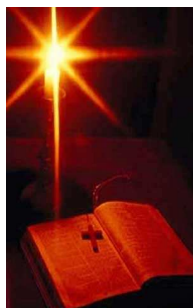
V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem Svatým a zvolala mocným hlasem: "Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!" Maria řekla: "Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici. Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství (trvá) od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. Mocně zasáhl svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně. Mocně sesadil z trůnu a ponížil a povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou. Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství, jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky." Maria zůstala u Alžběty asi tři měsíce a pak se vrátila domů. (Lukáš 1,39-56)

Církev je svátost jednoty. Přirovnávají ji odedávna k nesešivané sukničce Kristově. A přece se v dějinách stále trhá. Jednota se štěpí různými způsoby: vnějšími okolnostmi i vnitřní slabostí. Těžko by bylo vypočítat všechna tzv. schismata, která přinesly různé doby. Ale vždycky se současně ozývají hlasy vyjadřující touhu po sjednocení, modlitby za jednotu církve, snahy o vzájemné porozumění a

odstranění překážek a rozporů. Neuškodí, když si připomeneme jednu z pobožností, dnes už možná zapomenutou, jejíž propagátorem se ve světě stal pražský arcibiskup Jan z Jenštejna v době svého vyhnanství v Římě. Církev byla tehdy ve smutné situaci. Východ už se definitivně odtrhl a tzv. západní schisma se projevilo dvojpapežstvím a pak dokonce trojpapežstvím. Výzvy k modlitbám za jednotu se slyšely na mnoha místech. Originální iniciativa Jenštejnova je v tom, že začal propagovat svátek Navštívení Panny Marie s tímto specifickým úmyslem jako prosbu o obnovení jednoty mystického těla Kristova. V nové úpravě kalendáře je tento svátek přenesen na 31. května na závěr mariánského měsíce. Na jeho původní smysl už si bohužel málokdo vzpomíná. Jistě se nám zdá divné, že byl zvolen právě tento mariánský svátek za symbol jednoty církve. Dá se to vyložit docela prostě. Jde tu o výzvu k modlitbě k Panně Marii, nezáleží na tom, pod kterým titulem nebo při jaké příležitosti se to děje. Mohl by to být zřejmě i svátek Narození Panny Marie nebo Nanebevzetí. Bylo by také zajímavé znát myšlenky Jenštejnovy, které ho samého inspirovaly. Ale je také možné vyjít z faktu, dát se inspirovat v meditaci danými okolnostmi. V evangeliu svátku Navštívení pochopitelně čteme pasáž z Lukáše, který nám scénu krásně popsal (*Lk 1,39* násl.) Tradice ji v Palestině umisťuje v Ain Karim, kde jsou ve vestibulu kostela nápisy Magnificat, Velebí má duše Hospodina, v mnoha jazycích. Poutníci do Svaté země návštěvu v Ain Karim obyčejně nevynechávají. Proč tu scénu Lukáš tak zevrubně popsal? Nevypadá tak důležitá. Dvě příbuzné, obě očekávající dítě, se navštíví. Je to setkání dvou budoucích matek. Mají dát život synům, kteří se později také setkají u Jordánu, a oba prohlásí, že je Boží království už blízko. Co je tedy tolik spojuje a co je nutí k setkání, není jenom pokrevní příbuznost. Nevíme ani, v jakém byla stupni a nakolik se stýkaly. Nyní je spojilo společné očekávání velkých věcí. Myslím, že je potřeba tuto okolnost co nejvíc zdůraznit, protože její závažnost snadno uniká. Obyčejně se říká, že byla hlavním pojítkem židovského národa velká soudržnost, neobyčejně silný hlas krve. Ten ostatně pozorujeme i později, po rozptýlení do celého světa. Po staletí se Židé udrželi jako národ i bez státu a bez jazyka. Ale není to jediný motiv. Z apoštolů hlas krve, židovské rasy a kultury nejvíc prožíval sv. Pavel. A přece je si právě on dobře vědom, že se Židé stali Židy, tj. docela zvláštním národem nejenom proto, že zdědili po Abrahámovi zvláštní rasové znaky, ale především proto, že se jim dostalo zvláštních příslibů od Boha. Už ve Starém zákoně se Židé rozpadli politicky, hospodářsky; kulturní a náboženské pojítko ve smyslu dogmatického vyznání víry bylo často velmi slabé. Měli sice Mojžíšův zákon. Ale co z něho mnozí znali? Jenom velmi málo. Někteří ho zachovávali sice svědomitě, ale velká většina jenom povrchně. V jedné věci se však shodli všichni. Věděli, že jsou v očekávání příštích věcí, že přijde Mesiáš pro ně pro všechny. Opravdový Žid se definoval jako ten, kdo očekává spásu Izraele (sr. *Lk 25*). Ta společná naděje je dokázala spojit přes všechny ostatní rozdíly. Izraelský národ Starého zákona je obrazem církve. I ona má mnoho pojítek, silných i slabších. Je tu na prvním místě nové pouto krve, tentokrát nesrovnatelně vyšší a pevnější. K Božímu lidu Nového zákona patří rozhodně ti, ve kterých koluje stejná krev Kristova. Toho si byl dobře vědom sv. Pavel. Proto označil jako první pojítko církve »eucharistii«. »Kalich požehnání, který žehnáme, což to není účast v krvi Kristově? ... Jeden chléb a proto tvoříme jedno tělo« (*1Kor 10,16-17*). Víme, že existuje tato jednota církve spojené eucharistií ve svátostném smyslu mezi katolíky a mezi pravoslavnými tam, kde je svátostné kněžství. Zdá se paradoxním, že existují věkovitá rozdělení i mezi křesťany tohoto druhu. Ale vlastně takový je život. I v denním životě se rozvádí často dva bratři jedné rodiny. Tím slabší se ukázalo v dějinách pouto jediného

Božího slova. Těžko se dá spočítat množství církví, které mají za základ Bibli a věří v božství Ježíše Krista. Nikdo nepochybuje o tom, že je tato situace nenormální, tragická. Tzv. ekumenické hnutí sílí úměrně s tímto uvědoměním. Dočkali jsme se už také mnoha krásných pozitivních výsledků. Hlavní problém v tzv. ekumenických setkáních je najít správnou základnu. Rozhodně už víme, že mají malý úspěch diskuse o rozdílech. Je potřeba hledat to, co je společné. Najde se toho mnoho. Ale máme přitom bolestný pocit, že je to částečné, že to společné nezasáhne celý náš život, všechny jeho dimenze a že rozdíly v jiných věcech trvají. Právě v tomto okamžiku je tedy potřeba si uvědomit, že máme přece jen něco společného, co může dát smysl všemu ostatnímu částečnému. Řekl bych, že je to to, co spojilo Pannu Marii a Alžbětu při tzv. navštívení: společné očekávání příchodu Spasitele Ježíše Krista. Tuto myšlenku rozvedl mistrovsky velký ekumenický duch Vl. Solovjev. Dobře si byl vědom, jak je těžko vytvořit jednu církev, když někdo stojí pevně na principech protestantské reformy a druhý je vychován v duchu tridentského sněmu. Rozdíly mezi katolíky a pravoslavnými se zdají minimální v dogmatické příručce. Ale mentalita Východu a Západu je často tak rozdílná, že někdy nedovedou vyslovit společně stejnou pravdu, kterou oba vyznávají. Co nás však vždycky spojí, je očekávání druhého příchodu Krista a plnost jeho království. Uvědomíme-li si, že k tomu musí vést všechno, co křesťané dělají a vyznávají, pak najednou zjistíme, že všechny neúplnosti a zlomky křesťanství dostanou historický smysl. Částečné se stane provizorním stadiem. Navštívíme se navzájem, když společně čekáme Krista.

SOBOTA 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 1. ČERVNA 2024

Ježíš a jeho učedníci přišli znovu do Jeruzaléma. A jak šel chrámem, přistoupili k němu velekněží, učitelé Zákona a starší s otázkou: "Jakou mocí děláš tyto věci? Kdo ti k tomu dal plnou moc, abys to dělal?" Ježíš jim odpověděl: "Zeptám se vás na jednu věc. Odpovězte mi, a já vám řeknu, jakou mocí dělám tyto věci. Byl Janův křest z nebe, nebo od lidí? Odpovězte mi!" Ale oni mezi sebou uvažovali: "Řekneme-li `z nebe', namítne: `Proč jste mu tedy neuvěřili?' Máme říci `od lidí'? - to se báli lidu, protože všichni byli přesvědčeni, že Jan byl skutečně prorok. Odpověděli tedy Ježíšovi: "Nevíme." A Ježíš jim řekl: "Ani já vám nepovím, jakou mocí tyto věci dělám." (Marek 11,27-33)

První přikázání: milovat Boha. České sloveso milovat souvisí s přídavným jménem „milý“ a s podstatným jménem „milost“. Cítíme totiž zvláštní náklonnost k tomu, co je nám milé. Milujeme tedy krásnou krajinu, hudbu, příjemné lidi. Jsou nám ty věci milé, protože lahodí, jak se říká, našim smyslům. Boha však nevidíme, přímo neslyšíme. Myšlenka na něho se zdá neurčitá, vybledlá. Jak ho tedy můžeme milovat? Správně ujišťují autoři, že se pravá láska nemůže vyčerpávat jenom v pocitech libosti. Pak by skoro nikdo neměl rád své povinnosti a na dlouho ani lidi. I ti nejpříjemnější se časem zmaří. Miluji doopravdy bližního, až když se rozhodnu, že mu nikdy neublížím a že nikdy nebudu jednat tak, abych poškodil jeho zájmy.

Bůh své zájmy a svá přání vyjádřil v přikázáních. Je tedy prvním a nejdůležitějším projevem lásky k Bohu zachovávat přikázání. „Kdo má moje přikázání a zachová je, ten mě miluje“ (Jan 14,21).

Milovat celou duší, celou myslí. Je pochopitelné, že často myslíme na to, co máme rádi. Zamilovaný mladík špatně studuje, protože i při matematice myslí na své děvče. Ale přece jen na ně nemyslí stále. O myšlence na Boha však říkají, že má být nepřetržitá, bez ustání, spojená s každým dechem a s každým tlukotem srdce, jak říkali východní mniši, zvaní hesychasté. Hřešíme v tom okamžiku, když zapomeneme na Boha, píše sv. Basil. Ale je něco takového vůbec možné? Autoři tento problém řeší, když mluví o dobrém úmyslu, který musí být při každém dobrém skutku. Rozlišují úmysl vědomý a podvědomý. Rozhodl jsem se například, že pojedou vlakem ve 12 hodin. Mezitím balím věci a uklízím světnici. Na vlak nemyslím, ale všechno, co dělám, závisí od onoho prvního rozhodnutí. Ten, kdo se rozhodl nedělat zle, zachovávat Boží přikázání, podvědomě, ve svědomí stále myslí na Boha. Je ovšem dobře, když se ten úmysl častěji obnoví.

Milovat Boha celou silou. Jaké síly má člověk? Je jich mnoho: tělesné, duševní, mravní. Jsme každý jiný. Ale jisté je, že bychom všichni dokázali víc, než skutečně děláme. V denním životě se nezvedá to, co bychom doopravdy vyzvedli, nepracuje se tolik, kolik bychom dokázali. Ten rozdíl se ukáže ve výjimečných dobách. Tak například vzpomínají lidé na dobu války a povzdechnou si: Nikdy bych nevěřil, že člověk dokáže tolik snést. Za války se to dělalo proto, aby se zachránil život. Světci dokázali podobné výkony pro lásku Boží. Někdy považujeme jejich skutky za zázračné. Ale nejsou vždycky. Člověk dokáže opravdu mnoho, velké věci. Ale dokáže i opak. Udělá daleko méně, než by snadno mohl. To pak jsou naše hlavní viny, ze kterých se vyznáváme na počátku mše: „že nekonám to dobré, které mohu“. Probudit své síly je známkou svěžesti v tělocviku, ve studiu i v mravním životě.

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA (5. 5. 2024)

PUSTIMĚŘ: 2.500,-Kč; **DRYSICE:** 2.500,-Kč; **PODIVICE:** 1.800,-Kč; **TOPOLANY:** 1.350,-Kč

Pán Bůh zaplať vám všem, kdo pamatujete na potřeby své farnosti!

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>

NEŘESTI A CTNOSTI

Víra

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 1. května 2024)

Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“ Ježíš mu řekl: „Viděls ho: je to ten, kdo s tebou mluví.“ On na to řekl: „Věřím, Pane!“ a padl před ním na kolena. (Jan 9,35-38

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnes bych rád promluvil o ctnosti víry. Spolu s láskou a nadějí se tato ctnost nazývá „teologální“. Rozlišujeme tři teologální ctnosti: víra, naděje a láska. Proč jsou teologální? Protože je lze zakoušet pouze na základě Božího daru. Tyto tři teologální ctnosti jsou velkými dary, které Bůh dává naší morální kapacitě. Bez nich bychom mohli být rozumní, spravedliví, silní a umírnění, ale neměli bychom oči, které vidí i ve tmě, neměli bychom srdce, které miluje, i když není milováno, neměli bychom naději, která se odvažuje doufat proti vší naději.

Co je to víra? Katechismus katolické církve vysvětluje, že víra je úkon, kterým se člověk svobodně odevzdává Bohu (č. 1814). V této víře byl Abraham velkým otcem. Když souhlasil, že opustí zemi svých předků a půjde do země, kterou mu ukáže Bůh, byl nejspíš považován za blázna: proč opouštět známé kvůli neznámému, jisté kvůli nejistému? Proč to dělat? Zešílel snad? Abraham se však vydává na cestu, jako by viděl neviditelné. Tak o Abrahamovi mluví Bible: „Šel, jako by viděl neviditelné“. To je krásné. A bude to stále toto neviditelné, co ho přiměje jít na horu se svým synem Izákem, jediným synem zaslíbení, který až na poslední chvíli bude ušetřen oběti. V této víře se Abraham stává otcem dlouhé řady dětí. Víra ho učinila plodným.

Mužem víry bude Mojžíš, který přijal Boží hlas, i když jím mohla otrást nejedna pochybnost, nepřestal stát pevně a důvěřovat Hospodinu, a dokonce se zastal lidu, který tak často víru postrádal.

Ženou víry bude Panna Maria, která po přijetí andělova oznámení, které by mnozí odmítli jako příliš náročné a riskantní, odpověděla: „Jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova“ (Lk 1,38). A se srdcem plným víry, se srdcem plným důvěry v Boha se Maria vydává na cestu, jejíž trasu ani nebezpečí nezná.

Víra je ctnost, která utváří křesťana. Protože být křesťanem neznamená v první řadě přijmout kulturu s jejími průvodními hodnotami, ale být křesťanem znamená přijmout a opatrovat pouto, pouto s Bohem: já a Bůh; moje osoba a láskyplná Ježíšova tvář. Toto pouto z nás dělá křesťany.

Když už mluvíme o víře, napadá mě jedna epizoda z evangelia. Ježíšovi učedníci se plaví přes jezero a zastihne je bouře. Myslí si, že se jim to podaří silou svých paží, s pomocí zkušeností, ale člun se začne plnit vodou a oni zpanikaří (srov. Mk 4,35-41). Neuvědomují si, že mají řešení před očima: Ježíš je tam s nimi ve člunu, uprostřed bouře, ale Ježíš spí, říká evangelium. Když ho konečně probudí, vyděšení a dokonce rozzlobení, protože je tam nechal umírat, Ježíš je pokárá: „Proč se bojíte? Copak ještě nemáte víru?“ (Mk 4,40).

Zde je tedy velký nepřítel víry: není to inteligence, není to rozum, jak bohužel někteří stále obsedantně opakují, tím velkým nepřítelem víry je však strach. Proto je víra prvním darem, který je třeba v křesťanském životě přijmout: darem, který je třeba přijmout a o který je třeba denně prosit, aby se v nás obnovoval. Zdánlivě je to malý dar, přesto je to dar zásadní. Když nás přivedli ke křtitelnici, rodiče jsou po oznámení jména, které nám vybrali, dotázáni knězem: „O co žádáte církev Boží?“. A rodiče odpovídají: „Víru, křest!“.

Pro křesťanského rodiče, který si je vědom milosti, kterou dostal, je to dar, o který má prosit i pro své dítě: víru. Díky ní rodič ví, že ani uprostřed životních zkoušek se jeho dítě neutopí ve strachu. Strach je nepřítelem. Ví také, že až přestane mít rodiče na této zemi, bude mít i nadále Boha Otce v nebi, který ho nikdy neopustí. Naše láska je tak křehká a jen Boží láska přemáhá smrt.

Samozřejmě, jak říká apoštol, víra nepatří každému (srov. 2 Sol 3,2), a dokonce i my, kteří jsme věřící, často zjišťujeme, že jí máme jen málo. Ježíš nám často může vytknout, stejně jako svým učedníkům, že jsme „lidé malé víry“. Je to však ten nejšťastnější dar, jediná ctnost, kterou můžeme závidět. Vždyť ten, kdo má víru, je obydlen silou, která není jen lidská; víra v nás totiž „spouští“ milost a otevírá mysl Božímu tajemství. Jak kdysi řekl Ježíš: „Kdybys měl víru jako hořčičné zrnko, mohl bys říci této moruši: ‚Vytrhni se a zasad’ se v moři‘, a poslechla by tě“ (Lk 17,6). Proto mu i my, stejně jako učedníci, opakujeme: Pane, rozmnož naši víru! (srov. Lk 17,5). Je to krásná modlitba!

Naděje

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra., Vatikán, 8. května 2024)

Jsem přesvědčen, že utrpení tohoto času se nedají srovnat s budoucí slávou, která se zjeví na nás. A není samo. I my, ačkoliv už máme první dary Ducha, i my sami uvnitř nařikáme a očekáváme své přijetí za syny, vykoupení našeho těla. Naše spása je (zatím pouze) předmětem naděje. Je-li však předmět naděje vidět, už to není naděje. Co už někdo vidí, jak by v to mohl doufat? (Římanům 8,18.23-24)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

V minulé katechezi jsme začali s úvahami nad teologálními ctnostmi, které jsou tři: víra, naděje a láska. Posledně jsme se zamýšleli nad vírou, dnes je řada na naději. „Naděje je božská ctnost, kterou toužíme po nebeském království a po věčném životě jako po svém

šťestí tím, že důvěřujeme Kristovým příslibům a nespolehneme na své síly, ale na pomoc Ducha svatého“ (Katechismus katolické církve, 1817).

Tato slova nám potvrzují, že naděje je odpovědí, která se nabízí našemu srdci, když v nás vyvstane absolutní otázka: „Co se mnou bude? Jaký je cíl této cesty? Co bude s údělem tohoto světa?“.

Všichni si uvědomujeme, že nepříznivá odpověď na tyto otázky vyvolává smutek. Nemá-li životní cesta žádný smysl, je-li na jejím začátku a konci nicota, pak se ptáme, proč bychom po ní vůbec měli kráčet: odtud pramení lidské zoufalství, pocit marnosti všeho. A mnozí by se mohli vzbouřit: „Snažil jsem se být ctnostný, rozvázný, spravedlivý, silný, umírněný. Byl jsem také věřícím

mužem nebo ženou... K čemu byl můj boj, když tady všechno končí?“. Pokud chybí naděje, hrozí, že se všechny ostatní ctnosti rozpadnou a skončí jako prach. Kdyby neexistoval žádný spolehlivý zítřek, žádný světlý obzor, nezbylo by než konstatovat, že ctnost je marná námaha. „Teprve když je budoucnost jistá jako pozitivní skutečnost, stává se i přítomnost snesitelnou k životu“, uvedl Benedikt XVI. (BENEDIKT XVI., Encyklika Spe salvi, 2).

Pro křesťana není naděje výsledkem jeho vlastních zásluh. Pokud věří v budoucnost, je to proto, že Kristus zemřel a vstal z mrtvých a dal nám svého Ducha. „Vykoupení se nám nabízí v tom smyslu, že nám byla dána naděje, spolehlivá naděje, díky níž můžeme obstát v naší přítomnosti“ (tamtéž, 1). V tomto smyslu tedy říkáme, že je naděje teologální ctností: nevychází z nás, není to urputnost, o níž bychom sami sebe chtěli přesvědčit, ale je to dar, který pochází přímo od Boha.

Mnoha pochybujícím křesťanům, kteří nebyli zcela znovuzrozeni k naději, předkládá apoštol Pavel novou logiku křesťanského prožitku a prohlašuje: „A nevstal-li Kristus, vaše víra nemá cenu, protože pak jste ještě ve svých hříších, a jsou ztraceni i ti křesťané, kteří už zesnuli. Máme-li naději v Krista jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí“ (1 Kor 15,17-19). Jako by tím chtěl říci: Věříte-li v Kristovo vzkříšení, pak s jistotou víte, že žádná porážka ani smrt není věčná. Pokud však v Kristovo vzkříšení nevěříte, pak se všechno stává prázdným, dokonce i kázání apoštolů.

Naděje je ctnost, proti které často hřešíme: ve svých nedobrych stescích, ve svých melancholiích, když si myslíme, že minulá životní štěstí jsou navždy pohřbena. Proti naději hřešíme, když propadáme sklíčenosti nad svými hříchy a zapomínáme, že Bůh je milosrdný a větší než naše srdce. A nezapomínejme na následující, bratři a sestry: Bůh odpouští všechno, Bůh odpouští vždycky. To nás unavuje prosit o odpuštění. Ale nezapomínejme na tuto pravdu: Bůh odpouští všechno, Bůh vždy odpouští. Hřešíme proti naději, když zoufáme nad svými hříchy; hřešíme proti naději, když v nás podzim ruší jaro; když Boží láska přestává být věčným ohněm a my nemáme odvahu činit rozhodnutí, která nás zavazují na celý život. Tuto křesťanskou ctnost dnešní svět velmi potřebuje! Svět potřebuje naději, stejně jako potřebuje trpělivost, ctnost, která jde ruku v ruce s nadějí.

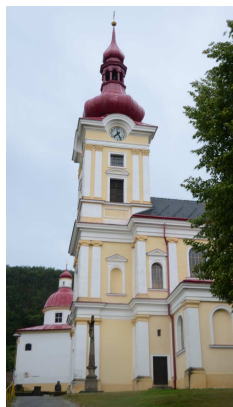
Trpěliví lidé dovedou tkát dobro. Houževnatě touží po pokoji, a přestože někteří lidé spěchají a chtějí by všechno a hned, trpěliví mají schopnost čekat. I když mnozí kolem nich propadli deziluzi, ti, kteří jsou povzbuzováni nadějí a jsou trpěliví, jsou schopni projít i tou nejtemnější nocí. Naděje a trpělivost k sobě patří.

Naděje je ctností lidí mladých srdcem; a zde se věk nepočítá. Existují totiž i staří lidé s očima plnými světla, kteří žijí v ustavičném vzepětí vstříc budoucnosti. Vzpomeňme si na ony dva velké starce z evangelia, Simeona a Annu: nikdy se neunavili čekáním a poslední úsek své pozemské cesty spatřili požehnaný setkáním s Mesiášem, kterého poznali v Ježíši, jehož rodiče přinesli do chrámu. Jaká by to byla milost, kdyby se tak stalo nám všem! Kdyby po dlouhé pouti, poté, co jsme odložili brašnu a hůl, naše srdce naplnila radost, jakou jsme nikdy předtím nepocítili, a i my bychom mohli zvolat: „Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvětlení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu.“ (Lk 2,29-32).

Bratři a sestry, jděme vpřed a vyprošujme si milost naděje, naděje s trpělivostí. Stále vyhlížejme ono poslední setkání, neustále hledme na to, že Bůh je nám vždy nablízku, že smrt nikdy, ale opravdu nikdy nezvítězí. Jděme vpřed a prosme Hospodina, aby nám dal tuto velkou ctnost naděje doprovázené trpělivostí.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:
josef.benicek@seznam.cz**

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

VĚŘÍM VE SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH

20. KVĚTEN - SV. KLEMENT MARIA HOFBAUER

Narodil se 26. 12. 1751 v Tasovicích u Znojma jako deváté z dvanácti dětí a pokřtěn byl Jan. Otec Petr Pavel Dvořák pocházel z Mor. Budějovic a v Tasovicích převzal hospodářství a řeznictví. Matka Marie roz. Steerova ovdověla, když Janovi bylo šest a půl roku. Jan již v dětství začal toužit po kněžském povolání, ale na studie nebylo a chudá matka

ho dala v 15 letech do učení ke znojenskému pekaři Františku Dobšovi. Po vyučení pracoval v klášteře v Louce a zároveň po 4 roky navštěvoval gymnázium, které skončil ve 26 letech. Pak od roku 1779 pracoval ve Vídni jako pekařský tovaryš. Tam už pod jménem Hofbauer. Jeho mistr ho chtěl oženit se svou dcerou a předat mu živnost. Jan ale odešel se svým přítelem do Itálie, přitom navštívili Řím a v Tivoli poprosili o přijetí do tamní poustevny. Biskup Barnabas Chiarmonti (pozdější Pius VII.) jim předal poustevnický hábit o svátku Klementa z Ancyry 23. 1. 1783 a Jan Hofbauer přijal nové jméno Klement Maria. To jméno mu bylo připomínkou jak dne, tak i věrnosti k Matce Boží, kterou často vzýval. Touha po kněžství ho dovedla znovu do Vídně. Zase se pustil do práce v pekařství a přitom navštěvoval katechetický kurs. Pak vykonal nějakou službu třem bohatým šlechticům a ony mu finančně pomohly, že se mohl začít studiem připravovat na kněžství. Profesori teologické fakulty však byli osvícenci a Klement Maria záhy poznal, že se rozcházejí s čistou církevní naukou. Se svým spolužákem Tadeášem Hýblem proto studium přerušili a vydali se za zdrojem čisté nauky do Říma. Seznámili se tam s kongregací Nejsvětějšího Vykupitele - redemptoristy a stali se jejími členy. Řeholní sliby složili 19. 3. a o 9 dnů později 28. 3. 1785 byli vysvěceni na kněze. Po dokončeném vzdělání byli pak z kláštera Frosinone posláni do střední Evropy, aby rozšířili svou řeholní rodinu. Klement Maria si vybral za své působiště Varšavu, kde po setkání s biskupem Saluzzo mu byla svěřena správa kostela sv. Benona. Tam působil s velkou horlivostí 21 let a už v roce 1787 založil redemptoristický klášter, který byl prvním mimo území Itálie. Pak následovaly kláštery další a Klement Maria bděl nad nimi jako generální vikář řeholní společnosti. Vedle zakládání a vedení řeholních domů věnoval hlavní zájem pastoraci a jeho pobyt ve Varšavě lze označit za nepřetržitě lidové misie. S mladými různých národností rozvíjel nejen duchovní ale i sociálně charitativní činnost, takže od mnohých byl nazván apoštolem Varšavy. Určitý obraz jeho působení ukazuje nárůst sv. přijímání v kostele sv. Benona z dvou tisíc na více jak sto tisíc ročně. Klement Maria Hofbauer obrácení mnohých docílil prostřednictvím růžence. V ruce nosil malý růženec, který měl

od papeže Pia VII., a když jej jednou ztratil, byl z toho velmi smutný. Ale našla ho jedna sestra a on jí s radostí řekl: "Pomohla jste mi v obrácení hříšníků, protože pokaždé, když jsem se pomodlil růženec za některého hříšníka, dosáhl jsem jeho obrácení." Také kajícíky prosil, aby mu pomáhali obracet hříšníky modlitbou mnoha růženců. Ujišťoval, že růžencem vždy dosáhl požadovaného obrácení, i když se jednalo o hříšníky, kteří se vyhýbali svátostem třicet nebo čtyřicet let. A jeho tvář vždy zazářila, když mohl říci, že mu Pán dal další duši prostřednictvím růžence. Svými slovy také nabádal k vytrvalosti a dodával: "Viděl jsem mnohé bezbožníky umírat svatě a viděl jsem mnohé, kteří se zdáli být svatí, a zemřeli jako bezbožníci." Také doporučoval mluvit spíš s Bohem o hříšníkovi než s ním o Bohu. V květnu r. 1808 Napoleon, maje okupační vojska v Polsku, nařídil zlikvidování klášterů redemptoristů a vyhnání řeholníků. Následkem tohoto rozkazu byl Klement Maria i s dalšími řeholníky 17. 6. uvězněn a později vypovězen z Polska. Přišel znovu do Vídně a hned začal podobný apoštolát jako ve Varšavě. Policie ho však bedlivě sledovala, ale arcibiskup Hohenwart nad ním držel ochrannou ruku. První Klementovo působišť bylo v minoritském kostele a od r. 1813 mu arcibiskup svěřil kostel sv. Voršily i s vedením řeholnic. Klement horlivě rozvíjel svůj apoštolát a měl velký vliv na prostý lid i studenty a intelektuály. Stal se rádcem některých biskupů, spisovatelů, umělců a konvertitů. Mnohé přivedl k duchovnímu povolání, zejména mezi redemptoristy. Přes významné osobnosti měl vliv i na řešení církevních otázek na Vídeňském kongresu (1814-15). Když zemřel, jeho pohřeb byl velkou manifestací úcty obyvatel Vídně. Pohřben byl na hřbitově Maria-Enzersdorf, odkud v roce 1862 byly jeho ostatky přeneseny do redemptoristického kostela Maria Stiegen. V roce 1888 byl blahorečen Lvem XIII. a v roce 1909 kanonizován Piem X.

21. KVĚTEN - SV. KRYŠTOF MAGALLANES A DRUHOVÉ

Je to nedávná stránka v dějinách Církve, kterou dnes otevíráme tímto latinskoamerickým světcem. Krvavá stránka: protože i ve hluboce katolickém Mexiku byli věřící po dlouhou dobu pronásledováni antiklerikálním státem a získali korunu mučednictví za vyznání víry v Krista Krále v letech 1915 až 1939, kdy byl stav Církve v Mexiku extrémně tíživý, zvláště poté, co 5. února 1917 vstoupila v platnost nová antiklerikální ústava, podepsaná prezidentem Donem Venusiano Carranzou: to vedlo k fázi násilného náboženského pronásledování. Mexický episkopát vyjádřil svůj jasný odpor k novému základnímu zákonu

národa, čímž vyvolal silnou reakci vlády. 31. července 1926, za předsednictví Dona Plutarca Eliase Callese, byly v Mexiku poprvé po 400 letech pozastaveny veřejné bohoslužby ve všech kostelech země a katolické duchovenstvo bylo vystaveno i tomu nejbrutálnějšímu násilí ze strany zednářských vlád. Byli vyhoštěni zahraniční kněží, zavřeny církevní školy a některé dobročinné organizace. Mexičtí laici pak vytvořili organizaci, nazvanou Liga na obranu náboženské svobody, která hlásala: „Odsuzujeme válku, ale naše pošlapaná důstojnost a naše pronásledovaná víra nás nutí spěchat se bránit na stejném poli, na němž byl podniknut útok.“. Tak se rozhodli bránit svou náboženskou svobodu bez přímého zásahu duchovních, pomocí zbraní. Začala tak občanská válka, v Mexiku známější jako „movimiento cristero“. Toto hnutí tedy nebylo podporováno církevní hierarchií, ale světem laiků, kteří stále hledali podporu svých pastýřů, i když obecně duchovenstvo souhlasilo s výhradně podporou mírového odporu. Někteří kněží byli vůči hnutí nepřátelští, jiní opustili své farnosti, někteří z nich naopak aktivně podporovali hnutí a dokonce se účastnili bojů. Nakonec je však třeba říci, že raději dělali maximum pro péči o duše jim svěřeného stáda, přestože si byli dobře vědomi riskování svých životů. Mezi nimi Kryštof Magallanes. Narodil se v Totatiche v arcidiecézi Guadalajara dne 30. července 1869 jako syn Rafaela Magallanese Romera a María Clara Jara Sánchez. Byla to rolnická rodina. Od raného věku byl oddán Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a Panně Marii Růžencové. V říjnu 1888 vstoupil v Guadalajare do semináře a ve třiceti letech byl vysvěcen na kněze. Zpočátku byl kaplanem ve škole umění a řemesel Svatého Ducha z Guadalajary a později byl jmenován farářem ve svém rodném městě Totatiche. Právě to, že byl velmi milován svými farníky a mnoha věřícími v regionu, vedlo k pronásledování federální armádou ve válce Cristeros. Otec Kryštof vynikal svou zbožností a poctivostí, odpoutaností od hmotných statků, vždy se snažil přispět ke zlepšení životní úrovně svých spoluobčanů. Jemu vděčí za zavedení zavlažovacího zemědělství v této oblasti prostřednictvím výstavby přehrady La Candelaria. Aby zvýšil materiální bohatství rodin, chopil se iniciativy na rozdělení půdy na periferii Totatiche. Byl velmi aktivní v evangelizaci domorodého obyvatelstva, Huicholů, s různými lidovými misemi, a přispěl tak také k opětovnému osídlení Azqueltánu, zničeného během povstání Manuela Lozady. Byl to kněz horlivý, prozíravý vůdce svých bratrů kněží a horlivý pastýř, oddaný lidskému a křesťanskému zraní svých věřících. Založil hospic pro sirotky a domov důchodců pro seniory „Útočiště Naší Paní“. V oblasti školství založil několik škol. Byl horlivým popularizátorem modlitby svatého růžence díky své oddanosti nejblahoslavenější Panně. Nejvíce mu záleželo na kněžských povoláních. Když pronásledovatelé Církve v roce 1916 zavřeli seminář v Guadalajare, nabídl se, že ve své farnosti založí seminář, který by chránil, vedl a vychovával budoucí kněze, což byla práce, která nesla ovoce. Tak se zrodil Pomocný seminář Panny Marie Guadalupské, mezi jehož studenty byli Agustín Caloca Cortés, který pak odešel spolu s ním, a jeho nástupce ve farnosti José Quezada Pilar Valdes. Podněcoval také rozvoj různých děl souvisejících s malířstvím, literaturou a hudbou v obci, včetně založení Městské hudební kapely v roce 1921. Když se i jeho farníci chopili zbraně na obranu svých náboženských práv, farář, muž míru, neměl chuť se k nim přidat, ve skutečnosti napsal do novin článek, v němž odmítl výzvu k násilí a připomněl, jak „ani Ježíš, ani apoštolové“ se k tomu neuchýlili. Ve skutečnosti věřil, že zbraněmi církve je spíše přesvědčení a přesvědčování slovem. Ráno 21. května 1927 se ho zmocnila skupina vojáků federální armády v čele s generálem Franciscem Goñim. Ten chtěl kněze obvinít z podpory povstání proti vládě v regionu, ale protože existovaly

důkazy o opaku, musel ustoupit a obvinil ho z jiného „zločinu“: a zároveň připustil, že nebyl spojen s hnutím Cristeros. Prohlásil, že jediná skutečnost, že je knězem, ho činí spoluzodpovědným za povstání. 25. května 1927 byl Kryštof Magallanes zastřelen v Colotlánu v diecézi Zacatecas. Tváří v tvář katovi měl sílu utěšit mladého prefekta semináře, svého společníka v mučednictví, otce Agustína Calocu, s nímž sdílel vězení, a řekl mu: „Neboj se, synu, jen chvíli a pak nebe.“ Potom se obrátil k vojákům a zvolal: „Umírám nevinný a prosím Boha, aby má krev sloužila ke smíru mých mexických bratrů.“ Smrt si pro oba kněze přišla krátce potom, co si navzájem dali svátostné znamení Božího milosrdenství prostřednictvím rozhřešení. Dlouhý proces, který vedl k tomu, že byl Kryštof Magallanes uctíván jako svatý všeobecné církve, trval čtyřicet let. Diecézní vyšetřování mučednické smrti Božích služebníků Kryštofa Magallanese a 24 společníků začalo v Guadalajaře dne 22. srpna 1960. Dne 7. března 1992 pověřil papež svatý Jan Pavel II. Kongregaci pro kauzy svatých, aby vyhlásila dekret potvrzující jejich mučednickou smrt. „in odium fidei“, a poté přistoupit k jejich slavnostnímu blahořečení 22. listopadu téhož roku. Dne 28. června 1999 tentýž papež schválil zázrak připisovaný na přímlovu blahoslavených mučedníků a během Velkého jubilea dne 21. května 2000 přistoupil k jejich kanonizaci. Jejich památku zařadil také do všeobecného liturgického kalendáře právě na výročí jejich svatořečení. Martyrologium, které si obvykle připomíná každého svatého v den jeho zrození pro nebe, připomíná sv. Kryštofa Magallanese se svatým Augustinem Calocou 25. května. Ostatky svatého Kryštofa, které se nacházejí ve farním kostele Panny Marie Růžencové v jeho rodném městě, zůstávají nehynoucími svědky věčného vítězství Krista Krále nad světskými mocnostmi.

22. KVĚTEN – SV. RITA Z CASCIE

Rita se narodila kolem roku 1381 v Roccaporeně (Umbrie), vesnici patřící pod město Cascia, jako jediná dcera manželů Antonia Lotty a Amaty Ferry. Rodiče byli hluboce věřící. Při křtu, který jí byl udělen v Cascii, dostala jméno Markéta. Život svaté Rity byl plný mimořádných událostí a jedna z nich se odehrála už v útlém dětství. Když rodiče ponechali maličkou chvíli bez dozoru, protože pracovali na poli, slétl se kolem ní roj včel. Přestože včely maličkou dokonale pokryly, žádná z nich ji nebodla. A tu náhodou běžel kolem košíku do něhož byla Rita uložena nějaký rolník, který se zrovna poranil kosou na ruce, a spěchal, aby co nejdříve vyhledal ošetření. Když viděl včely, jak lítají kolem děvčátka, hned je začal odhánět. Jak tak mával rukama aby včely zahnal, zjistil ke svému úžasu, že rána se zcela zahojila. Tradice nám vypráví, že Rita pocítila velmi záhy řeholní

povolání, a že ji dokonce navštěvoval anděl z nebe, když se uchylovala do maličkého přístřešku, aby se tam modlila. Rita od dětství toužila po mnišském stavu. Rodiče, kteří už byli pokročilého věku, ji však ještě jako mladičkou (bylo jí 13 let) zasnoubili s Paolem Ferdinandem Mancinim, mužem, jenž byl znám svou neústupnou a tvrdou povahou. Rodiče byli naopak podle tradice 'usmířovateli v Kristu' v politických a rodových bojích mezi guelfy a ghibelliny. Rita, navyklá povinnosti neodporovat se tedy v 17-18 (1397-1398) provdala za mladého důstojníka, jenž velel posádce v Collegiacone. Z manželství se narodili dva synové, zřejmě dvojčata: Giangiacomo Antonio a Paolo Maria, kterým se dostalo veškeré mateřské lásky, něhy a péče. Svou vlídností a něžnou láskou, jakož i tolikerou trpělivostí, dokázala Rita proměňovat manželův charakter a činit jej vstřícnějším. Jejich manželský život však po osmnácti letech ukončila vražda manžela, k níž došlo uprostřed noci nedaleko Torre di Collegiacone, jen několik kilometrů od Roccaporeny. Velmi sklíčena krutou událostí hledala Rita útočiště a útěchu v modlitbě. Věrna Kristu a jeho evangeliu, naléhavě a vroucně se ve svých modlitbách obracela k Bohu také s prosbou za odpuštění vrahům svého manžela. Současně se však chopila úsilí o usmíření, počínaje u svých synů, kteří v duchu dobového smýšlení chápali jako svou povinnost pomstít smrt otce. Vše se zdálo marným. Rita pochopila, že synové se s odpuštěním nesmíří. Nechtěla dopustit, aby jejich ruce byly potřísněny krví msty, a prosila úpěnlivě Boha, aby jim v tom zabránil; modlila se, aby raději zemřeli, než aby se stali vrahy. A vskutku, oba zemřeli v mladistvém věku, ani ne rok po otcově smrti. Rita zůstala sama. Bylo jí něco přes třicet. Cítila, jak v jejím nitru znovu rozkvétá a dozrává touha jít za hlasem povolání, po němž už jako děvčátko tolik toužila. Poté, co uklidnila a usmířila rodiny, chtěla vstoupit do kláštera augustiniánek sv. Maří Magdalény v Casci. Jako vdova po zavražděném však byla třikrát odmítnuta. Legenda vypráví, že se Ritě podařilo překonat všechny závory a zavřené brány na přímluvu sv. Jana Křtitele, sv. Augustina a sv. Mikuláše Tolentinského, kteří jí pomohli uskutečnit přelet z „útesu“ až do konventu v Casci, způsobem pro ni nepochopitelným. Mnišky byly přesvědčeny, že jde o zázrak a když viděly její úsměv, přijaly ji do svého středu. V tomto klášteře Rita prožila 40 let v modlitbě a pokání. Zvláště lnula ke Kristovu utrpení. Její srdce bylo stále před Ukřižovaným. Bylo to na Velký pátek roku 1432. Rita se vrátila do konventu hluboce dojata poté co slyšela nějakého kazatele zaníceně promlouvat o Kristově umučení. Padla na kolena před křížem, který se dodnes uchovává v oratoři kláštera, a prosila Krista, aby ji dopřál alespoň nepatrnou účast na svém utrpení. Byla vyslyšena. Tajemným způsobem byla na čele poraněna trnem z Kristovy trnové koruny. Patnáct let - až do smrti v roce 1457 - ji tato rána působila nesmírné bolesti a současně hlubokou vnitřní radost, neboť měla účast na spasitelném utrpení božského Vykupitele - jenž je zdrojem pravého míru. Tato rána je na jejím neporušeném těle patrná dodnes. Rita se uchýlila do své cely a „nemluvila s nikým, než s Bohem“. Navíc nosila cilicium, které jí působilo bolest, podrobovala své tělo mnoha umrtvováním: až do konce svého života spala na zemi. Poslední léta jejího života provázela nemoc. Asi pět měsíců před smrtí, uprostřed zimy, když všude venku byl krutý mráz a vše pokrýval sníh, přišla ji navštívit jedna z příbuzných. Když se loučily, ptala se světice, co by si přála. Rita odpověděla, že by ráda růži ze své zahrady. Když se příbuzná vrátila do Roccaporeny, zašla skutečně do zahrádky. Tu ke svému velkému úžasu spatřila uprostřed sněhu nádherně rozkvetlou růži, vzala ji a odnesla Ritě. Tak se sv. Rita stala světicí „Trnu“ a „Růže“. Ještě než Rita zavřela oči naposled, měla vidění Ježíše a Panny Marie, kteří ji zvali do ráje. Jedna ze spolusester

viděla její duši, jak vystupuje do nebe provázena anděly a současně se v tu chvíli samy od sebe rozezněly kostelní zvony, zatímco celý klášter se naplnil líbeznou vůní a z její cely vyzařovalo jasné světlo jak by do ní vstoupilo slunce. Psal se 22. květen roku 1447. Svatá Rita byla beatifikována 180 let a kanonizována 453 let po své smrti. K slavnostní kanonizaci došlo 24. května 1900 a stala se tak první světící XX. století.

23. KVĚTEN - SV. JAN KŘTITEL DE ROSSI

Narodil se 22. 2. 1698 ve Voltaggiu v severní Itálii. Rodiče Karel a Františka ho vychovávali ke zbožnosti a Jan rád ministroval. Oblíbila si jej zámožná paní Marie Kambiosová, která po domluvě s rodiči si ho vzala do péče a zajistila mu vzdělání v Janově. Když mu bylo 13 let, otec zemřel a matka tehdy souhlasila s další nabídkou Janovy výchovy u příbuzného Vavřince de Rossi, který byl kanovníkem u Panny Marie Kosmedinské v Římě. V Římě se Jan nejprve věnoval studiu na jezuitské škole, kde vynikal v učení i ve ctnostech a také vstoupil do mariánské družiny. Ve své horlivosti se snažil do svých aktivit vtáhnout i kamarády. Přesvědčoval je ke vstupu do mariánského bratrstva, vodil je do kostelů i do nemocnic, kam chodil sloužit nemocným. Poukazoval jim na vzor sv. Aloise a podporoval u nich život modlitby. V horlivosti kajícího konal mnohé asketické skutky, až zřejmě přísností vůči sobě si přivodil onemocnění a delší čas nemohl navštěvovat výuku. Po uzdravení začal studium teologie u dominikánů v Římě. Kněžské svěcení přijal 8. 3. 1721. Zároveň učinil slib, že nepřijme žádnou církevní hodnost, nebude-li k tomu nucen poslušností. Po přijetí kněžství se Jan zaměřoval na chudé, zanedbané, nemocné na těle i na duši. Na veřejných prostranstvích svolával venkovany, kramáře i tuláky a vyučoval je náboženství. Také chodil mezi pastevce na staré římské forum (Forum Romanum) a i je vyučoval katechismu. V přijatém a obětovaném utrpení viděl velkou hodnotu, proto rád chodil mezi nemocné a o nemocnicích říkal, že jsou to vinice, kde zraje dobré ovoce. Sám trpěl epilepsií. Svě zděděné jmění prý věnoval na stavbu a vybavení nové nemocnice u sv. Aloise v Římě. Když se mu pro nemocné nedostávalo potřebného, šel pro ně i žebrot. Záleželo mu také na ubohých ženách a dívkách, které se toulávaly nocí, a najal pro ně dům. Kde jen mohl, prokazoval skutky tělesného i duchovního milosrdenství. Po smrti příbuzného Vavřince po něm chtěli, aby převzal jeho kanovníckou hodnost, což odmítal do té doby, než mu to nařídil zpovědník. I jako kanovník dál trávil hodně času v nemocnicích, na kazatelně a ve zpovědnici. S horlivostí pořádal misie a duchovní cvičení. Už jako bohoslovec začal být zván "apoštol mládeže" a jako kanovník "rybář lidí". Vynikal v úctě k Panně Marii a ctil ji každodenní pobožností. Ze svatých si k následování oblíbil sv. Filipa Neriho. Kanovníckého bytu se zřekl, aby mohl být kapitulou pronajímán, a sám po 9 let bydlel v ubohé kůlničce. Teprve až zeslábl byl přinucen přesídlit do kláštera sv. Trojice, kde bydlel pohromadě s dalšími kněžími. Měl prý podivuhodnou znalost lidských srdcí a některým hříšníkům připomínal ve zpovědi hříchy, kterých se dopustili před dlouhou dobou. Ve skutcích milosrdenství byl vytrvalý až do konce života a zemřel s

pověstí svatosti. Jeho hrob je v římském kostele Nejsv. Trojice a svatořečen byl Lvem XIII. r. 1881.

24. KVĚTEN – PANNA MARIA, POMOCNICE KŘESŤANŮ

V roce 1212 obdržel sv. Dominik Guzmán od Panny Marie růženec jako odpověď na své prosby o pomoc v boji proti albigenským heretikům. Růženec se rozšířil jako účinná modlitba proti bludařům, proti neřestem ale také jako rozhodující zbraň proti Turkům v bitvě u Lepanta. Po vítězství nad muslimy u Poitiers (732) patří Lepanto (1571) a později Vídeň (1683) k rozhodujícím historickým událostem, které zastavily pronikání muslimů do Evropy. Ve všech těchto bitvách rozhodovala nejen statečnost křesťanských bojovníků, ale především zásah Boží moci. Námořní bitva u Lepanta byla součástí války o Kypr. 7. října 1571 se střetla turecká flotila s křesťanskou Svatou ligou, která spojovala námořní síly republiky Benátky, Španělského království, Papežského státu, republiky Janov a Savojského knížectví. Před nástupem Svaté ligy požehnal sv. Pius V. prapor, na kterém byl na rudém poli zobrazen Ukřižovaný mezi apoštoly Petrem a Pavlem. Standarta nesla také Konstantinovo

motto: V tomto znamení zvítězíš. Na admirálské lodi byl vztyčen obraz Panny Marie s nápisem *Sancta Maria, succurre miseris* (Svatá Maria, přispěj na pomoc ubohým). Velitelem křesťanské flotily byl don Jan Rakouský, nemanželský syn císaře Karla V. a nevlastní bratr panujícího Filipa II. Velitelskou loď provázela vlajková loď Sebastiana Veniera, benátského generála, vlajková loď Jeho Svatosti Marcantonio Colonna, papežského admirála, dále loď Hektora Spinoly, janovského kapitána a další. Flotila čítala 6 velitelských lodí a kolem 204 galér. Na jejich palubách bylo 36 tisíc bojovníků, žoldnéřů a námořníků. K nim se družilo na 30 tisíc veslařů. Vrchním velitelem tureckého loďstva byl Ali Paša. Na jeho lodi vlál zelený prapor, na kterém bylo umístěno zlatým písmem 28 900 nápisů „Alláh“. Sv. Ludvík: „V nebi velí Maria andělům a svatým. Jako odměnu za její hlubokou pokoru dal jí Bůh moc, aby obsadila světců trůny, které opustili z pýchy odbojní andělé.“ Všechny milosti procházejí skrze Marii, jak učí velcí mariánští teologové, a protože svatý Pius V. byl papež mariánský a dominikánský, svěřil Nejsvětější Panně Marii zbraně a osud Západu a křesťanství vážně ohrožované islámem. Od těch dob se užívá pro Pannu Marii titul *Auxilium Christianorum*, Pomocnice křesťanů, titul, který, jak se zdá, nepochází přímo od papeže, ale od vracejících se vítězů, kteří ihned po bitvě putovali do Loreta, aby vzdali díky Panně Marii. Galejníci, kteří pádlovali vesly, byli

propuštění. Shromáždili se v Porto Recanati a vystoupili v procesí ke Svaté chýši, kde obětovali Panně Marii své řetězy, z nichž pak byla vytvořena ohrazení kolem oltářů a kaplí. Prapor flotily byl věnován Panně Marii v Gaetě, kde se dosud přechovává a čeká, kdy si ho vztyčí ve svých srdcích ti, kteří vyznávají pravou víru a chtějí bránit své křesťanské kořeny. Dnešní mariánský svátek vznikl roku 1814 a připomíná nám těžkou dobu zkoušek na začátku XIX. století. K té době se počítá odvezení papeže Pia VI. z Říma vojsky revoluční Francie a jeho smrt v zajetí 30. 1. 1800. Nebyl mu dopřán ani křesťanský pohřeb a nad jeho rakví se místo modliteb nesla slova o konci jedné éry, jejímž byl představitelem. Francie se spojenci se snažila, aby už nebyl žádný následovník. Ale pod rakouskou ochranou se sešlo konkláve v Benátkách a zvolilo dalšího Petrova nástupce, kterým byl Pius VII. Také tento papež byl zajat Napoleonem a vězněn od 6. 7. 1809 do března 1814. Pius VII. v té době svěřoval sebe i celou Církev do ochrany Panny Marie a ona ho neklamala. Z vděčnosti za návrat do Říma k hrobům apoštolů korunoval obraz Panny Marie a zavedl svátek „Panny Marie, Pomocnice křesťanů“. Slavení svátku bylo i pro budoucnost stanoveno na den slavného návratu Pia VII. do Říma. Don Bosco svěřil v roce 1862 D. Caglierovi, jednomu z prvních salesiánů: "Madona chce, abychom ji uctívali titulem Maria Pomocnice: časy jsou tak smutné, že potřebujeme, aby nám svatá Panny pomohla uchovat a hájit křesťanskou víru". Tento titul nebyl v Církvi nový: už v roce 1500 se s ním setkáváme v loretánských litaních. Úcta k Marii Pomocnici byla známá již v době sv. Pia V.. Už od roku 1684 existovalo v bavorském Mnichově arcibratrstvo Marie Pomocnice. Papež Pius VII. pak zavedl svátek Panny Marie Pomocnice a jeho datum stanovil na 24. květen, den svého návratu do Říma po osvobození z napoleonského vězení (1814). V roce 1868 don Bosco napsal: "Zkušenost osmnácti staletí nám dává poznat, že nejsvětější Panna Maria pokračuje z nebe s velkým úspěchem ve svém poslání Matky Církve a Pomocnice křesťanů, které začala na zemi".

25. KVĚTEN - SV. ŘEHOŘ VII.

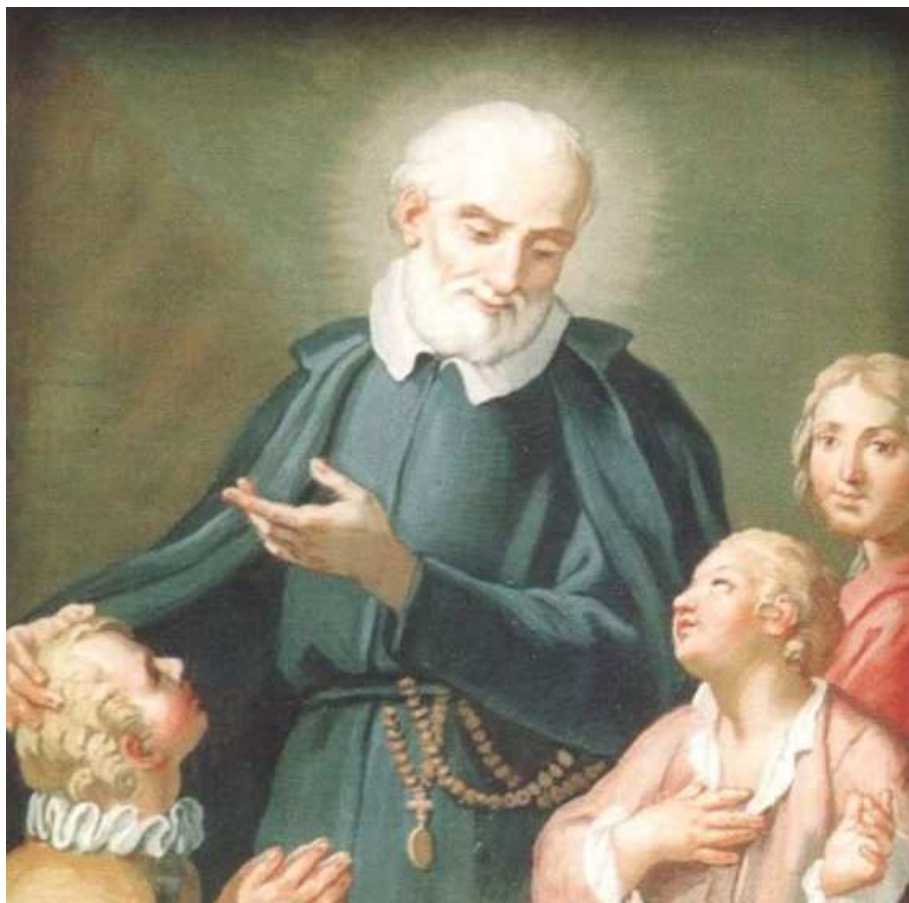
Narodil se kolem r. 1020 v Soany v italském Toskánsku, se jménem Hildebrand. V chlapeckých letech odešel na studie do Říma. V aventinském klášteře se mu dostalo výchovy a vzdělání. Není jisté, zda nevstoupil do benediktinského řádu už v Římě nebo až v Cluny r. 1048. V papežských službách vystupoval od roku 1047, kdy doprovázel papeže Řehoře VI. do vyhnanství v Německu. V následujícím roce odešel do Cluny, odkud ho o rok později odvolal Lev IX. do Říma, aby tam vedl benediktinský klášter sv. Pavla. Přitom pobýval i v papežské kurii a plnil i poslání legáta mimo Řím. V papeži viděl zástupce Krista na zemi (Vicarius Christi), jak to vyjádřil v dokumentu "Dictatus papae" i ve svých listech. Po smrti papeže Alexandra II., který zemřel 21. 4. 1073, měl do zvolení

nástupce jako arcijáhen vést římskou církev. Ustanovil třídní půst a modlitby za šťastnou volbu, ale již při pohřbu papeže dal lid najevo, že si přeje jeho osobu. Římské duchovenstvo s kardinály se k spontánní volbě přidalo, a tak se Hildebrand stal papežem, který si dal jméno Řehoř VII. Začal s odstraňováním nepořádků mezi duchovenstvem. Snažil se i o odstranění řeckého rozkolu. To se mu podařilo jen krátkodobě pro zmaření pomocné výpravy proti Turkům, k níž nakonec nedošlo kvůli Jindřichu IV. Nelze se zde věnovat veškeré jeho činnosti. Bylo zapotřebí skoncovat s investiturou - dosazováním duchovních hodnostářů jako vazalů světskou mocí, potlačit hříšné svatokupectví a napravit kázeň duchovenstva. Řehoř VII. se pustil do boje s těmito nepravostmi, i když nebyl prvním, kdo se o jejich vymýcení snažil. Je pochopitelné, že světskou investiturou a úplatkářstvím se do církevních funkcí dostávali lidé nehodní i s pohoršlivou mravností, což mělo odraz na podřízených i na životě v církvi. Papež ke svým nařízením, týkajícím se uvedeného boje, přidal dodatek o vyloučení z církve těch věřících, kteří by nedbali nařízení a vědomě se zúčastnili církevních úkonů kněze, který byl činný proti papežským nařízením. Lid pak nutil duchovní osoby k polepšení. Určitou představu o činnosti Řehoře VII. podává jeho zachovalá korespondence, která byla určena nejen biskupům a opatům v různých částech Evropy, ale i všem evropským vladařům, od španělského po ruského také byzantskému císaři Michaelu VII. a muslimskému emírovi v Maroku. Byly to i obsáhlé spisy, v nichž vysvětloval a bránil zájmy Církve. Z jeho listů také vyplývá, jak sám uvedl, že ho nikdy nevedla žádná idea či touha po světské moci, když vystupoval proti špatným feudálům a bezbožnému duchovenstvu, ale jen vědomí svých povinností s posláním Apoštolského stolce. Většina životopisů mluví rozsáhle o odmítání Jindřicha IV. podřídit se Řehoři VII., zejména, když se jednalo o investituru. Papež své přesvědčení o zástupné moci, s níž může neposlušné exkomunikovat a sesazovat, uplatnil i v konfliktu s mladým císařem Jindřichem IV., přičemž vždy vystupoval s ochotou mu odpustit. To také udělal, když Jindřich přišel po první exkomunikaci jako kající. K exkomunikaci přistoupil, až když na marné napomínání přišla velmi urážlivá odpověď. Z exkomunikace vyplývalo i to, že poddaní nebyli vůči němu vázáni poslušností, a možná právě to jej přimělo ke kajícímu aktu, když i německá knížata uznala Řehořův postup správným a na zasedání sněmu bylo rozhodnuto, že pokud se panovník do roka nezbaví církevního trestu, ztratí korunu. Řehořovi bylo jasné, že Jindřichovo pokání je vynucené situací a neupřímné, ale přesto přijal sliby kajícího a odvolal exkomunikaci a s ním i stoloval. Bylo to 28. 1. 1077. Vrtkavý Jindřich se pak přiklonil k odbojným Lombardům a snažil se papeži zamezit v cestě do Augšpurku. Povolal zpět špatné rádce a neplnil sliby. Německá knížata se proto sešla 13. 3. 1078 ve Forchheimu na sněmu a prohlásila ho za zbaveného trůnu. Řehoř VII. mu jej však ještě chtěl zachránit, proto knížata napomínal, aby se neukvapovala. Jenže Jindřich nato znova vzpurně proti papeži vystoupil a byl bezohledný vůči právům církve. Řehoř VII. ho proto opakovaně exkomunikoval a uznal protikrálem Rudolfa Švábského, kterého zvolila německá knížata. Německo se rozdvojilo a v občanských bojích zvítězil Jindřich. Aby se papeži pomstil, svolal do Brixenu německé a lombardské biskupy, které přinutil, aby uznali Řehoře VII. za sesazeného a zvolili novým papežem ravennského arcibiskupa, který vystoupil pod jménem Klement III. Jindřich pak s vojskem a se vzdoropapežem vyrazil do Říma. Po obsazení města se dal Klementem korunovat za císaře. Pravý papež se zachránil v Andělském hradu, odkud ho vysvobodili Normani, kteří pustošili Řím, a Řehoř VII. se uchýlil do Salerna v jižní Itálii. Před smrtí vyjádřil svou

roztrpčenost a zklamání větou: "Miloval jsem spravedlnost a nenáviděl bezpráví, a proto umírám ve vyhnanství." Řehoř VII. byl kanonizován v roce 1606.

26. KVĚTEN - SV. FILIP NERI

Narodil se 21. 7. 1515 ve Florencii, matka mu brzy zemřela a otec notář se znovu oženil. Rodinné prostředí však bylo velmi dobré a přispívalo k rozvíjení cenných Filipových charakterových vlastností. Projevoval neobyčejnou dobrotu srdce, byl čilý a bystrý. Základní vzdělání získal u dominikánů. V 17 letech odešel ke strýci obchodníkovi do San Germano u opatství Montecassino. Pomáhal mu tam a měl se stát i jeho dědicem, jenže obchod ho nezajímal. Asi po dvou letech se rozloučil se strýcem a odešel do Říma.

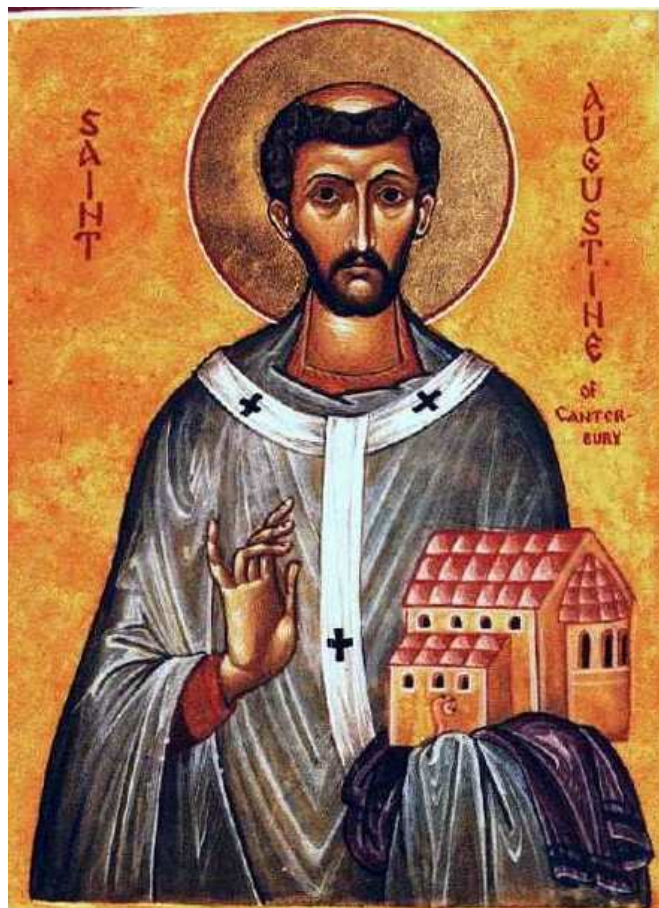
Ubytování našel u Galeotta Caccia z Florencie, kterému za byt a chudou stravu vychovával děti. Přitom zvládl i studovat filozofii a teologii na universitě Sapienza. V Římě zatoužil po opravdovém následování rad evangelia a žil i hodně asketicky, zvláště co se týče postu. Maximálně míval skývu chleba se skromným ovocem, někdy také po tři dny pil pouze vodu. Spával jen krátce, a to na holé podlaze. Nedá se říci, že by si připouštěl starosti o zítřek, žil především přítomnost. Když mohl, stavoval se v římských svatyních a katakombách, kde se vroucně modlil. Ve dne studoval a učil své svěřence. Hovořil-li s druhými lidmi, býval otevřený, rád žertoval i ochotně pomáhal, kde bylo třeba. Od 21 let se také začal angažovat jako asistent u poutníků. Po třech letech studií cítil, že věda svádí k pýše, proto se rozhodl působit jen jako křesťanský laik a přivádět k Bohu druhé. Místo učeností chtěl církvi sloužit účinnou láskou, jak se k tomu před křížem rozhodl. Ve svých 23 letech, r. 1538, začal s horlivostí pečovat o nemocné. Docházel za nimi do nemocnic i domů, čistil jim byty, vyžebraval pro ně pokrmy, těšil je a napomínal k trpělivosti. Také jim poskytoval duchovní pomoc a s nimi se modlil. Navíc se zabýval i opuštěnými a zanedbanými toulajícími se dětmi. S dětmi býval dítětem, aby je vedl k Bohu. Chudým dívkám sháněl službu v rodinách, poutníky vodil do slušných pohostinství. Mezi Římany měl dobrou pověst a viděli v něm vzor. S horlivostí také mluvil na veřejných prostranstvích o Bohu. Ignác z Loyoly, jenž byl tehdy v Římě, ho přirovnával ke zvonu na

věži, který je mimo chrám a zve lidi k Bohu. V roce 1548 Filip s dalšími zbožnými muži založil bratrstvo Nejsvětější Trojice s úkolem pečovat o poutníky. Poměrně brzy zbudoval rozsáhlý poutnický dům, v němž členové přijímali poutníky a pečovali o ně. V sousedním domě chudým poutnicím posluhovaly paní a dívky. Filipova pomoc byla tak vynikající, že ve Svatém roce 1550 bylo bratrstvo vzorem i pro jiné pomocné organizace. V dalším roce, ve 36 letech, se Filip na naléhání svého zpovědníka stal knězem. Od té doby hodně času trávil i ve zpovědnici a obrácené hříšníky utvrzoval v dobrém. Úzkostlivé duši dovedl dokázat, že cítí-li se hříšná, přijde do nebe, neboť Kristus byl ukřižován za hříšníky, nikoli za spravedlivé. Kdo si jeho Krví smyl hříchy a nenávidí je, má otevřené nebe. Pro každého měl účinné slovo. O tři roky později vznikla kolem něho komunita při kostele San Girolamo della Carità, do které se zapojili i kněží a mnozí jeho přátelé. Filip dal vznik oratoriu s programem sloužit Bohu s radostí, v němž byl prostor nejen pro modlitby, ale jednalo se o originální instituci s náboženským i kulturním programem. Přístup tam měli všichni, šlechtici i prostí lidé, duchovní osoby, dělníci i umělci, zbožní lidé i zvědavci. Kdokoliv chtěl, mohl přijít a kdykoliv odejít. Program, který v oratoriu probíhal, sloužil k náboženskému prohloubení, poučení i k osvěžení. Četlo se tam z vybraných knih, ať už životopisů světců, z dějin církve, z duchovní naučné literatury, vždy po menších částech, za kterými následovaly připomínky přítomných. Tento způsob poskytoval větší užitek a učil i vyjadřovat se. Také se zpívalo, později i s hudbou. Bylo pamatováno také na potřebný pohyb, a tak s oratoriány chodíval Filip do přírody, kde se hrávaly hry. Některé procházky byly spojeny s návštěvou kostela nebo občerstvením. Filip uměl být veselý a druhé k veselosti nabádal, ovšem s připomínkou, aby nehřešili. Věděl, že jen čisté duše jsou schopny nevinné radosti, pramenící z Boha. Dokazoval, že veselost není překážkou svatosti. Také proto se mu přezdívalo "Veselý svatý", ale říkalo se mu i "Pippo bono" - "dobrý Filip". Členové oratoria se střídali ve službě nemocným. Oratorium se časem rozdělilo na kněžské a sekulární skupiny. První byla zaměřena na úkoly ve službě církve. Filip často opakoval svým spolubratrům: "Naše jediná regule je láska." Navazoval přátelství s významnými osobami, ale živě se zajímal i o prosté lidi a chlapce, které uměl pobavit i poučit. Měl také dar rozeznávat, co církvi prospěje. Podle toho jednal a radil i papežům. Přitom byl velmi pokorným a ač byl obecně považován za světce, sám se považoval za hříšníka. Odmítal pocty a modlíval se: "Pane, drž Filipa, nebo tě Filip zradí." Všeestrannou činností získal dosti přátel i nepřátel, kteří ho chtěli znemožnit, ale Filip se obdivuhodně vypořádal se vším příkořím. Měl také mystické zážitky. Největší jeho láskou byla eucharistie. Při mši svaté zůstával někdy ve vytržení stát jako socha velmi dlouho s ozářenou tváří. Horoucně miloval Pannu Marii. Několikrát mu prý byla nabízena kardinálská hodnost, ale nepřijal ji. Přijal však správu kostela San Giovanni dei Fiorentini, kde v roce 1564 vznikla skupina oratoriánských kněží. Jednou za ním přišel František Zazero s nadšením, že bude studovat práva, a Filip s ním probíral plán jeho skvělé budoucnosti. Nakonec ho objal se slovy: "Františku a co potom?" Ten se vzpamatoval, uvědomil si, že jednou zemře, vzdal se svých plánů a vstoupil do družiny Oratoriánů. Také při zpovědích zaměřoval Filip pokání tak, aby si penitenti uvědomili, že mohou třeba už druhého dne zemřít. V roce 1575 se Kongregaci Oratoře dostalo papežského schválení a Řehoř XIII. dal oratoriánům kostel Santa Maria Valicella. Ten představěli na podstatně větší i s velkou oratoří. Filip tam prožil svá poslední léta. Často býval nemocen a čtyřikrát zaopatřen svátostmi nemocných. Když se mu lékaři marně snažili zastavit chrlení krve, řekl jim: "Běžte i se svými léky, požil jsem lepšího léku!" Na svátek Božího Těla 26. 5. se

naposled vyzpovídal, odsloužil i mši svatou, nechal si číst z Bernardina Sienského a ve večerních hodinách zemřel ve věku 80 let. Blahořečen byl asi v roce 1600 a kanonizován v roce 1622 Řehořem XV.

27. KVĚTEN - SV. AUGUSTIN Z CANTERBURY

První zprávy o Augustinovi jsou až z roku 596, kdy byl převorem benediktinského kláštera sv. Ondřeje v Římě. Odtud ho papež Řehoř Veliký poslal se 40 mnichy do Anglie. Tam po zániku Římské říše a obsazení pohanskými Angličany se Sasy, na konci 5. století, křesťanství téměř zaniklo. Avšak pohanský král Ethelbert měl za manželku křesťanskou franskou princeznu Bertu. To dávalo určitou naději, pro kterou byl do Anglie Augustin s mnichy poslán. Uposlechl a šel. Jejich misionářská výprava se zastavila v Galii, kde ji zbrzdily špatné pověsti o místě, kam měli namířeno. Slyšeli, že tamní lid je divoký, nepřátelský, že se s ním nedá domluvit nejen pro jazykovou bariéru. Augustin se proto zřejmě sám vrátil poradit s papežem. Na jeho naléhání, aby se prvotního plánu nevzdával, se vydal nazpět s Řehořovými doporučeními galským biskupům, přes jejichž diecéze vedla jeho cesta. Jednalo se také o to, aby získal

schopné franské kněze za tlumočníky. Před opuštěním Galie přijal biskupské svěcení. Se svými mnichy a s tlumočníky přistál prý u ústí Temže na ostrově Thauetu. Odtud poslal kentskému králi vzkaz, že by chtěli na jeho území zvěstovat evangelium. Král k nim přišel a vyžádal si rozhovor s nimi pod dubem, který měl za posvátný. Nechal si vyložit základy víry a pak jim dovolil usadit se v sídelním městě Canterbury, dokonce bydlet v paláci a bez překážek náboženství hlásat. Augustin s mnichy se asi usadil na pokraji města, kde stál malý kostel sv. Martina, v němž bývaly konány královniny pobožnosti. Tam začal apoštolskou práci. Král dal přebudovat starý kostel na katedrálu a vystavěl jim i benediktinský klášter Petra a Pavla. Příkladným životem s hlásáním Božího slova získával Augustin postupně přízeň lidu a již během prvního roku přijalo křest velké množství králova lidu a přijal ho i král Ethelbert. Papež po zprávě o Augustinově úspěchu poslal za ním v roce 601 další skupinu misionářů. S nimi poslal Augustinovi pálium - odznak metropolitické hodnosti - a úkol založit dvě arcibiskupství, každé se dvanácti podřízenými biskupstvími. První arcibiskupství bylo v Canterbury při katedrále Christ Church, odkud Augustin působil jako arcibiskup až do smrti. Pro druhé vybral město York, v němž však biskupství začalo působit až po jeho smrti. Při misijní činnosti dbal pokynů papeže a

respektoval domácí kulturu, neničil ani pohanské chrámy, ale přeměňoval je na křesťanské. Národním zvykům dával pouze křesťanský ráz. Namísto pohanských hodů Anglosasové konali hody lásky, při kterých se pamatovalo hlavně na chudé. Těmi způsoby Augustin všechny získával, protože vrcholu se bezpečněji dosáhne pomalým růstem spíše než nerozvážným činem. Základem úspěchu byla prvotní poslušnost, podrobení se Boží vůli. Kde člověk podřizuje svou vůli, dává prostor Božímu působení. Kdo postupuje proti evangeliu, postupuje i proti sobě. Augustin se snažil i o sjednocení starých britských křesťanů s novou anglickou církví, což se mu ale nepodařilo. Mezi praobyvateli ostrova, kteří byli zatlačeni převážně do západních hornatých krajů, a Anglosasy, kteří přišli na ostrov jako dobyvatelé, bylo příliš zaryté nepřátelství. Smíru přál i král Ethelbert a Augustin svolal biskupy obou stran, aby dopomáhali ke svornosti, a po starých Britech chtěl, aby se vzdali nesprávných obyčejů. Jednalo se i o jinou dobu slavení Velikonoc a křestní obřady. Staří Britové se však zdráhali a Augustin jim předpověděl, že nesmíří-li se, nastanou krvavé války, které jim budou příčinou jejich smrti. Předpověď se pak žalostně splnila. Předtím se Augustin soustředil na činnost v kentském království, které se brzo stalo křesťanským. Až do posledních dnů, i přes vysokou hodnost, žil jako mnich a misionář. Před smrtí ještě vysvětil svého nástupce.

28. KVĚTEN - SV. GERMAN (HEŘMAN)

Narodil se asi roku 496 blízko Atunu v Burgundsku. Rodiče Eleuter a Eusebie byli prý křesťané, ale jeho narození si nepřáli. Základní vzdělání získával ve škole v Avaloně a ještě před jejím dokončením mu oba rodiče zemřeli. Zanechali mu po sobě větší dědictví, po kterém zatoužila lakomá teta, která měla syna Stratida. Ten zdaleka prý nebyl tak nadán jako German, proto žárlila a záviděla. Jednoho dne připravila hochům sklenice s vínem a do Germanova dala jed. Božím řízením sklenky spletla, tak zabila svého syna, a když si German uvědomil, že chtěla otrávit jeho, utekl od ní. Některé životopisy uvádějí, že nějakou dobu poustevničil, jiné naznačují, že od tety odešel přímo ke strýci Skopilioví, který byl knězem v Lazy a postaral se o jeho výchovu i vyšší vzdělání. Kněžské svěcení přijal až roku 530 a byl pak biskupem Nektariem ustanoven opatem kláštera sv. Symforiana na Atunském předměstí. Jako opat žil spíše asketicky, v noci vstával k modlitbám, až do ranních hodin setrval před svatostánkem. V lásce, zbožnosti a štědrosti dával všem příklad. Někdy chudým lidem klidně

rozdal poslední zásoby, pak šel a modlil se. Jednou kvůli poslednímu rozdanému chlebu mniši začali reptat a velmi brzy poté zastavili u vrat kláštera dva soumaři s těžkým nákladem chleba a další den dorazil vůz naplněný potravinami. Důvěrná Germanova modlitba působila i jiné zázraky. Měl patrně dar uzdravování i dar proroctví, viděl do

budoucnosti. Když v blízkosti kláštera hořela stodola, aniž k ní šel, uhasil ji svčcenou vodou a modlitbou. V roce 554 zemřel pařížský biskup Eusebius a král Childebert I. ustanovil na jeho místo opata Germana. Král si velice vážil opatových rad a stal se rovněž dobrodincem chudých, v jejichž prospěch se prý zřekl i drahé stolní vybavy. Biskup German jeho přízně využil i k dokončení pokřesťanštění Franků a k budování chrámů a klášterů. Dbal o kázeň mezi duchovenstvem i laiky. V roce 557 na kněžském zasedání v Paříži vyhlásil různá církevní pravidla a zákony. Sám i jako biskup byl vůči sobě velmi přísný, pokračoval v nočních modlitbách, v každém období nosil stejný hrubý oděv, netopil, jedl jen skromně a prostě a celou Paříž postupně obracel k vpravdě křesťanskému životu. Childebert se vydal s výpravou do Španělska k Zaragoze, kde byl překvapen zbožností lidu a od zaragozského biskupa si vyžádal relikvie svatého Vincence. Dostal jeho stolu, někde je uváděna i tunika a drahocenné kalichy i zlatý kříž. Král pak v Paříži postavil chrám k jeho počtě s další klášterní budovou a stavby předal biskupu Germanovi ke zprovoznění. Ten tam ustanovil za benediktinského opata svého žáka Droktovea a chrám vysvětil r. 558. Král Childebert mezi tím onemocněl a lékaři mu nedávali naději. Přivolaný German zůstal u jeho lůžka přes noc na modlitbách a ráno byl nemocný náhle zdrav. Z vděčnosti věnoval klášteru sv. Vincence jeden ze svých hradů. Zdá se však, že se poté ze života dlouho netěšil. Jeho nástupcem se stal jeho bratr Chlotar I., který se vůči Germanovi choval chladně a pyšně do doby, než potřeboval od něj tělesné uzdravení. Uzdravil se náhle při doteku jeho roucha, když se biskup předtím nad ním modlil. Ale Chlotarova vláda nebyla dlouhá a po něm se o zemi podělili jeho synové Charibert, Guntram, Sigbert a Chilperich. Kromě Guntrama žili prý v nesvárech a prostopášnosti. V Paříži vládl Chilperich, který vyhnal svou manželku a žil v cizoložství. Proti poddaným se dopouštěl křivd, některé připravoval o majetek a na napomínání biskupem Germanem nedbal. Pro jeho řádění a utlačování ho German nakonec vyobcoval s Církve. Chilperichovi to bylo k smíchu a zakrátko náhle zemřel. German se do konce života usilovně snažil o úplnou likvidaci pohanství a rozkvět ctnostného života ve své diecézi. Za krvavých rozepří vládnoucích bratrů se snažil udržet společenský řád v zemi. Byl ochráncem svého lidu a také vykupoval vězně, zajatce i nevolníky. Někdy na vykoupení zajatce získával i žebráním. Se svátostí nemocných navracel lidem zdraví. Mnohé cesty vykonával na koni zpívaje za jízdy žalmy. Den své smrti předpověděl a několik měsíců dopředu si k hlavě svého lůžka prý písařem dal napsat datum 28. květen. V ten den ve věku 80 let odešel na věčnost. Pohřben byl v kapli při chrámu sv. Vincence. Později mu byl zlatníkem udělán náhrobek a v roce 754 jeho ostatky přeneseny do chrámu.

29. KVĚTEN - SV. PAVEL VI.

Narodil se 26. 9. 1897 v Concesio u Brescie v severní Itálii jako syn advokáta George Montiniho a Giuditty Alghisi. Při sv. křtu 30. 9. dostal jméno Giovanni Battista a vedle Jana Křtitele dostal za patrony i Jindřicha, Antonína a P. Marii. Vyrůstal mezi dvěma bratry, Ludvíkem a Františkem. Po maturitě v roce 1916 vstoupil do semináře a po čtyřech letech se stal knězem. Od listopadu 1920 pokračoval ve studiích v Římě. Získal doktorát kanonického práva a od října 1923 působil na nunciatuře ve Varšavě. V dalším roce začal pracovat ve Státním sekretariátu Vatikánu. Zároveň byl až do r. 1933 duchovním rádcem

Svazu italských katolických studentů. Mimo jiné se r. 1931 stal docentem dějin papežské diplomacie na Papežské diplomatické škole. V kurii patřil k nejvýznamnějším odpůrcům fašismu. Papežem Piem XII. byl v r. 1952 jmenován státním podsekretářem a po dvou letech arcibiskupem v Miláně. Po převzetí úřadu byl od ledna 1955 mluvčím italského episkopátu. Je charakterizován jako všestranný a velmi pozorný pastýř svého lidu. Od mládí vynikal v pokoře, v poslušnosti k nadřízeným a lásce k církvi. Udává se, že

pracoval na reformě duchovní péče o věřící, liturgické obnově a podílel se na výstavbě nových kostelů a 72 jich vysvětil. Kardinálský klobouk mu byl udělen 15. 12. 1958 Janem XXIII. Na vatikánském koncilu byl členem komise pro mimořádné záležitosti. Dne 21. 6. 1963 byl zvolen papežem a rozhodl se pro jméno Pavel VI., protože měl před očima misijní působení apoštola Pavla. Třetí den po svém zvolení oznámil v promluvě k římským duchovním, že v Miláně zahájil dialog se zástupci moderního světa. Doporučil věnovat pozornost všem skupinám lidí, věřícím i těm, kteří stojí opodál. Potom hned přijal diplomatický sbor. Smrtí předchozího papeže mohl po právní stránce končit II. vatikánský koncil, ale Pavel VI. rozhodl o jeho pokračování a koncem června oznámil, že na 29. 9. 1963 stanovil jeho zasedání. V pokračování koncilu viděl nejdůležitější úkol svého pontifikátu. Koncilové úkoly shrnul do čtyř bodů: 1. prohloubení vlastního církevního vědomí, 2. obnova uvnitř církve, 3. podpora jednoty církve a 4. dialog se světem. Druhé koncilní zasedání končilo diskusí o ekumenismu a na slavnostním veřejném zasedání byla přijata konstituce o liturgii a dekret o sdělovacích prostředcích. Na závěr papež ustanovil pokoncilní komise. Začátek třetího zasedání stanovil na 14. 9. 1964. Koncil 20. 11. přijal dekret o ekumenismu a o katolických východních církvích. Druhého dne na zakončení třetího zasedání koncilu v závěrečné řeči prohlásil Pavel VI. Pannu Marii Matkou církve. Čtvrté zasedání koncilu bylo od 14. 9. do 7. 12. 1965. Druhého dne papež koncelebroval mši sv. s 26 biskupy ze zemí, v nichž byl politický neklid. Papež Pavel VI. začal s konáním papežských cest a jeho první zahraniční cestou byla 4. 1. 1964 třídní pouť do Palestiny. Tam se mu dostalo od Arabů srdečného přivítání a na některých místech jej provázela jordánský král Husajn. Ekumenicky významnou událostí zde bylo papežovo setkání s patriarchou Athenagorem I. v Jeruzalémě. Dále patriarchova návštěva Říma, při které papež 7. 12. 1965 odvolal klatbu z roku 1054 a tak odstranil podstatnou překážku vzájemných vztahů. Brzy po své první cestě se papež Pavel VI. rozhodl pro cestu na Eucharistický kongres do Bombaje v Indii. V roce 1965 následovala jeho cesta do Ameriky, kde měl projev před Valným shromážděním OSN. U příležitosti 50. výročí zjevení Panny Marie navštívil 13. 5. 1967 Fatimu. V roce 1968 konal apoštolskou cestu do kolumbijské Bogoty. V roce 1969 navštívil papež Pavel VI. Ženevu u příležitosti 50.

výročí Mezinárodní organizace práce OSN a při té příležitosti se zastavil i v ústředí Světové rady církví. Téhož roku byl v Ugandě v Africe. V listopadu a prosinci 1970 podnikl dlouhou cestu na Dálný východ a navštívil Teherán, Ceylon (Srí Lanku), Manilu, Samou, Sydney a Hongkong. Tento papež svými cestami nastolil nový směr v historii pontifikátu. K jeho úsilí o ekumenismus a o mír mezi národy je možné vzpomenout, že roku 1964 ustanovil sekretariát pro nekřesťanská náboženství, potom sekretariát pro nevěřící a počínaje Novým rokem 1968 zavedl Světový den modliteb za mír. Během čtyř let vydal 7 encyklik různého významu a různých reakcí, z nichž poslední, o správném řádu sdělování lidského života, vyvolala u mnohých vlnu diskusí i odporu. Byla určena "všem lidem dobré vůle" a mnoho těch, kteří ji ani nečetli, pouze slyšeli, že je proti antikoncepci, to vzali jako argument proti církvi. Mezi odpůrci byli i někteří teologové a podle svědků Pavel VI. chodil po vatikánských zahradách se slzami v očích. Toto nepochopení bylo pro něj nejtěžším okamžikem jeho pontifikátu. Jako představitel učitelského úřadu se Pavel VI. obrátil na věřící a všechny lidi, kteří hledají pravdu, "Krédem" (Vyznáním) Božího lidu, které bylo 30. 6. 1968 zveřejněno. Papež Pavel VI. při svém úsilí o obnovu církve ukazoval, že se zároveň musí uplatňovat hluboká, tradiční víra. Během svého patnáctiletého pontifikátu výrazně posílil vážnost papežského úřadu. Vzpomínáme na jeho konkrétní vztah k naší zemi vyjádřený o výročí sv. Cyrila, když sloužil mši svatou se slovanskými biskupy; a vztah ke kardinálu Beranovi, jehož skonu a pohřbu se osobně účastnil. Jako projev úcty nejen k němu, ale i k celé naší vlasti nechal zesnulého kardinála pochovat do krypty u sv. Petra v Římě. Ta je jinak vyhrazena pouze papežům. Na počátku sedmdesátých let jmenoval kardinálem litoměřického biskupa Štěpána Trochtu a 27. 6. 1977 pražského arcibiskupa Františka Tomáška. Papež Pavel VI. aktivní diplomacií usiloval o odstranění některých těžkostí mezi Apoštolským stolcem a zeměmi východní Evropy. Zemřel 6. 8. 1978 ve věku osmdesáti let. Svět si pak začal uvědomovat, že odešel velký papež míru, který v době pronikavých změn řídil církve s úžasnou prozíravostí. Blahořečen byl 19. 10. 2014 a po ohlášení zázraku potvrzeného, 26. 10. 2017 na zasedání lékařské rady i vyhlášky o něm z 6. 3. 2018 dochází k jeho kanonizaci 14. 10. 2018 papežem Františkem. Jeho památka byla stanovena na den, kdy přijal kněžské svěcení.

30. KVĚTEN - SV. JANA Z ARKU

Tato francouzská světice, citovaná několikrát v Katechismu katolické církve, je obzvláště blízká sv. Kateřině Sienské, patronce Itálie a Evropy, o níž jsem mluvil v jedné z předchozích katechezí. Jde totiž o dvě mladé ženy z lidu, laičky a zasvěcené panny; obě aktivní mystičky, žijící nikoli v klášteře, ale uprostřed nejdramatičtější reality církve a světa té doby. Jsou to patrně nejcharakterističtější postavy oněch „silných žen“, které koncem středověku beze strachu nesly velké světlo evangelia do složitých historických událostí. Mohli bychom je přiřadit ke svatým ženám, které zůstaly na Kalvárii poblíž ukřižovaného Ježíše a jeho matky Marie, zatímco apoštolové se rozutekli a samotný Petr jej třikrát zapřel. Církve v oné době prožívala hlubokou krizi velkého Západního schizmatu, které trvalo 40 let. Když roku 1380 umírá Kateřina Sienská, existoval jeden papež a jeden antipapež; když se roku 1412 Jana narodila, byl jeden papež a dva antipapežové. Spolu s tímto vnitřním zraněním církve probíhaly nepřetržité bratrovražedné

války mezi křesťanskými národy Evropy, z nich nejdramatičtější byla nekončící „Stoletá válka“ mezi Francií a Anglií.

Jana z Arku neuměla číst, ani psát, ale lze ji poznat do hloubky její duše díky dvěma pramenům výjimečné historické hodnoty: díky aktům dvou procesů, které se jí týkaly. První je Proces odsouzení (Pod) a obsahuje přepis dlouhých a četných výslechů Jany během posledních měsíců jejího života (únor-květen 1431), a přináší slova samotné světky; a Proces anulace odsouzení, neboli rehabilitace (Pan), který obsahuje výpovědi přibližně 120 očitých svědků ze všech období jejího života (srov. Procès de Condamnation de Jeanne d'Arc, 3 vol. a Procès en Nullité de la Condamnation de Jean d'Arc, 5 vol., ed. Klincksieck, Paris 1960-

1989). Jana se narodila v Domrémy, malé vesničce na hranicích mezi Francií a Lotrinskem. Její rodiče byli zámožnými zemědělci, kteří byli u všech známí jako znamenití křesťané. Od nich se jí dostane dobré náboženské výchovy, velmi ovlivněné spiritualitou Ježíšova jména, jak ji učil svatý Bernardin Sienský a v Evropě ji šířili františkáni. Se jménem Ježíš je vždy spojeno jméno Marie a proto je Janina spiritualita na pozadí lidové zbožnosti hluboce kristocentrická a mariánská. Již od dětství v dramatickém kontextu války prokazuje velkou lásku a soucit s nejhudšími, nemocnými a trpícími. Z jejích vlastních slov víme, že náboženský život Jany zraje jako mystická zkušenost již od 13 let (Pod, I, str. 47-48). Prostřednictvím „hlasu“ archanděla svatého Michaela se cítí povolána Pánem, aby zintensivnila svůj křesťanský život a aby se osobně zasadila za osvobození svého lidu. Její bezprostřední odpovědí, jejím přitakáním je slib panenství a nový závazek ke svátostnému životu a modlitbě: každodenně se účastní mše, často koná zpověď a svaté přijímání a tráví dlouhé chvíle v tiché modlitbě před Křížem nebo obrazem Madony. Soucit a účast mladé francouzské venkovanky na utrpení jejího lidu byl ještě více posílen jejím mystickým vztahem k Bohu. Jeden z nejoriginálnějších aspektů svatosti této dívky je právě toto spojení mystické zkušenosti a politické mise. Po letech skrytého života a vnitřního zrání následuje krátké, ale intenzivní dvouleté období jejího veřejného života: rok aktivity a rok utrpení. Počátkem roku 1429 se Jana pouští do díla osvobození. Četná svědectví nám ukazují tuto mladou pouze 17 letou ženu jako osobnost velmi silnou a rozhodnou, schopnou přesvědčit nejisté a malomyslné muže. Překoná všechny překážky, setká se s Dauphinem, budoucím francouzským králem Karlem VII., který ji v Poitiers podrobí zkoušce před několika univerzitními teology. Jejich závěr je pozitivní. Neshledávají na ní nic špatného, vidí jenom dobrou křesťanku. 22. března 1429 nadiktuje Jana důležitý dopis králi Anglie a jeho lidem, kteří okupují město Orleans (ibid., str. 221-222). Nabízí v něm opravdový mír ve spravedlnosti mezi dvěma křesťanskými národy ve

světlo dvou jmen, Ježíše a Marie. Jana je však odmítnuta a musí vstoupit do boje za osvobození města, ke kterému dojde 8. května. Dalším vrcholným momentem její politické činnosti je korunovace krále Karla VII. v Remeši 17. července 1429. Celý rok žije Jana spolu s vojáky a plní mezi nimi skutečně evangelizační poslání. Četná jsou jejich svědectví o její dobrotě, odvaze a mimořádné cudnosti. Všichni ji nazývají i ona sama se označuje jako „la Pucelle“, tj. panna. Janino utrpení začíná 23. května 1430, když padne do rukou svých nepřátel. 23. prosince je převezena do města Rouen, kde se koná dlouhý a dramatický Proces odsouzení, který začíná v únoru 1431 a končí 30. května jejím upálením. Je to velký a okázalý proces, kterému předsedají dva církevní soudci, biskup Pierre Cauchon a inkvizitor Jean le Maestre, ale ve skutečnosti je plně veden početnou skupinou teologů ze slavné pařížské univerzity, kteří se účastní procesu jako přísedící. Jsou to francouzští církevní hodnostáři, kteří přijali jiné politické rozhodnutí než Jana, a mají a priori negativní úsudek o její osobě a jejím poslání. Tento proces je otřesnou stránkou dějin svatosti a také inspirativní stránkou tajemství církve, která je podle slov Druhého vatikánského koncilu „svatá a zároveň stále potřebuje očišťování“ (LG 8). Je to dramatický střet mezi světicí a jejími soudci z řad církevních hodnostářů. Ti Janu obžalují a soudí, až ji nakonec odsoudí jako heretiku a pošlou ji na úděsnou smrt upálením. Na rozdíl od svatých teologů, kteří dávali pařížské univerzitě lesk, jako sv. Bonaventura, sv. Tomáš Akvinský a bl. Duns Scotus, o kterých jsem mluvil v dřívějších katechezích, tito soudci byli teology, kterým chyběla láska a pokora k tomu, aby spatřili v této dívce působení Boží. Na mysl přicházejí Ježíšova slova, podle nichž jsou tajemství Boha zjevena těm, kdo mají srdce maličkých, zatímco zůstávají skryta učeným a vzdělaným, kteří nemají pokoru (srv. Lk 10,21). Soudci Janu tak byli radikálně neschopni ji pochopit a vidět krásu její duše. Nevěděli, že odsuzují světici. Odvolání Janu k papežovu soudu 24. května je tribunálem odmítnuto. Ráno 30. května, obdrží světice ve vězení naposledy svaté přijímání a je okamžitě odvedena k popravě na náměstí starého tržiště. Prosí jednoho z kněží, aby držel před hranicí procesní kříž. Umírá, hledíc na Ukřižovaného Ježíše a pronášejíc hlasitě třikrát Ježíšovo jméno (Pan, I, str. 457; srov. Katechismus katolické církve, 435). Asi o 25 let později byl papežem Kalixtem III. otevřen Proces anulace a byl zakončen slavnostním výrokem, který prohlašoval její odsouzení za neplatné (7.července 1456; Pan, II, str.604-610). Tento dlouhý proces shromáždil výpovědi svědků i úsudky mnoha teologů, všechny byly příznivé pro Janu, vynesl na světlo její nevinnost a dokonalou věrnost církvi. Jana z Arku byla kanonizována Benediktem XV. roku 1920. Drazí bratři a sestry, jméno Ježíš, vzývané naší světicí až do posledních okamžiků jejího pozemského života, bylo jakýmsi nepřetržitým dechem její duše, tlukotem jejího srdce, středem celého jejího života. „Tajemstvím lásky Janu z Arku“, která tolik nadchla básníka Charlese Péguy, je tato naprostá láska k Ježíši a k bližnímu v Ježíši a skrze Ježíše. Tato světice pochopila, že Láska objímá veškerou realitu Boha a člověka, nebe a země, církve a světa. Ježíš je v jejím životě vždycky na prvním místě, podle jejího vlastního výroku: „Nejprve sloužit našemu Pánu“ (Pod, I, str. 288; srov. Katechismus katolické církve, 223). Milovat Jež, znamená vždycky poslouchat jeho vůli. S naprostou důvěrou a odevzdaností prohlašuje: „Svěřuji se Bohu, svému Stvořiteli, miluji Jež z celého srdce“ (ibid., 337). Slibem panenství zasvětila Jana výlučným způsobem celou svoji osobu jediné Ježíšově Lásce: „učinila slib našemu Pánu, že bude bedlivě střežit panenství svého těla i své duše“ (ibid., str. 149-150). Panenství duše je stav milosti, nejvyšší a pro ni nejvzácnější životní hodnota. Je to dar Boží, který je třeba přijmout a střežit s pokorou a důvěrou. Týká se toho

jeden z nejznámějších textů z prvního Procesu: „Na otázku, zda ví, je-li v Boží milosti, odpovídá: »Nejsem-li v ní, kéž mě Bůh do ní uvede; jsem-li v ní, kéž mě v ní ráčí uchovat«“ (ibid., str. 62; srov. Katechismus katolické církve, 2005). Naše světice prožívá modlitbu formou nepřetržitého dialogu s Pánem, který inspiruje i její rozhovor se soudci a dává jí pokoj a bezpečí. S důvěrou jej prosí: „Nejsladší Bože, prosím Tě pro čest Tvého svatého Utrpení, pokud mne miluješ, zjev mi, jak mám odpovědět těmto mužům církve“ (ibid., str. 252). Jana rozjímá Ježíše jako „Krále nebe a země“. Takto také nechala zobrazit na svém praporci „Našeho Pána, který drží svět“ (ibid., str.172), ikonu své politické mise. Osvobození jejího lidu je dílem lidské spravedlnosti, kterou Jana koná v lásce a z lásky k Ježíši. Její svatost je krásným příkladem pro laiky zapojené v politickém životě, zejména uprostřed nejobtížnějších chvil. Víra je světlem, které řídí každé rozhodnutí, jak dosvědčuje o století později další velký světec, Angličan Tomáš Morus. V Ježíši rozjímá Jana také veškerou realitu církve: „vítěznou církev“ v nebi stejně jako „bojující církev“ na zemi. Podle jejích slov, „naš Pán a církve jsou jedno“ (ibid., str. 166). Toto tvrzení, citované Katechismem katolické církve (č. 795), nabývá opravdu heroický ráz v kontextu Procesu odsouzení před jejími soudci, muži církve, kteří ji pronásledují a odsuzují. V Ježíšově lásce nalézá Jana sílu milovat církve až do konce, i ve chvíli vlastního odsouzení. Rád bych připomněl, že svatá Jana z Arku měla velký hluboký vliv na jinou mladou světici z moderní doby: na Terezii od Dítěte Ježíše. Karmelitka z Lisieux během naprosto odlišného života, který strávila v klášteře, pociťovala velkou blízkost Jany, poněvadž žila v srdci církve a měla účast na utrpeních Krista za spásu světa. Církev je po Panně Marii obě prohlásila za patronky Francie. Svatá Terezie vyjádřila svou touhu zemřít jako Jana s trojím vyslovením jména Ježíš (Manuscriptum B, 3r), byla oživována toutéž velkou láskou k Ježíši a k bližnímu a žila v zasvěceném panenství. Draží bratři a sestry, svým zářným svědectvím nám svatá Jana z Arku podává vysoké měřítko křesťanského života: mít modlitbu jako vodítko svých dnů, mít plnou důvěru při plnění Boží vůle, ať je jakákoli; žít lásku bez nadržování, bez omezování a jako ona čerpat v Ježíšově Lásce hlubokou lásku k církvi. (Benedikt XVI.)

31. KVĚTEN – NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

JAN Z JENŠTEJNA A SVÁTEK NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE

(fotogalerie – poutníci v Ein Karim, Peregrinatio ad Fontes Salutis, 3. března 2013)

Málo Čechů si uvědomuje, že svátek Navštívení Panny Marie, který Církev slaví každoročně 31. května (původně 2. července), je spojen s kusem české historie a pražským arcibiskupem Janem z Jenštejna. Tento se stal nástrojem Boží Prozřetelnosti, když jako mladý, sotva třicetiletý biskup míšenský zavítal roku 1378 do Prahy. V noci z 14. na 15. října toho roku měl ve věži arcibiskupského dvora v Praze strašný sen: satan, oděný biskupskými rouchy a s mitrou na hlavě, odevzdal na pokyn Kristův klíče Petrova stolce muži s tiárou, který je dychtivě přijal. Po straně této pochmurné scény se náhled objevil obrazy Madony s děťátkem uprostřed jarního kvítí. Biskup Jan, k smrti poděšen, sdělil všecko svým přátelům na dvoře arcibiskupově a předpověděl budoucí rozkol v Církvi, aby „až se to stane, uvěřili“. Za dvanáct dní poté přinesl posel zprávu o papežské roztržce. Toto bylo Janovi z Jenštejna ve vidění jasné, ale co znamenal obraz Matky Boží?

Sedm let uplynulo. Kardinál a pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimi zemřel a odpovědnost za pražskou arcidiecézi spočívala plnou tíhou na bedrech jeho nástupce Jana z Jenštejna. Všemi lidskými prostředky se dal do boje za uznání římského papeže Urbana VI. proti vzdoropapeži Klementu VII. Zdá se, že vidění, které mu navždy živě utkvělo v paměti, bylo pro něj nejosobnějším a nejsilnějším důkazem pravosti Urbanovy.

V masopustě roku 1386 se mu dostalo v Roudnici nového vnuknutí, které usměrnilo jeho snahy o jednotu Církve. Tentokrát to byla jasná idea mariánského svátku, který by oslavil chvalozpěv Matky Boží „Magnificat“ a její návštěvu u sv. Alžběty v Judských horách. Tehdy jakoby s arcibiskupových očí spadly šupiny a on začíná náhle chápat přítomnost Mariinu ve svém prvním vidění. Jeho horlivá činnost o jednotu se obrací od lidských

prostředků k pomoci matky Boží. Nový svátek má být přípravou na duchovní obrození křesťanstva v době, kdy se „rozmohla nepravost a ochladla láska“, a současně projevem důvěry a oddanosti Královně, která vítězí nad všemi bludy a rozkoly.

Po poradě se svými rádci a teology, kteří ho ujistili o vhodnosti nového svátku se dal sám do spisování liturgie hodin nového svátku, a dále ji nechával rozepisovat a šířit. Mezi jeho sekretáři a horliteli pro svátek vyniká mistr Mikuláš Rakovník, „přeslavný básník“, jak jej nazývá Jan Hus. Nový svátek Navštívení Panny Marie měl být vyhlášen na pražském provinciálním sněmu, 16. června 1386.

Poněvadž každému šlechetnému dílu se kladou do cesty překážky, ani zavedení nového mariánského svátku nebylo výjimkou. Hned na počátku vystali kritikové a nepřátelé. Mezi nimi nejzarputilejší – snad proto, že neměl mladého arcibiskupa příliš v lásce – starý mistr Vojtěch Raňků z Ježova, tehdy kanovník a scholastik pražské kapituly. Když ho arcibiskup Jan žádal o posudek, mistr Vojtěch podrobil myšlenku ostré kritice. Namítal, že je to novota v Církvi, že se zavádí bez souhlasu Svatého stolce a je bez teologického základu, poněvadž byl vysněn v soukromých zjeveních. Arcibiskup

se přesto nedal odradit, a svátek na uvedené synodě vyhlásil (každoročně se měl slavit 28. dubna), při čemž pronesl homílii, v které vyvrátil i všechny námitky a dodal: „Neustoupím, neustanu pět svými rty chválu Marii. Ji budu velebit, Krista a Marii budu vzývat o pomoc proti nepřátelům a volat: Učiň mě hodným tě chválit, přesvatá Panno, dej mi sílu proti svým nepřátelům!“ Pražský arcibiskup totiž viděl, že je tváří v tvář tolikerým intrikám královského dvora v otázce dvou papežů bezmocný, a jako moudrý a zbožný člověk pochopil, že schizma nelze lidskými silami vymýtit.

V létě 1386 vyjelo z Prahy slavné poselstvo k papeži Urbanu VI. v čele s pražským světícím biskupem, dominikánem Václavem Applotem. Neslo sebou žádost pražského arcibiskupa o zavedení svátku Navštívení pro celou Církev a opis kněžské liturgie hodin svátku, složené Janem z Jenštejna. Arcibiskup ve svém listě prosil, aby „pro odstranění rozkolu, pro svornost národů, pro jednotu svaté Matky Církvě, jako díkůvzdání za to, že Bůh a svatá Panna vytrhli papeže častěji z jeho strádání, a jako prosbu, aby králové sloužili Bohu“, zavedl Urban nový svátek, který by slavily všechny končiny země.

Papež Urban VI. se chopil myšlenky a odevzdal spis Jenštejnovy liturgie hodin kardinálům a teologům k prozkoumání. Arcibiskup byl vyzván, aby tuto liturgii hodin rozšiřoval a vyzýval k zavedení svátku v jiných diecézích a aby vypsals papeži obsah prvního zjevení. Jan z Jenštejna rád uposlechl. Zasilal listy biskupům do Německa, Maďarska, ba i do vzdálené Anglie. Ve spojitosti s novým svátkem se začaly dít zázraky. Slepý farář ze Slatiny náhle prohlédl, jedna pražská měšťanka byla náhle uzdravena na smrtelném loži, v Římě se uzdravil klerik Hugo, který slíbil, že bude šířit nový svátek. Když nadešel den slavnosti, 28. duben 1387, zněla poprvé při mši svaté v mnoha diecézích Evropy Jenštejnova zbásněná sekvence:

Za všech hodin pějme krásu,
libozvukem zpěvných hlasů,
neboť slavnost sladká jest;
hlasně pějme, chválu vzdejme,
hlasem srdce povznášejme
Matce Boží na počest.

Tím však nebyl boj o nový svátek zdaleka u konce. Vojtěch Raňků začal rozšiřovat po universitách i na papežské kúrii své dílo, v němž zamítal nový svátek a dotýkal se nešetrně i osoby samotného arcibiskupa. Ten byl nucen napsat plamennou řeč a tak hájit svátek Navštívení. V závěru upozornil mistra na možnost brzké smrti, která by ho mohla osvobodit od slavení svátku s celou Církví. Mistr Vojtěch skutečně brzy potom zemřel – 15. srpna 1388, aniž se dočkal konce jednání v Římě.

Tři roky uplynuly od doby, kdy byla zahájena jednání se Svatým stolcem. Odpověď však nepřicházela. Pražský arcibiskup se stával netrpělivým. Znovu žádá Urbana VI. o splnění slibu. Ten pak, po dlouhém vyjednávání, svolal na 9. dubna 1389 slavnostní konsistoř, na níž - za neobyčejné účasti kléru – prohlásil nový svátek za závazný pro celou Církev, a zároveň oznámil na rok 1390 milostivé léto a zkrátil dobu mezi dvěma svatými roky z 50 na 33 let. Mikuláš, pražský světící biskup, byl přítomen v Římě, a po skončení slavnostní konsistoře mu papež řekl: „Řekni arcibiskupovi, že kdyby nebylo svátku Navštívení, nikdy bych nebyl vyhlásil milostivý rok. Ať se za mne modlí k Bohu“.

Radostná zvěst přelétla Alpy a dostala se do Prahy, právě když Čechy slavily na konci dubna nový svátek. Pražský arcibiskup oznámil slavnou novinu duchovenstvu i věřícím z

kazatelny pražského dómu. Zmocnila se ho taková radost, že uprostřed kázání propukl ve vroucí slova díky Ježíši Kristu:

„Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, nikdy se ti dostatečně neodvděčím. Toto vše mi stačí, vezmi si mou duši. Nemám hromady zlata nebo stříbra, nepatří mi ani království světa, a bez tebe a tvé Matky by pro mne nebylo nic, ani nebe, ani země, ani stvoření; jen tento nový svátek, tato nová radost mne potěšila v mé prostotě ... Necht' přijme slávu dnešního svátku i svatá Matka Církev, která – bohužel – je rozdělena svévolí bludařů, neboť ustanovením tohoto svátku byly položeny nástrahy mezi hadem a ženou, mezi rozkolníkem Robertem a ženou, církví svatou, ba samotnou Pannou Marii, jež přemohla všechny bludy. Ona totiž potře jeho hlavu, ona se přimluví u Syna, aby nastal mír z její moci a aby všichni uznali jednoho, pravého a nejvyššího pastýře, našeho pána a papeže Urbana VI., abychom se stali v Církvě Boží jedno, jako je jedno s Otcem a Duchem svatým Ten, jenž je dnes podivuhodně slaven v životě Panny“.

Arcibiskup zaslal papeži i kardinálům děkovné listy psané zlatým písmem se zlatými pečetěmi. Nový svátek se měl slavit poprvé 2. července 1389. V Římě se tak stalo s mimořádnou okázalostí. Papež byl přítomen bohoslužbám v bazilice Panny Marie Větší, které se konaly přesně podle pražského, Jenštejnem složeného officia. Mezi sloupovým nejslavnější římské mariánské svatyně, slavnostně osvětlené nesčíslnými světly voskovic, zněla poprvé jménem celé Církve vroucí prosba Jenštejnova za odvrácení rozkolu:

Ctihodná ty Matko Krista,
v níž má slast svou bédný tvor,
dítě tvé ti poctu chystá,
pomoz těm, jež ničí mor.

Lkáme, obtíženi vinou,
vůdkyní buď pro náš voj,
k Tobě naše prosby plynou,
s Životem nás opět spoj!

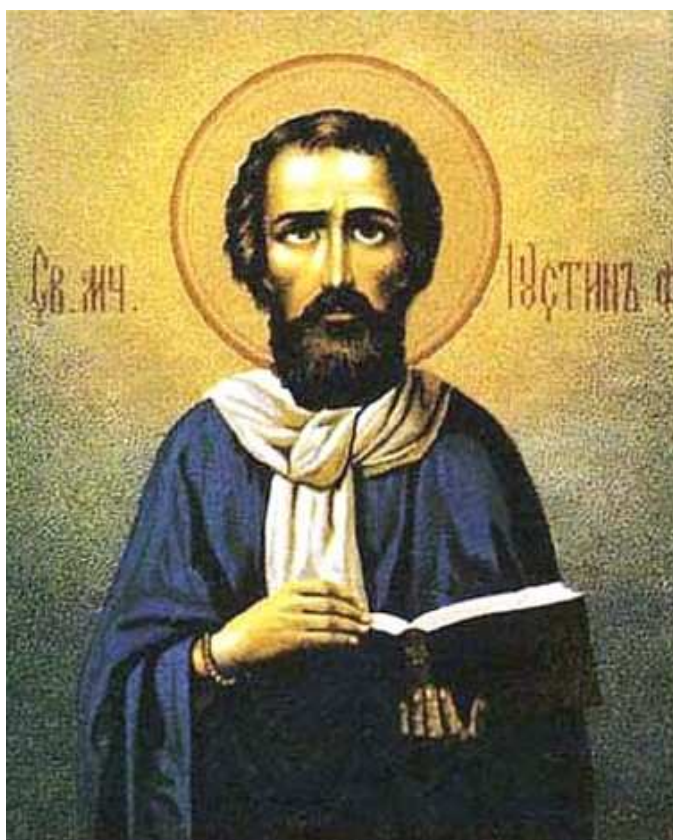
Pro svou cestu v horské výše,
pro dnešní pouť v širou dál,
pro svůj život plný chval,
překonati strasti světa,
těla obtíž, Panno, přej,
k tvému Synu duch ať vzlétá,
to, přeslavná, Panno, dej!

Večer z radosti nad novým mariánským svátkem, hořely v celém Římě slavnostní ohně na počest Matky Boží. Zdálo se, že Jenštejn slaví vítězství. Dříve však, než papež Urban VI. mohl vydat bulu, prikazující slavit svátek v celé Církvě 2. července, stihla jej 15. srpna 1389 smrt. Koncem roku 1390 ji („*Superni benignitas*“) však vydal jeho nástupce Bonifác IX. s datem své korunovace, 9. listopadu 1389.

Na jaře 1390 se vypravil pražský arcibiskup s početnou poutnickou družinou z Čech na pouť k hrobům apoštolských knížat, aby získal odpustky milostivého léta. V Římě navštívil novou hlavu křesťanstva, papeže Bonifáce IX., aby s ním projednal i některé otázky týkající se svátku. Mezitím se totiž vynořila nová básnická officia k počtě svátku, sepsaná kardinálem Adamem Eastonem, bl. Rajmundem z Kapuy a dalšími. Jenštejnově severské latině se vytykaly všelijaké vady. Autor však obhájil své básnické dílo ústně i písemně, a jeho officium se udrželo v mnoha diecézích. Arcibiskupu byla památka Navštívení Panny Marie u Alžběty tak drahá, že s ní spojoval nejslavnější okamžiky svého

života. Když 2. července 1392 položil základní kámen k lodím velechrámu sv. Víta, učinil tak k počtě Navštívení Panny Marie a všech českých patronů. Tak spojil navždy tuto památku s první svatyní české země. Když se čtyři roky nato vzdal pražského arcibiskupství, zvolil opět tento svátek ke svěcení svého nástupce Olbrama ze Škvorce.

Když konečně po bouřlivé pozemské pouti nadešel 17. červen 1400, „nejdůstojnější v Kristu pán a otec Jan, patriarcha alexandrijský, kdysi třetí arcibiskup pražský“, našel místo svého odpočinku v římské bazilice sv. Praxedy, ve stínu jemu tak drahé svatyně Santa Maria Maggiore. Zemřel sice mimo vlast, ale nezapomněl na svůj katedrální chrám v Praze. Tam podnes hlásá slávu a památku zbožného arcibiskupa kaple Navštívení.

1. ČERVEN - SV. JUSTIN

Dnes budeme mluvit o svatém Justinovi, filosofovi a mučedníkovi, nejvýznamnějším mezi Otcí apologety z druhého století. Slovo „apologeti“ označuje antické křesťanské spisovatele, kteří se věnovali obhajobě nového náboženství před závažnými obviněními pohanů a Hebrejů, a šíření křesťanského učení v kategoriích přiměřených kultuře své doby. U apologetů se proto projevuje dvojitá snaha: jedna, ve vlastním smyslu apologetická, tj. hájit rodící se křesťanství (*apologhia* znamená řecky právě „obhajoba“) a druhá, věcná, „misionářská“, tj. předkládat obsah víry jazykem a myšlenkovými kategoriemi, které jsou srozumitelné současníkům. Justin se narodil kolem roku 100 poblíž antického města Sichem, v Samařsku, ve Svaté Zemi; dlouho hledal pravdu a prošel různými

školami řecké filosofické tradice. A nakonec – jak sám vypráví v prvních kapitolách svého *Dialogu s Tryfonem* – ho tajemná postava starce, kterého potkal na mořské pláži, poprvé přivedla do krize a ukázala mu neschopnost člověka uspokojit svými vlastními silami svou touhu po božství. Pak jej odkázal na starobylé proroky jako na osoby, ke kterým se má obrátit, chce-li nalézt cestu k Bohu a „pravou filosofii“. Na rozloučenou jej stařec vybídl k modlitbě, aby mu byly otevřeny brány světla. Vyprávění načrtává rozhodující událost Justinova života: na konci dlouhé filosofické cesty za pravdou přijal křesťanskou víru. V Římě pak založil školu, jejíž studenty bezplatně uváděl do nového náboženství, považovaného za pravou filosofii. V ní totiž našel pravdu a tím i umění správného života. Za to byl obviněn a popraven kolem roku 165 za vlády Marka Aurelia, císaře filosofa, kterému Justin adresoval jednu svou *Apologii*. Tato dvě díla – *Apologie* a *Dialog s Židem Tryfonem* – jsou jediná dvě díla, která se nám zachovala. Justin v nich zamýšlel především osvětlit božský plán stvoření a spásy, který se naplňuje v Ježíši Kristu, *Logos*, tzn. věčné

Slovo, věčný Rozum, tvůrčí Rozum. Každý člověk jakožto rozumný tvor je účasten *Logu*, jehož „semeno“ v sobě nosí, a může chápat záblesky pravdy. Samotný *Logos*, který se zjevil v prorockém předobraze Hebrejům ve Starém zákoně, se tak v „semenech pravdy“ částečně také ukázal i v řecké filosofii. Nyní tedy, uzavírá Justin, poněvadž křesťanství je dějinným a osobním projevem *Logu* v jeho úplnosti, plyne z toho, že „všechno krásné, co bylo kýmkoli vyjádřeno, náleží nám křesťanům“ (2 *Apol.* 13,4). Justin, ačkoliv se v řecké filosofii stavěl proti jejím rozporům, tím jakoukoli filosofickou pravdu s rozhodností vztáhnul k *Logu*, čímž z racionálního hlediska založil jedinečný „nárok“ pravdy a universalitu křesťanského náboženství. Pokud se Starý zákon vztahuje ke Kristu jako se znamení vztahuje k označené skutečnosti, pak se řecká filosofie vztahuje rovněž ke Kristu a Evangelium jako část, směřující ke sjednocení s celkem. A říká, že tyto dvě skutečnosti, Starý zákon a řecká filosofie jsou jako dvě cesty, které vedou ke Kristu, k *Logu*. Proto řecká filosofie nemůže odporovat evangelní pravdě, a křesťané z ní mohou s důvěrou čerpat jako ze svého vlastního dobra. Můj ctihodný předchůdce papež Jan Pavel II. proto nazval Justina „průkopníkem kladného setkání s filozofickým myšlením, i když ve znamení opatrného rozlišování,“ protože Justin, „třebaže si i po obrácení velmi cenil řecké filosofie, tvrdil přesvědčivě a jasně, že našel v křesťanství »jedinou bezpečnou a plodnou filozofii« (Dial. 8,1)“ (*Fides et ratio*, 38). Osoba a dílo Justina vyjadřují ve svém celku pevné rozhodnutí antické Církve pro filosofii, pro rozum namísto náboženství pohanů. První křesťané totiž neohroženě odmítali jakýkoli kompromis s pohanským náboženstvím. Pokládali ho za modloslužbu i za cenu, že budou umlčováni obviněním z „bezbožnosti“ a „ateismu“. Zejména Justin ve své první *Apologii* vyslovil neúprosnou kritiku pohanského náboženství a jeho mýtů, které pokládal za ďábelské svody, které při hledání pravdy zavádějí na falešnou stopu. Naproti tomu filosofie představuje privilegovanou oblast setkání pohanství, judaismu a křesťanství právě na rovině kritiky pohanského náboženství a jeho falešných mýtů. „Naše filosofie...“ – tak nakonec výslovně definuje nové náboženství další apologeta a Justinův současník, biskup Meliton ze Sard (*ap. Hist. Eccl.* 4,26,7). Pohanské náboženství se však neubíralo cestami *Logu*, ale tvrdošíjně setrvalo na stezkách mýtů, přestože to řecká filosofie považovala za nekonzistentní ve vztahu k pravdě. Zánik pohanského náboženství byl proto nevyhnutelný: nastal jako logická konsekvence odtržení náboženství - redukováného na vyumělkovaný komplex ceremonií, konvencí a zvyků – od pravdy bytí. Justin a spolu s ním další apologeti se podepsali na zaujetí výrazného stanoviska křesťanské víry k Bohu filosofů proti falešným bohům pohanského náboženství. Byla to volba *pravdy* bytí proti mýtu *zvyku*. Pár desetiletí poté vyjádřil Tertulián tuto volbu křesťanů lapidárním a stále platným výrokem: „*Dominus noster Christus veritatem se, non consuetudinem, cognominavit* – Kristus prohlásil, že je pravda, nikoli zvyk“ (*De virgin. vel.* 1,1). Stojí za povšimnutí, že termín *zvyk, consuetudo*, který zde Tertulián použil na označení pohanského náboženství, lze do moderních jazyků překládat výrazy jako „móda“ „kulturní trend“ či „dobová móda“. V době, jako je ta naše, poznamenané relativismem v diskusi o hodnotách a o náboženství – nevyjímaje ani dialog mezináboženský – je to poučení, na které netřeba zapomínat. Za tím účelem vám na závěr nabízím poslední slova onoho tajemného starce, kterého potkal filosof Justin na břehu moře: „Ty se především modli, aby ti byly otevřeny brány světla, protože nikdo nemůže vidět a porozumět, pokud mu Bůh a jeho Kristus neudělí porozumění“ (*Dial.* 7,3). (Benedikt XVI.)

2. ČERVEN - SV. MARCELÍN A PETR

Žalářními misionáři se stali po svém zajetí kněz Marcelín a klerik Petr s nižším svěcením, který byl exorcistou. Význam těchto mučedníků podtrhává jejich zařazení do první eucharistické modlitby mše svaté. Snad nejstarší zpráva o nich pochází od papeže Damase, jenž v chlapeckém věku mluvil s katem, který vykonal popravu a později se sám stal křesťanem. Damas se o tom zmínil i při skládání náhrobního nápisu na pomník mučedníků. Marcelín a Petr se dostali do žaláře za nejkrvavějšího pronásledování Církve v době vlády císaře Diokleciána, jenž začalo 23. 2. 303 o svátku boha Terma. K pronásledování křesťanů ho přiměl spoluvládce Galerius poštvaný proti nim matkou a ďáblem. Historici Eusebius s Laktanciem o té době zaznamenali: "Kdo se nechce klanět bohům, je odsouzen a odevzdán katu. Vězení jsou přeplněná. Cesty jsou plně zmrzačených mužů... Biče, železné háky, kříž, divá zvířata trhají útlé děti i s jejich matkami...

Kdybych měl sto jazyků, sto řečí a železný hlas, ani tehdy bych nedovedl popsat všechny podlosti, to co páchají soudci na nevinných a spravedlivých lidech, vyčíslit jména všech mučedníků." Sílu všechno snášet čerpali křesťané z eucharistie, z modlitby, z Bible, ze vzájemného povzbuzování. V něm prý vynikali Marcelín a Petr. Podle historických pramenů, jak uvádí M. Liptovská, "snažili se utvrzovat své bratry a sestry, zapomínající na sebe, jako by zapomněli, že sami krácejí na smrt. Mluvili o slavném vzkříšení Krista, s nímž se mají setkat a zůstat na věky." Následkem toho zněly žalářem chvalozpěvy a žalmy, které ho měnily ve chrám plný Boží přítomnosti. Pohanští vězňové a kati se stávali svědky zázraku víry a lásky a dnešní dva oslavenci v žaláři křtili, dokud nebyli odvedeni k popravě. Svou apoštolskou horlivostí ke spoluvězňům připomínají mnohé kněze z koncentračních táborů. A jaké je to s mojí apoštolskou horlivostí? Co bych dělal, kdybych byl pro víru odveden do vězení jako někteří za totality? I kdybych nezapřel svůj vztah k Bohu, dokázal bych z něj čerpat sílu i pro jiné? Je malý předpoklad, že bych byl jiný, než jsem nyní. Marcelín a Petr podle vyprávění kata museli být podle rozkazu sťati na odlehlém místě v lesní houštině, aby křesťané nevěděli o jejich tělech. Hrob si před smrtí museli sami vykopat. Místo však nezůstalo v dokonalé tajnosti. Poměrně brzy se o něm dozvěděla Římanka Lucilla, která se postarala o důstojný pohřeb. Hrob se nalézal u třetího milníku římské cesty Via Labicana a císař Konstantin Veliký dal nad ním postavit baziliku ke cti mučedníků. Do hrobky v bazilice nechal uložit i svoji matku sv. Helenu.

***"Jen tam, kde jsou přítomni skrytí,
neokázalí, ale horliví a věrní
dělníci na vinici, můžeme očekávat
nové ovoce a nové požehnání"***

*J. E. Mons. Josef Hrdlička, katedrála sv. Václava, Olomouc,
ocenění zasloužilých farníků 7.5.2016.*

VLADIMÍR ŠKOLAŘ

***19. 5. 1949 * 75 * 19. 5. 2024**

kustód chrámu sv. Benedikta a em. tech. adm. děkanství.

„Když si lidé připíjejí na zdraví, obvykle přidávají:

'A ještě na mnoho dalších let!'

Mladí to berou jako samozřejmé.

*Staří se zamyslí a odhadují, s kolika léty se dá ještě
rozumně počítat. Otázka však není úplně správně*

položená. Lepší by bylo ptát se následovně:

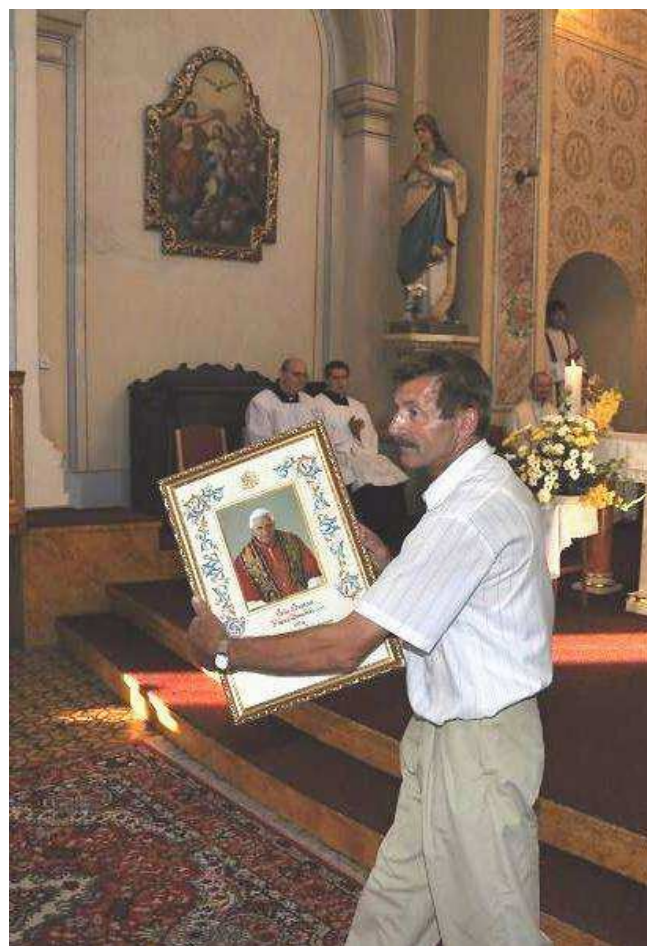
"Jakou práci ode mne Pán Bůh ještě čeká?

Jaký úkol mám v životě ještě splnit?"

Je-li to opravdu Boží vůle, pak léta nepochybí.

Čas budeme mít k dispozici jistě.

(Tomáš kardinál Špidlík, S.J., čestný občan Pustiměře)

*Jeho Svatost Benedikt XVI.
uděluje Vladimíru Školařovi,
nezlomnému svědku křesťanské víry
a moudrosti, věrnému kustódovi
chrámu sv. Benedikta v Pustiměři
u příležitosti 60. narozenin,
své Apoštolské požehnání.
Pustiměř, 25. července 2009*

***"Když jsem šel k Janu Pavlu II.,
vždy jsem musel mít připraveny
aspoň dva vtipy"***

**TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře**

I.

Po prohraném hokejovém zápase povzbuzuje trenér svůj team: „Hlavu vzhůru, chlapi! Uvědomte si, že nebýt nás, tak by nevyhráli!“

II.

Ženy, žádná nezlomte muži srdce, má jen jedno! Na druhou stranu, kostí má 206...!

III.

Britští vědci zjistili, že 2 minuty smíchu jsou stejně zdravé, jako 20 minut běhání. Takže teď sedím v parku a směji se běžcům...

IV.

„Kolik vážíte?“, ptá se doktor pacienta. „60 kg.“ – „A jakou jste měl nejvyšší a nejnižší váhu?“ – „Nejvíce 72 kg a nejméně 3,80 kg.“

V.

Marie se ptá sousedky v paneláku: „Poslyš, budeme tapetovat obývací, je velký, jako ten váš. Kolik rolí tapety jsi loni kupovala?“ - „Třináct.“ Po čase se potkaly a Marie říká: „Poslouchej, tak jsme koupili třináct rolí, ale tři role nám zbyly!“ - „To sedí. Nám také.“

VI.

Zamilovaný mládenec v SMS: „Moje milovaná Sarah, miluji tě víc, než slovy lze říct ... pro tebe jsem sto zdolat i nejvyšší vrcholy světa, přejít pouště nejpustější, severního pólu Andy nejchladnější ... miluji tě. P.S.: Pokud v neděli nebude pršet, přijdu za tebou.“

VII.

Muž v autobuse uvolní místo neznámé ženě. „Ó, děkuji, jste tak galantní!“ – „To je přirozené, jsem džentlmen. Ne jako ti, co uvolňují místa jen mladým a hezkým ženám...“.

VIII.

Povídají si dvě Havajanky: „Na tento rok mi manžel slíbil exotickou dovolenou.“ – „To znám, na mužské sliby nedej. Ten můj mi už deset let slibuje Máchovo jezero..., a pořád se tlučeme tady na Havaji!“

IX.

Závěr pohřební řeči za politika: „A jak je známo, o mrtvých se má mluvit buď dobře nebo vůbec. Proto, prosím, uctěme památku zesnulého minutou ticha.“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 19. - 26. května 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 19. května	SLAVNOST SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO KONČÍ DOBA VELIKONOČNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana JANSKÉHO, manželku, rodiče z obou stran a celou zemřelou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Josefa CHYTILA, manželku, rodiče, sourozence a Boží požehnání pro rodinu
		PODIVICE 11.00	za +rodiče KROMBHOLZOVY a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONDĚLÍ 20. května	PANNA MARIA, MATKA CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 18.00	za syna Petra, ochranu Panny Marie a Boží požehnání pro rodinu
ÚTERÝ 21. května	SV. KRYŠTOF MAGALLANES, KNĚZ A DRUHOVÉ, MUČEDNÍCI	PODIVICE 8.00	na poděkování Pánu Bohu za záchranu života
STŘEDA 22. května	SV. RITA Z CASCIE, ŘEHOLNICE	DRYSICE 18.00	ke cti sv. Rity za živé a + členy modlitby živého růžence ve farnosti Drysice
ČTVRTEK 23. května	SVÁTEK JEŽÍŠ KRISTUS NEJVYŠŠÍ A VĚČNÝ KNĚZ	PODIVICE 8.00	za živou a +rodinu CUPÁKOVU, PLISKOVU, ZAKOPALOVU a MARÁKOVU
PÁTEK 24. května	PANNA MARIA POMOCNICE KŘESŤANŮ	PUSTIMĚŘ 18.00	za živé a +členy modlitby živého růžence ve farnosti Pustiměř
SOBOTA 25. května	SV. BÉDA CTIHODNÝ, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE SV. ŘEHOŘ VII., PAPEŽ		
NEDĚLE 26. května	SLAVNOST NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE	PUSTIMĚŘ 8.00	za +rodinu VŠETULOVU, ZBOŘILOVU, POTĚŠILOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + bratra Stanislava, syna Alexandra a duše v očisti
		PODIVICE 11.00	za +Andělku a Petra ŠMEHLÍKO- VY, syna, snachu a Boží požehnání pro rodinu ŠMEHLÍKOVU a POSPÍŠILOVU
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice

MÁJOVÁ POBOŽNOST

PUSTIMĚŘ: PONDĚLÍ, PÁTEK - 17.30

PODIVICE: STŘEDA, PÁTEK - 18.00

DRYSICE: STŘEDA - 17.30

TOPOLANY: NEDĚLE - 17.30

POŘAD BOHOSLUŽEB: 26. května - 2. června 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 26. května	SLAVNOST NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE	PUSTIMĚŘ 8.00	za +rodinu VŠETULOVU, ZBOŘILOVU, POTĚŠILOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + bratra Stanislava, syna Alexandra a duše v očistci
		PODIVICE 11.00	za +Andělku a Petra ŠMEHLÍKO- VY, syna, snachu a Boží požehnání pro rodinu ŠMEHLÍKOVU a POSPÍŠILOVU
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONDĚLÍ 27. května	SV. AUGUSTIN Z CANTERBURY, BISKUP	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Anežku a Josefa KOLENÍČOVY a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ 28. května	ÚTERÝ 8. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu NAVLÁČILOVU
STŘEDA 29. května	SV. PAVEL VI., PAPEŽ	DRYSICE 18.00	za + Zdeňka ZÁLEŠÁKA, +Bohumila BENÍČKA, rodiče, a Boží požehnání pro rodinu
ČTVRTEK 30. května	SV. ZDISLAVA SV. JANA Z ARKU, PANNA	PODIVICE 8.00	za živé a +členy modlitby živého růžence ve farnosti Podivice
PÁTEK 31. května	SVÁTEK NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE	PUSTIMĚŘ 18.00	za členy modlitby Pompejské novény a jejich rodiny
SOBOTA 1. června	SV. JUSTIN, MUČEDNÍK	PODIVICE 8.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
NEDĚLE 2. června	SLAVNOST TĚLA A KRVE PÁNĚ	PODIVICE 8.00	za + Rudolfa POSPÍŠILA, dvě manželky, + děti, vnučku a Boží požehnání pro rodinu POSPÍŠILOVU a ŠMEHLÍKOVU
	DRYSICE: 9.30 za + Vojtěcha BARTOŠKA, švagra, dvoje rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu		
	PUSTIMĚŘ: PRVNÍ SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ (5) PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 11.00	za +Karla a Marii TOMÁŠKOVY, + rodinu KUDLIČKOVU a duše v očistci
PUSTIMĚŘ: PROCESÍ CORPUS DOMINI: ROTUNDA, SV. ANNA, P. M. LURDSKÁ, KOSTEL		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice

INTENCE MŠÍ SVATÝCH NA II. POLOLETÍ 2024 (1.7. - 31.12.2024)

zapisuji **17. - 30. června 2024** po mši svaté ve všední dny

(PUSTIMĚŘ- v sakristii; DRYSICE – na fáře; PODIVICE, TOPOLANY - i v neděli - v sakristii).